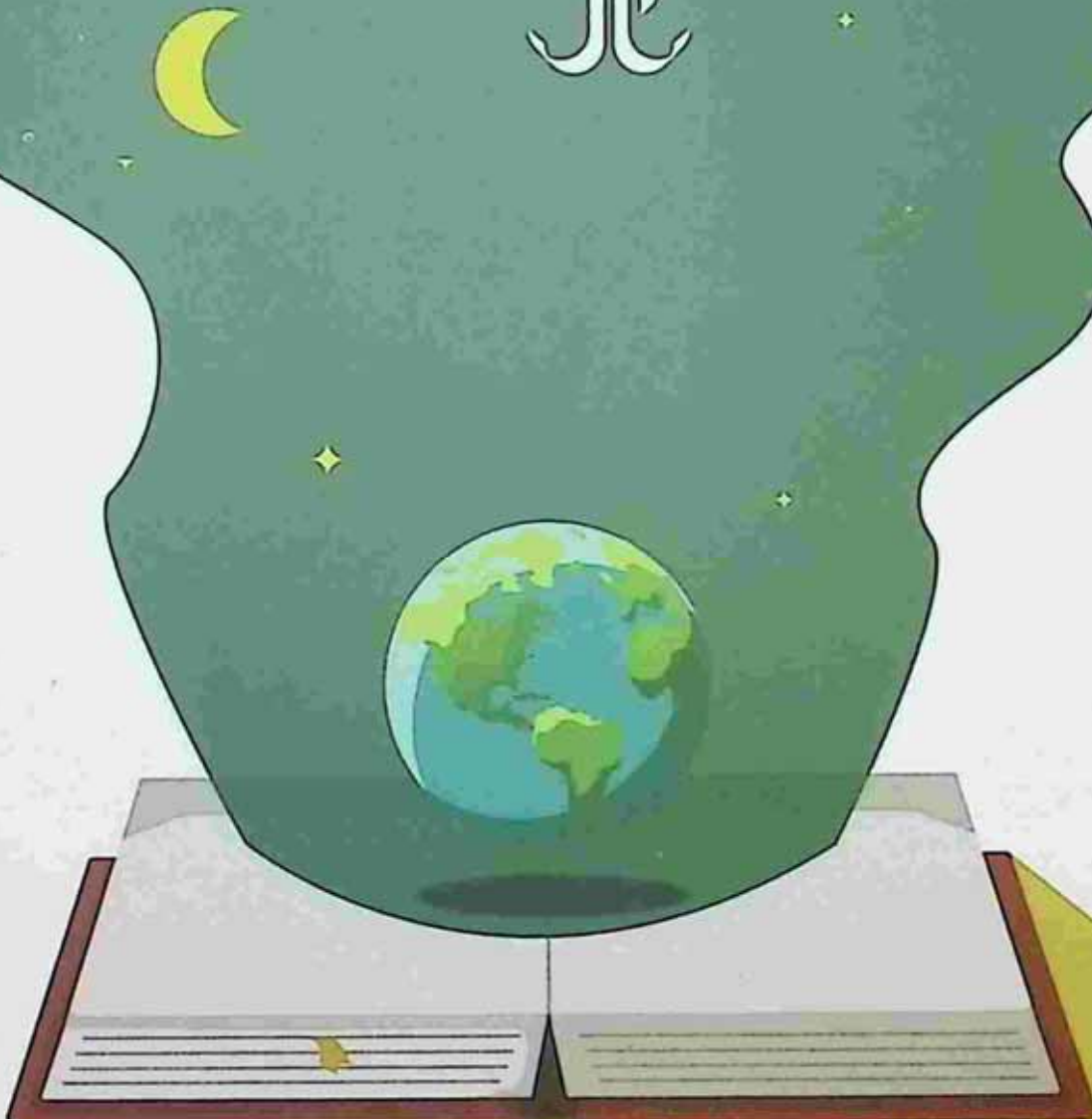

mg yoe . com

SAMPLE BOOK

မဂ်္ဂလိကတက္က စာပေဂျီစင်

designed by vecteezy_world-book-day

မြသန်းတင့်

တတိယအကြိမ်

mg yoe . com

John Macy ၏ The Story Of
 The World's Literature စာအုပ်ကို အခြေတည်၍
 မြန်မာစာပေဆိုင်ရာ လေ့လာသုံးသပ်မှုများကိုပါ
 အလျဉ်းသင့်သလို နှိုင်းယှဉ်ထည့်သွင်းရေးသားခဲ့သည့်
 ဆရာမြသန်းတင့်၏ အားထုတ်မှုတစ်ခု၊
 ၁၉၉၁ ဩဂုတ်လမှ ၁၉၉၈ ဆရာမကွယ်လွန်မီအချိန်ထိ
 မိုးဂျာနယ်တွင် လစဉ်ဆက်တိုက်ရေးခဲ့သည့်
 အခန်းဆက်ဆောင်းပါးများ စုစည်းခြင်း။

စိတ်ကူးချိုချိုစာအုပ်

နိုင်ငံတကာစာပေရှုခင်း မြသန်းတင့်

စာတိုက်အခြေစိုက် ၂၀၂၅

နိုင်ငံတကာစာပေရှာဖွေမှု ပြသနားတင့်

စာမျက်နှာ ၄၅၂ မျက်နှာ၊ ၁၃ စင်တီ x ၂၀.၅ စင်တီ

ထုတ်ဝေသူ - ဦးစန်းဦး၊ စိတ်ကူးချိုချိုစာပေ(၀၀၅၃၈)၊ ကျ ၁၆၄လမ်း၊ တာဝေ၊ ရန်ကင်း။

ပုံနှိပ်သူ - ဒေါ်ခင်မာ၊ စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်(၀၀၄၁၂)၊ ၁၁၇၉၊ မစိုးရိမ်လမ်း၊ ရန်ကင်း။

၂၀၂၅ ဇွန်လ၊ တတိယအကြိမ်၊ အုပ်ရေ ၅၀၀၊

၂၀၀၈ နေ့ရီစာအုပ်တိုက်၏ ပထမအကြိမ်ပုံ။

[ဒုတိယအကြိမ်-၂၀၁၈၊ နေ့ရီစာအုပ်တိုက်]

မ ဝ တိ က ဝ

၁။ အပြောစာပေနှင့် အရေးစာပေ	၇
၂။ လှမ်းနှင့် ယစ်ရွှေရည် ခွက်လှည့်သောက်ခြင်း	၁၅
၃။ ကဗျာဆရာသုံးဦး	၂၂
၄။ တရုတ်ဂန္ထဝင် ဝတ္ထုများ	၃၀
၅။ ဝတ္ထုရှည် ရွှေခေတ်	၃၇
၆။ ဓမ္မဟောင်းကျမ်းထဲက ရသီရဲ့အလွမ်း (ဟိဗရူး) ရေဝတီစာပေ	၄၄
၇။ ဓမ္မဟောင်းကျမ်းထဲက အက်စတာရဲ့မာယာ (ဟိဗရူး) ရေဝတီစာပေ	၅၂
၈။ ခေါ်မသမိုင်း ဆရာများ	၆၁
၉။ ခေါ်မ သမိုင်းဆရာများ (၂)	၆၆
၁၀။ ခေါ်မ မဟာကဗျာကြီးများ	၇၂
၁၁။ ခေါ်မ အက်ပစ်နှင့် လဲရစ် ကဗျာများ	၇၉
၁၂။ ခေါ်မအလွမ်းဇာတ်များ	၈၆
၁၃။ ခေါ်မတို့၏ မဟာဉာဏ်ရည်	၉၃
၁၄။ ပလေတိုနှင့် အချစ်ဒဿန	၁၀၀
၁၅။ ရောမသမိုင်းနှင့် သမိုင်းဆရာများ	၁၀၆
၁၆။ လက်တင်ကဗျာဆရာ ဗာဂျီး	၁၁၃

၁၇။ လက်တင် လွမ်းချင်းကဗျာများ	၁၁၉
၁၈။ လက်တင်စကားပြေ	၁၂၆
၁၉။ အလယ်ခေတ်က သူရဲကောင်းပုံပြင်များ	၁၃၁
၂၀။ အလယ်ခေတ် ပြင်သစ်စာပေ	၁၃၇
၂၁။ ခေတ်ဦးဂျာမန်နှင့် စကင်ဒီနေဗီယန်းစာပေ	၁၄၄
၂၂။ အီတလီစာဆိုကြီး ဒန်တီ	၁၅၁
၂၃။ အီတလီ ရီနေဆွန်းခေတ်	၁၅၆
၂၄။ ပထမဆုံး အက်ဆေးဆရာ	၁၆၁
၂၅။ ပြင်သစ်စကားပြေဆရာသုံးဦး	၁၆၈
၂၆။ လူတိုင်းသည် ဖြောင့်တန်းစွာ မလျှောက်နိုင်ကြကုန်	၁၇၅
၂၇။ ဂန္ထဝင်အကြို ဂျာမန်စာပေ	၁၈၀
၂၈။ ပြင်သစ်ပြဇာတ်ဆရာ မောလျဲ	၁၈၆
၂၉။ ဒွန်ကွီဇော့	၁၉၀
၃၀။ ရွှေလမှုန်မှုန် ပန်းခုံစဆီက	၁၉၇
၃၁။ လဲရစ်ကဗျာများနှင့် လေးချိုးများ	၂၀၆
၃၂။ အင်္ဂလိပ်ပြဇာတ် ခေတ်ဦး	၂၁၄
၃၃။ ရှိတ်စပီးယား	၂၁၉
၃၄။ အယ်လီဘောက်ခေတ်ပြဇာတ်	၂၂၈
၃၅။ အချစ်နာကျသူသို့ အားပေးစကား	၂၃၄
၃၆။ ကောင်းကင်ဘုံ ပျောက်ဆုံးသူ	၂၄၀
၃၇။ (၁၇) ရာစု အင်္ဂလိပ်စကားပြေ	၂၄၄
၃၈။ မောင်သောက အိပ်မက်ခန်း	၂၄၈
၃၉။ မောင်ဖိုးခင်နှင့် ရော်ဘင်ဆန်ကရူးဆိုး	၂၅၄
၄၀။ သဘောသား စာရေးဆရာတစ်ဦး	၂၆၂
၄၁။ (၁၈) ရာစုနှစ် အင်္ဂလိပ် ကဗျာဆရာအချို့	၂၆၉
၄၂။ ကြယ်ပွင့်နဲ့ ဒေစီပန်း	၂၇၄

၄၃။ ဒေးဗစ်ကောပါဖီးနှင့် အိုတံငါ	၂၇၉
၄၄။ လေထန်ကုန်းမှသည်	၂၈၇
၄၅။ အင်္ဂလိပ်ပန်းသာမစာအုနှင့် ရတနာဒီပ	၂၉၄
၄၆။ ဧကရာဇ်တို့၏ ဘဏ္ဍာတိုက်များ	၂၉၈
၄၇။ သိပ္ပံသမားရဲ့ စကားပြေ	၃၀၅
၄၈။ ဝိတိုရိယခေတ်ကဗျာ	၃၀၉
၄၉။ ဝိတိုရိယခေတ်နှောင်းကဗျာ	၃၁၆
၅၀။ (၁၉) ရာစုနှစ် ပြင်သစ်စကားပြေ	၃၂၀
၅၁။ ခါးကုန်းကြီး၊ သူရဲကောင်းသုံးယောက်၊ ချစ်ပင်လယ်	၃၂၆
၅၂။ ပြင်သစ်သူယောနန္ဒီ	၃၃၀
၅၃။ မောက်ပတ်ဆွန်းနဲ့ ဇိုလာ	၃၃၅
၅၄။ ပြင်သစ်ဝတ္ထုရေးဆရာများ	၃၄၁
၅၅။ (၁၉) ရာစုနှစ် ပြင်သစ်ကဗျာ	၃၄၆
၅၆။ (၁၉) ရာစုနှစ် ပြင်သစ်ကဗျာ (၂)	၃၅၁
၅၇။ (၁၉) ရာစုနှစ် ပြင်သစ်ကဗျာ (၃)	၃၅၇
၅၈။ ဖော့စ်	၃၆၂
၅၉။ ဂါးထားခေတ်အလွန်	၃၆၉
၆၀။ ပေါင်မုန့်နဲ့၊ ဝိုင်နဲ့၊ မြေသင်းနဲ့	၃၇၄
၆၁။ (၁၉) ရာစုနှစ် ရုရှားစာပေ	၃၈၀
၆၂။ ရုရှားက မဟာဝတ္ထုဆရာသုံးဦး	၃၈၄
၆၃။ ဂေါ်ကီနှင့် ဆိုရှယ်လစ် သရုပ်ဖော်ဝါဒ	၃၉၀
၆၄။ ရီနေးဆွန်ခေတ်အပြီး အီတလီစာပေ	၃၉၄
၆၅။ (၁၉) ရာစုနှစ် အီတလီဝတ္ထု	၄၀၀
၆၆။ ခေတ်သစ် စပိန်စာပေ	၄၀၄
၆၇။ စပိန်စာရေးဆရာများ	၄၀၉
၆၈။ ဒတ်ချ်နှင့် ဖလင်းမစ်စာပေ	၄၁၃

၆၉။	ညဖြူများ၏ တိုင်းပြည်	၄၁၉
၇၀။	ခေတ်သစ်စာပေ နော်ဝေး	၄၂၄
၇၁။	ဆွီဒင်ဝတ္ထု	၄၂၉
၇၂။	အမေရိကန်စာပေ	၄၃၄
၇၃။	အမေရိကန် ဝတ္ထုခေတ်ဦး	၄၄၀
၇၄။	ရုရှားစာပေ၊ ရုရှားဝတ္ထုခေတ်	၄၄၅

ဆရာမြသန်းတင့်နှင့် နိုင်ငံတကာစာပေရှုခင်း
(ပထမအကြိမ်ထုတ်ဝေသူ၏ အမှာ)

“မိုးဂျာနယ်” တွင် ၁၉၉၁ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လမှ ၁၉၉၈ ခုနှစ်၊ ဧပြီလအထိ ဆရာမြသန်းတင့် ရေးသားခဲ့သည့် ကမ္ဘာ့စာပေ လေ့လာသုံးသပ်ချက် ဆောင်းပါးများကို စုစည်းထုတ်ဝေလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာသည် ဤဆောင်းပါးများကို John Macy ၏ "The Story Of The World's Literature" စာအုပ်အား အခြေတည် ရေးသားခဲ့ခြင်းဖြစ်သော်လည်း တိုက်ရိုက်ပြန်ဆိုခြင်းမျိုး မဟုတ်ပါ။ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ နေရာတိုင်းတွင် ကမ္ဘာ့စာပေနှင့်ယှဉ်ကာ မြန်မာ့စာပေဆိုင်ရာ လေ့လာသုံးသပ်မှုများကိုလည်း ပြုလုပ်သွားခဲ့ပါသည်။ သို့အတွက် မိုးဂျာနယ်တွင် ဆရာမြသန်းတင့် ခုနစ်နှစ်နီးပါး ရေးသားခဲ့သည့် ဤကမ္ဘာ့စာပေ လေ့လာသုံးသပ်ချက် ဆောင်းပါးများကို နေရီရီစာအုပ်တိုက်က ‘ဆရာမြသန်းတင့်နှင့် နိုင်ငံတကာ စာပေရှုခင်း’ ဟု အမည်ပေး ကင်ပွန်းတပ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဆရာမြသန်းတင့်သည် ၁၉၉၈ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၈ ရက်၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ရာ ဤဆောင်းပါးများအနက်မှ အချို့မှာ ဆရာ၏ နောက်ဆုံးလက်ရာများ ဖြစ်ပါသည်။

ဆရာ၏ နောက်ဆုံးလက်ရာ ဆောင်းပါးအချို့ ပါဝင်သည့် ‘ဆရာမြသန်းတင့်နှင့် နိုင်ငံတကာ စာပေရှုခင်း’ စာအုပ်ကောင်းတစ်အုပ်ကို ဆရာစာများအား မျှော်လင့်စောင့်စားနေသော စာဖတ်သူများထံမှောက်သို့ အရောက် ပို့ဆောင်ပေးနိုင်ခဲ့သည့်အတွက်လည်း နေရီရီ စာအုပ်တိုက်အနေ

m.g.y.o.e .c o m

ဖြင့် ဂုဏ်ယူကျေနပ်မိပါသည်။

ဤစာအုပ်အား ထုတ်ဝေခွင့်ပြုခဲ့သည့် ဆရာ၏ မိသားစုအားလည်း
ကျေးဇူးတင်ရှိပါကြောင်း ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

အပြောစာပေနဲ့ အရေးစာပေ

ကမ္ဘာပေါ်မှာ အမြင့်ဆုံး အဆောက်အအုံကြီးလောက် မြင့်အောင် စာအုပ်တွေကို ထပ်ပြီး ပုံကြည့်လိုက်ပါ။ ပြီးတော့ အဲဒီ စာအုပ်ပုံကြီးဟာ စကားပြောတတ်၊ တွေးတောစဉ်းစားတတ်တဲ့ လူ့ယဉ်ကျေးမှုရဲ့ သက်တမ်းကို ပြတဲ့ ရာစုနှစ်တွေဟာလည်း အဲဒီစာအုပ်ပုံကြီးလောက် ရှိပြီဆိုပါစို့။

အဲဒီထဲမှာ ထိပ်ဆုံးကရှိတဲ့ စာအုပ်သုံးလေးအုပ် ဒါမှမဟုတ် နှစ်လက်မ၊ သုံးလက်မလောက်ရှိတဲ့ စာအုပ်အထပ်တွေလောက်ပဲ ခု ကျွန်တော်တို့ နားလည်ဖတ်ရှုနေကြတဲ့ စာပုံနှိပ်စာအုပ်လို့ ခေါ်လို့ရမယ်။

အဲဒီ ထိပ်ဆုံးက စာအုပ်လေးငါးအုပ်ရဲ့ အောက်မှာရှိတဲ့ စာအုပ်တွေကတော့ ပုရပိုက်တွေ၊ သားရေချပ်တွေ၊ ဓမ္မစာတွေပေါ်မှာ လက်ရေးနဲ့ ရေးကူးရေးသားထားတဲ့ စာအုပ်တွေ။

အဲဒီစာအုပ်တွေရဲ့ အောက်မှာ ကျောက်တုံးတွေပေါ်၊ သစ်သား၊ သစ်ခေါက်တွေပေါ်၊ ရွှံ့စေးတွေပေါ်မှာ ရေးထားတဲ့ စာအုပ်တွေ။

အဲဒီနောက်မှာတော့ ကျွန်တော်တို့ သာမန်လူတွေ မဖတ်နိုင်တဲ့ ခပ်ကြမ်းကြမ်း ရေးဆွဲထားတဲ့ အရုပ်တွေ၊ အမှတ်အသားတွေ၊ ရုပ်ပုံတွေ၊ သင်္ကေတတွေပါတဲ့ စာအုပ်တွေ။

အဲဒီအောက်မှာရှိတဲ့ စာအုပ်တွေကတော့ ဘာမှမပါတဲ့၊ ဗလာဖြစ်နေတဲ့ စာအုပ်တွေကို တွေ့ရလိမ့်မယ်။

အရေးအသားပဲ မပေါ်သေးလို့လား၊ ဒါမှမဟုတ် ရေးပြီးသားတွေပဲ ပျောက်ပျက် မှေးမှိန်သွားကုန်လို့လား၊ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုတာတော့ မပြော

တတ်ဘူး။

ဒီတော့ စောစောက ပြောခဲ့တဲ့ အဆောက်အအုံကြီး တစ်ခုလောက် မြင့်တဲ့ စာပုံကြီးကို ကြည့်လိုက်ရင် စာနဲ့ ရေးထားတဲ့ စာအုပ်က နည်းနည်းပဲ ရှိပြီး စာတွေမရှိတဲ့ စာအုပ်တွေက များနေတာ တွေ့ရလိမ့်မယ်။

တစ်နည်းပြောရရင် လူမျိုးရယ်လို့ ဖြစ်လာခဲ့ပြီးနောက် ရာစုနှစ် အများစုကြီးဟာ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ စာမတတ် ပေမတတ်တဲ့ ကာလတွေဖြစ်ပြီး ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ စာရယ်၊ ပေရယ်လို့ တတ်လာတဲ့ ကာလဟာ နှစ်နည်းနည်းကလေးပဲ ရှိတယ်ဆိုတာ တွေ့နိုင်တယ်။

ဒါပေမဲ့ စာရယ်၊ ပေရယ်လို့ မရှိသေးခင်မှာပဲ လူတွေဟာ အချင်းချင်း နှုတ်နဲ့၊ အပြောနဲ့ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦးတော့ ဆက်သွယ်နေကြပြီ။

လူဟာ အရေးမတတ်ခင်မှာ အပြောကို အရင်တတ်တယ်ဆိုတဲ့ တွေးဆချက်ဟာ ယုတ္တိရှိတဲ့ တွေးဆချက် တစ်ခုပါပဲ။ ဒါပေမဲ့ ဒီမှာ ကျွန်တော်တို့ စဉ်းစားစရာတစ်ခုရှိတယ်။

အဲဒါကတော့ အရေးအသားရယ်လို့ မပေါ်ခင်၊ တစ်နည်း စာရယ်လို့ မပေါ်ခင်မှာ အမျိုးအစားတစ်ခုဖြစ်တဲ့ စာပေတစ်ခု ရှိနိုင်တယ်ဆိုတဲ့ အချက်ပဲ။

စာပေမတိုင်ခင်မှာ စာပေတစ်မျိုး ရှိနိုင်တယ်ဆိုတဲ့ အချက်ပဲ။

စာပေရဲ့ ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းတွေဖြစ်တဲ့ အတွေးဟာ အရေးအသား မပေါ်ခင်ကတည်းက ရှိခဲ့တယ်။

ရှေးတုန်းက ဂူတွေထဲမှာ နေခဲ့ကြတဲ့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဘိုးဘေးဘီဘင် များဟာ မီးပုံဘေးမှာထိုင်ပြီး သူတို့ တွေ့ခဲ့ရတဲ့ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်တွေ အကြောင်းကို ပြောခဲ့ကြမှာပဲ။

တခြားလူမျိုးအုပ်စုတွေနဲ့ တိုက်ခိုက်ခဲ့ရတဲ့ အကြောင်းတွေကို ပြောခဲ့ကြမှာပဲ။

‘ဒဏ္ဍာရီ’ လို့ ကျွန်တော်တို့ ဒီနေ့ ခေါ်နေကြတဲ့ လျှို့ဝှက်ဆန်းကြယ်တဲ့ ပုံပြင်လေးကို ပြောမိကြမှာပဲ။

တောစောင့်နတ်၊ တောင်စောင့်နတ်၊ အင်းအိုင်စောင့်နတ်တွေရဲ့ အကြောင်းကို ပြောမိကြမှာပဲ။

အလုပ်လုပ်ရင်း ငြာသံပေးရာက ပေါ်ထွက်လာတဲ့ တေးသီချင်းတွေကို ဆိုမိကြမှာပဲ။

အစဉ်အဆက် ရှိခဲ့ကြတဲ့အတွက် အစဉ်အလာလို ဖြစ်နေတဲ့ ဓလေ့ထုံးစံတွေ၊ ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုတွေ၊ ထုံးတမ်းဥပဒေတွေကို သူတို့ သားစဉ်မြေးဆက်တွေကို ပြောမိကြမှာပဲ။

ဒီအချက်တွေကို အထောက်အထားတွေကနေပြီး ကျွန်တော်တို့ တွေးဆယူရတာ ဖြစ်တယ်။

ဒီအထောက်အထားတွေဟာ ဝေဝါးကောင်း ဝေဝါးနေမယ်။

ဒါပေမဲ့ ဒီအထောက်အထားတွေဟာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ယုံကြည်မှုကို တည်ဆောက်ထားရာ ခိုင်မာတဲ့ အခြေခံအုတ်မြစ်တွေ ဖြစ်နေတယ်။

အစောဆုံးတွေ့ရတဲ့ ဒဏ္ဍာရီပုံပြင်တွေ၊ ပုံဝတ္ထုတွေဟာ ကလေးဆန်ကောင်း ဆန်နေမယ်။

ဒါပေမဲ့ အဲဒီပုံဝတ္ထုတွေ၊ ဒဏ္ဍာရီတွေဟာ တော်တော်ကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နေပြီး ဉာဏ်အမြော်အမြင်တွေ၊ အသိဉာဏ်ပညာတွေ ပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားတာကို တွေ့ရတယ်။

ဒီပုံပြင်တွေ၊ ဒဏ္ဍာရီတွေဟာ တစ်နေ့တည်းမှာ ပေါ်ထွန်းလာတဲ့ အရာတွေမဟုတ်ဘူး။

မျိုးဆက်ပေါင်းများစွာကို ဖြတ်သန်းပြီးမှ ပေါ်ထွန်းလာခဲ့ကြတာ ဖြစ်တယ်။

နောက်တစ်ချက်၊ ကမ္ဘာမှာ ကျွန်တော်တို့ ဘိုးဘေးများလိုပဲ သစ်တောတွေထဲမှာနေတဲ့ လူမျိုးတွေ ရှိနေသေးတယ်။

သူတို့ကို ကျွန်တော်တို့က အရိုင်းအစိုင်းတွေရယ်လို့ ခေါ်ကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့ကတော့ မြို့ကြီးတွေမှာ နေထိုင်ကြတယ်။

ဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့ကိုယ်ကို ကျွန်တော်တို့ လူယဉ်ကျေးတွေလို့ ခေါ်ကြတယ်။

ကျွန်တော်တို့ဟာ သူတို့ထက် အဆင့်မြင့်တယ်လို့လည်း ယူဆကြတယ်။

ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့ လူယဉ်ကျေးတွေထဲက အတော်ဆုံးဆိုတဲ့

ပညာရှင်တွေ သူတို့ဆီကို ရောက်သွားတဲ့အခါမှာ မျိုးဆက်ပေါင်းများစွာ အရှည်တည်ပြီး ဖြတ်သန်းလာခဲ့ရတဲ့ ပုံပြင်တွေ၊ ဒဏ္ဍာရီတွေ၊ ထုံးတမ်းဥပဒေ တွေကို တွေ့နေကြရတယ်။

တချို့ အရိုင်းအစိုင်းတွေပြောတဲ့ စကားတွေထဲမှာ အရေးအသားရယ် လို့ မရှိသည့်တိုင် သူတို့ရဲ့ နှုတ်ထွက်စကားတွေထဲမှာ အလွန်ကြွယ်ဝတဲ့ အသိဉာဏ်တရားတွေ ရှိတယ်ဆိုတာကို တွေ့ရတယ်။

ဒါကြောင့် သူတို့စကားတွေထဲမှာ စာပေရဲ့ အခြေခံရင်းမြစ်တွေ၊ အရေးအသားစာပေကို ဖြစ်ပေါ်စေတဲ့ အတွေးတွေ ရှိတယ်ဆိုတာကို တွေ့နိုင် တယ်။

တစ်နည်းပြောရရင် ရေးသားမှု အတတ်ပညာရယ်လို့ မပေါ်ခင် ကတည်းက စာပေရဲ့ အခြေခံသဘောဟာ နှုတ်ပြောစကားတွေထဲမှာ ရှိနေ တယ်ဆိုတာကို တွေ့ရတယ်။

ဒါကြောင့် အရေးစာပေ မပေါ်ခင်ကတည်းက အပြောစာပေဟာ ရှိနေခဲ့တယ်။

ကျွန်တော်တို့ဟာ အပြောစာပေနဲ့ ကြီးပြင်းလာခဲ့ကြတယ်။

အမေက ကျွန်တော်တို့ကို သားချောသီချင်းတွေ သင်ပေးတယ်။ ပုံတိုပတ်စတွေကို ပြောပြတယ်။ အနေအထိုင် သွန်သင်ပေးတယ်။

“ရွှေလမင်းကြီးရေ... ထမင်းဆီဆမ်း၊ ရွှေလင်ပန်းနဲ့ ပေးပါ” ဆိုတဲ့ သားချောတေးကို ကကြီး၊ ခခွေး မရေးတတ်ခင်၊ ဝလုံး မရေးတတ်ခင် ကတည်းက ကျွန်တော်တို့ ဆိုတတ်လာခဲ့ကြတယ်။

ဒါဟာ အပြောစာပေပဲ၊ အပြောစာပေဟာ အရေးစာပေရဲ့ အခြေခံ ဖြစ်တယ်။

ကျွန်တော်တို့နဲ့ အခြားသော တိရစ္ဆာန်များရဲ့ ခြားနားချက်ကတော့ ကျွန်တော်တို့က စကားပြောတတ်တယ်။

တစ်ဦးကိုတစ်ဦး စကားနဲ့ ဆက်သွယ်တတ်တယ်။

ဒီနောက်မှသာ သစ်ပင်တွေပေါ်၊ ဂူနံရံတွေပေါ်မှာ သင်္ကေတတွေကို ရေးခြစ်တတ်လာခဲ့ကြတာ ဖြစ်တယ်။

ဒါပေမဲ့ အရေးမပေါ်သေးခင် အပြောနဲ့ချည်းဆိုတော့ အသိဉာဏ်

တရားကို စုဆောင်းရတာဟာ ခက်တယ်။

မေ့ပျောက်သွားနိုင်တယ်။ မျိုးဆက် တစ်ဆက်ပြီး တစ်ဆက် နှုတ်တိုက် အမွေပေးခဲ့ရတယ်။ အပြောကို မဆိုထားနဲ့၊ အရေးအသား ပေါ်လာတဲ့ နောက်မှာတောင် ဘာသာစကားတွေဟာ ပြောင်းလဲသွားတတ်တယ် ဆိုတာကို ကျွန်တော်တို့ တွေ့နေရတယ် မဟုတ်လား။

ကျွန်တော်တို့ခေတ်မှာပဲ ပုဂံကျောက်စာကို လူတိုင်း မဖတ်နိုင်တော့ဘူး မဟုတ်လား။

အထူးလေ့လာမှ ဖတ်တတ်တော့တယ် မဟုတ်လား။ အလားတူပဲ၊ ပုဂံခေတ်က လူတစ်ယောက် ခုနေ အသက်ပြန်ရှင်လာရင်လည်း ကျွန်တော်တို့ အရေးအသားနဲ့ ကျွန်တော်တို့ အပြောစကားကို သူ နားလည်နိုင်တော့မှာ မဟုတ်ဘူး။

အပြောစကားဟာ ပြောင်းလွယ်တဲ့ သဘောရှိတယ်။ မေ့ပျောက်လွယ်တဲ့ သဘောရှိတယ်။

သို့တိုင်အောင် အရေးမပေါ်ခင်တုန်းကတော့ ကျွန်တော်တို့ ဘိုးဘေးများဟာ အပြောနဲ့ပဲ အလုပ်လုပ်ခဲ့ကြရတယ်။

အပြောနဲ့ပဲ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး ဆက်သွယ်ခဲ့ကြရတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ညအတွေးတွေကို အဖေကနေ သားထံ၊ အမေကနေ ကလေးငယ်ထံကို အပြောနဲ့ပဲ ပို့ဆောင်ပေးခဲ့ရတယ်။

မြောက်ဘက် တောင်ကုန်းဒေသက ကချင်တောင်ယာသမားကြီးတွေ စာမတတ်ပေမဲ့ သူတို့ ဘိုးဘေးများ အစဉ်အဆက်ရခဲ့တဲ့ ကဗျာရှည်ကြီးတွေ၊ တေးသီချင်းရှည်ကြီးတွေကို အလွတ် ရွတ်ဆိုနိုင်ကြတယ်။

စာတစ်လုံးမှ မတတ်တဲ့ ကယားအမယ်အိုကြီးဟာ သူတို့ ဘိုးဘေးများ အစဉ်အဆက်ဆိုခဲ့တဲ့ တေးသီချင်းကြီးတွေကို အလွတ် ရွတ်ဆိုနိုင်ကြတယ်။

အမေရိကန်ပြည် ကင်တပ်ကီနဲ့ တင်နက်ဆီတောင်ရိုးပေါ်မှာရှိတဲ့ တောင်ပေါ်သား သစ်ခုတ်သမားတွေဟာ စာတစ်လုံးမှ မတတ်သည့်တိုင် သူတို့ ဘိုးဘေးများ အင်္ဂလန်က ယူလာခဲ့တဲ့ တောကျေးလက်သီချင်းတွေကို အလွတ် ရွတ်ဆိုနိုင်ကြတယ်။

ခေတ်သစ် သုတေသီတွေက အဲဒီ တောင်ပေါ်သားတွေ ရွတ်ဆိုတဲ့ ကျေးလက်တေးကဗျာတွေကို ယူပြီး အစောဆုံး တွေ့ရတဲ့၊ အကွရာတင်ပြီး ဖြစ်တဲ့ တေးသီချင်းတွေနဲ့ တိုက်ကြည့်ကြတယ်။

ဒီလို တိုက်ကြည့်တဲ့အခါမှာ တော်တော်များများ ပြောင်းလဲသွားပေမဲ့ တေးကဗျာရဲ့ မူရင်း အဓိပ္ပာယ်ကတော့ ပြောင်းလဲခြင်းမရှိဘဲ နဂိုအတိုင်း ရှိနေတာကို တွေ့ရတယ်။

ဒါကိုထောက်ရင် အရေးစာပေ မဟုတ်သည့်တိုင် အပြောစာပေဟာ စာမတတ်သူတွေ ကြားမှာ ကျန်ရှိနေတယ်ဆိုတာ တွေ့နိုင်တယ်။

ခုခေတ်မှာ အရေးအဖတ် မတတ်ရင် လူ မဖြစ်တော့ဘူးလို့ ထင်ရ တယ်။

ဒါပေမဲ့ ရာစုနှစ် များစွာတုန်းကတော့ အရေးအဖတ်လည်း မရှိလေ တော့ အရေးနဲ့အဖတ်ဟာ သိပ်အရေးမကြီးလှသေးဘူး။

အဲဒီတုန်းက အရေးကြီးတာကတော့ အပြောပဲ။

ဒီနောက်မှာ လူဟာ အရေးအဖတ် တတ်လာခဲ့တယ်။ အရေးအဖတ် ကို တတ်လာပြီးတဲ့ နောက်မှာလည်း အပြောကတော့ ဆက်ပြီး ရှိနေသေး တာပဲ။

အရေးစိတ်ကူးနဲ့ အပြောစိတ်ကူးဟာ တစ်ခုကိုတစ်ခု အပြန်အလှန် ဩဇာပေးနေကြတယ်။

ဒီတော့ စာပေဆိုတာ တခြားအရာ မဟုတ်ဘူး၊ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ နေ့တိုင်းပြောနေကြတဲ့ အကြောင်းတွေ၊ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ နေ့တိုင်း ရေးနေကြတဲ့ အကြောင်းတွေဟာ စာပေပဲ။

အပြောစာပေနဲ့ အရေးစာပေ ဒါပဲကွာတယ်။

ကျွမ်းကျင်စွာ ရေးတတ်၊ ပြောတတ်တာနဲ့ မတတ်တတ် ရေးတာ၊ ပြောတာ ဒါပဲကွာတယ်။

ပြင်သစ် ပြဇာတ်ရေးဆရာကြီး မောလျက သူ့ရဲ့ မဟာဆန်ချင်သူ ပြဇာတ်ထဲမှာ ပြောခဲ့သလိုပေါ့။

အဲဒီပြဇာတ်ထဲက လူကြီးလူကောင်းဆန်ချင်တဲ့ မွန်စီယာ ယော်ဒိန်း ဟာ လူရာဝင်ချင်၊ လူဝင်ဆုံချင်တော့ သူနဲ့ သူ့မိသားစုကို အတတ်ပညာတွေ

သင်ပေးခဲ့တယ်။

သူ့ဆရာတစ်ယောက်က စကားပြောနဲ့ ကဗျာရဲ့ ခြားနားချက်ကို သင်ပေးတယ်။

ဒီတော့မှ သူဟာ တစ်သက်လုံး စကားပြောတွေကိုချည်း ပြောလာပါက လားဆိုတာ မွန်စီယာ ယော်ဒိန်း သိလာရလို့ အံ့သြနေတယ်။ (ဆရာ ဇော်ဂျီ ပြန်တဲ့ မဟာဆန်ချင်သူ ပြဇာတ်ထဲက ဦးရွှေနှောင်းပေါ့)

ကျွန်တော်တို့ဟာလည်း 'မဟာဆန်ချင်သူ' ထဲက ဦးရွှေနှောင်း အတိုင်းပါပဲ။

ကျွန်တော်တို့ဟာ တစ်လျှောက်လုံး၊ တစ်သက်လုံး ကဗျာတွေ၊ စကားပြောတွေကို ပြောလာခဲ့ကြတာပါ။

လူမျိုးနွယ်ကြီးတစ်ခုလုံးဟာလည်း ဒီအတိုင်းပါပဲ။ တစ်လျှောက်လုံး ကဗျာတွေ၊ စကားပြောတွေကို ပြောလာခဲ့တာပါ။

လူအနွယ်ကြီးကတော့ စာပေ စကားပြောကို မရေးခင် ကဗျာကို ပထမဆုံး ရွတ်ဆိုကျက်မှတ် ရေးသားလာခဲ့တာလို့တောင် ဆိုနိုင်မယ် ထင်ပါတယ်။

ကဗျာဟာ ခံစားချက်ကို ဖော်ပြတဲ့ ဘာသာစကားလို့ ဆိုချင်ပါတယ်။ ကဗျာဟာ နှလုံးသားရဲ့ ဘာသာစကားဖြစ်ပြီး စကားပြောဟာ

ဦးနှောက်ရဲ့ ဘာသာစကားဖြစ်ပါတယ်။

ကဗျာဟာ ရင်ခုန်သံဖြစ်ပြီး စကားပြောဟာ စဉ်းစားဉာဏ်ဖြစ်တယ်။

လူမျိုးတွေရဲ့ စာပေတွေကို လိုက်ကြည့်လိုက်ရင် ပထမဆုံးသော စာရေးဆရာများ၊ သီချင်းရေးဖွဲ့သူများဟာ ဘုန်းတော်ကြီးတွေ ဖြစ်နေတတ်တယ်။

သူတို့က စစ်ပွဲတွေ၊ သူရဲကောင်းတွေရဲ့ အကြောင်းတွေ၊ ဘာသာကိုးကွယ်မှု အကြောင်းတွေကို လက်တွေ့ စပ်ကြတယ်။

သူတို့က လူတွေ မှတ်မိစေချင်လို့ စပ်တာဖြစ်တယ်။ ကဗျာဟာ စကားပြောထက် အမှတ်ရလွယ်တယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်တို့အားလုံးအသိပဲ။

ကဗျာဟာ နားထဲမှာ စွဲနေတယ်။ စကားပြောကတော့ ညာဘက်နားက ဝင်ပြီး ဘယ်ဘက်နားက ထွက်သွားတတ်တယ်။

ဒါကြောင့် အပြောစာပေဟာ အရေးစာပေထက် အရင်ကျတယ်။

ကဗျာဟာ စကားပြေထက် အရင်ကျတယ်။

လူတစ်ယောက်ရဲ့ဘဝမှာ ဖြစ်စေ၊ လူမျိုးနွယ်ကြီးတစ်ခုလုံးရဲ့ ဘဝမှာ ဖြစ်စေ အပြောဟာ ပထမဖြစ်ပြီး အရေးဟာ ဒုတိယဖြစ်တယ်။

ကဗျာဟာ ပထမဖြစ်ပြီး၊ စကားပြေဟာ ဒုတိယဖြစ်တယ်။ စာပေဟာ ကဗျာက အစပြုတယ်။

ကဗျာဆရာဟာ ကလေးငယ်တစ်ယောက်လို အမြင်မျိုးရှိတယ်။ ကဗျာဆရာဟာ အမြဲတမ်း စံတင်သူ၊ တီထွင်သူ ဖြစ်တယ်။

ကဗျာဆရာဟာ ဘဝရဲ့ အခြေခံသဘောကို နားလည်တယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ရှေးတုန်းက စပ်ခဲ့တဲ့ ကဗျာများဟာ ဒီနေ့ခေတ်မှာ စပ်တဲ့ ကဗျာများလို လှပရှင်သန်နေကြတာ ဖြစ်တယ်။

ရှေးတုန်းက ကဗျာဆရာကြီးတွေဟာ သူတို့ ကဗျာတွေကို ရွတ်ဖတ် ပြခဲ့ကြတယ်။ မျက်စိအတွက် မဟုတ်ဘဲ နားအတွက် ဖွဲ့ခဲ့ကြတယ်။

အမြင်အာရုံအတွက် မဟုတ်ဘဲ အကြားအာရုံကို ဦးစားပေးခဲ့ကြတယ်။ ရှိတ်စပီးယားရဲ့ ပြဇာတ်တွေဟာ စာအုပ်ထဲမှာ ပုံနှိပ်ဖို့ ရေးခဲ့တာ မဟုတ်ဘူး။ ပြဇာတ်ရုံထဲမှာ ရွတ်ဖတ်ပြဖို့ ရေးခဲ့တာ။

ဒီနေ့ ခေတ်သစ်ကဗျာဆရာတွေရဲ့ ကဗျာတွေကိုလည်း ရွတ်ဖတ်ကြည့်ရင်၊ နားထောင်ကြည့်ရင် ပိုပြီး ပြည့်ပြည့်ဝဝ အရသာခံနိုင်တယ်။

စာပေစကားပြေဟာလည်း အပြောနဲ့ အရွတ်နဲ့ အစပြုခဲ့တာဖြစ်တယ်။ အရေးဘာသာစကားဟာ အပြောဘာသာစကားကနေ တိုးချဲ့လာခြင်းဖြစ်တယ်။ လူတွေဟာ စာမဖတ်တတ်ခင်မှာ နားနဲ့ ကြားကြတာ ဖြစ်တယ်။ စာမရေးတတ်ခင်မှာ စကားပြောတတ်ကြတာ ဖြစ်တယ်။

အပြောစာပေဟာ အရင်ပေါ်လာပြီး အရေးစာပေဟာ နောက်မှ ပေါ်လာတာဖြစ်တယ်။

မိုးကျာနယ်၊ ဩဂုတ်၊ ၁၉၉၁။

လမင်းနှင့် ယစ်ရွှေရည်ခွက်လှည့်သောက်ခြင်း

အရေးစာပေနှင့် အပြောစာပေမှာ အပြောစာပေက ပထမ၊ အရေးစာပေက နောက်မှ ပေါ်လာတဲ့အကြောင်းကို ပြောခဲ့တယ်။

ယဉ်ကျေးမှု တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးလာတာနဲ့အမျှ အရေးစာပေဟာ တဖြည်းဖြည်းနဲ့ ဖွံ့ဖြိုးလာခဲ့တယ်။

အရှေ့တိုင်းနဲ့ အနောက်တိုင်းတို့အနက် အရှေ့တိုင်းဟာ အရေးစာပေ ပထမ ပေါ်ထွန်းရာ ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုကြတယ်။

အမေရိကန် ဒဿနဆရာ ဒူလီက ကျွန်တော်တို့ ဘိုးဘေးတွေဟာ တစ်ယောက်ကိုတစ်ယောက် ကျောက်ပုဆိန်တွေနဲ့ တိုက်ကြ၊ ခိုက်ကြတုန်းမှာ တရုတ်တွေက အရေးအသား ပေါ်ထွန်းပြီး အသိဉာဏ် အဆင့်မြင့်တက်နေ ကြပြီလို့ ပြောခဲ့ဖူးတယ်။

အရှေ့ဖျားမဟုတ်

တရုတ်နဲ့ အိန္ဒိယတို့ရဲ့ ရှေးဟောင်းယဉ်ကျေးမှု၊ ဒဿနနဲ့ စာပေတို့ ဟာ အနောက်တိုင်း အပေါ်မှာ သြဇာလွှမ်းမိုင်မယ့် အဆင့်ကို ရောက်ခဲ့ကြ မှာပဲ။

ဒါပေမဲ့ အနောက်တိုင်းကို သြဇာလွှမ်းမိုင်ခဲ့တာကတော့ အရှေ့ဖျားက တိုင်းပြည်တွေ မဟုတ်ဘူး။ အာရှတိုက် အနောက်ဖျားက လူမျိုးတွေနဲ့ သူတို့ ရဲ့ အတွေးအခေါ်တွေ၊ သူတို့ရဲ့ ဒဿနတွေ ဖြစ်တယ်။

တစ်နည်းပြောရရင် ဥရောပ အရှေ့ဖျားနဲ့ ကပ်နေတဲ့ ဒေသအတွေး

အခေါ်တွေဖြစ်တယ်။

ရေဝတီလူမျိုးတွေဟာ သမ္မာကျမ်းစာ ဓမ္မဟောင်းက တစ်ဆင့် သူတို့ရဲ့ အတွေးအခေါ်နဲ့ သူတို့ရဲ့ ဒဿနကို အနောက်တိုင်းကို အမွေပေးခဲ့တယ်။

ဥရောပနဲ့ နီးကပ်နေတဲ့အတွက် ရေဝတီတွေက သူတို့ကိုယ်သူတို့ ဥရောပတိုက်သားလို့တောင် ထင်ကြသေးတယ်။

အာရှတိုက်က အတွေးအခေါ်နဲ့ ယဉ်ကျေးမှုဟာ ဥရောပကို မလွှမ်းမိုးနိုင်ခဲ့တာက အသွားအလာခက်ခဲလို့၊ ဝေးလံလို့ ဖြစ်မယ်လို့ပဲ ယူဆရတယ်။

ရှေးတုန်းက ခရီးသည်တွေ ရှိခဲ့ကြပေမယ့် သူတို့ကလည်း အရှေ့တိုင်းကိုလာရင် ဟင်းခတ်အမွှေးအကြိုင်ပစ္စည်းနဲ့ အဝတ်အထည်တို့အတွက် လာကြတဲ့ ကုန်သည်တွေပဲ များလေတော့ စာပေယဉ်ကျေးမှုဟာ သိပ်မပြန့်ပွားနိုင်ခဲ့ဘူး။

တွေးစရာ

တွေးစရာပါပဲ။

(၁၈) ရာစုနှစ် မတိုင်မီတုန်းကဆိုရင် ကုန်သည်တွေဟာ ကာသိတိုင်းလို့ခေါ်တဲ့ တံရုတ်ပြည်နဲ့ မဇ္ဈိမတိုင်းလို့ ခေါ်တဲ့ အိန္ဒိယပြည်က ထူးဆန်းအံ့ဩဖွယ်ပုံပြင်တွေကို ယူလာခဲ့ကြပေမဲ့ သူတို့ အဓိကထားတာက အဲဒီက အသိပညာ၊ ယဉ်ကျေးမှုမဟုတ်ဘဲ သူတို့ အမြတ်ထွက်မယ့် ကုန်ပစ္စည်းတွေ လောက်ပဲ ဖြစ်နေတာကိုး။

ဒါကြောင့်မို့ အရှေ့တိုင်းဟာ စောစွာ ယဉ်ကျေးမှု ဖွံ့ဖြိုးပါလျက်နဲ့ အနောက်တိုင်းကို မလွှမ်းမိုးနိုင်ခဲ့တာလို့လည်း စဉ်းစားစရာပါပဲ။

ဂျပန်ဆိုရင် (၁၉) ရာစုနှစ်အထိ အနောက်တိုင်းသားတွေအတွက် ပိတ်ထားတဲ့ စာအုပ်ကြီးတစ်အုပ် ဖြစ်နေခဲ့တယ်မဟုတ်လား။

လုယက်ဖို့ အားသန်

အရှေ့တိုင်းက ရှေးဟောင်းစာပေတွေ၊ အတွေးအခေါ်တွေ အနောက်တိုင်းကို မရောက်တာဟာ ဘာသာစကား အခက်အခဲလည်း ပါနိုင်တယ်။

အနောက်တိုင်းသားများဟာ အရှေ့တိုင်း ဘာသာစကားတွေကို တတ်ကျွမ်းခြင်း မရှိကြလေတော့ အဲဒါတွေကို ဘာသာပြန်ဆိုခြင်း မပြုနိုင်ခဲ့ကြဘူး။

အနောက်တိုင်းဟာ အရှေ့တိုင်းကို ပညာရှိတွေ လွှတ်ပြီး အတွေးအခေါ်တွေကို ချေးငှားယူဖို့ထက် စစ်တပ်တွေ လွှတ်ပြီး လုယက်ဖို့လောက်ကိုသာ အားသန်ခဲ့တယ်။

အနောက်တိုင်းက ပညာရှင်တွေ အရှေ့တိုင်း အတွေးအခေါ်၊ အရှေ့တိုင်း ဒဿန၊ အရှေ့တိုင်း စာပေယဉ်ကျေးမှုကို လေ့လာလိုက်စားလာကြတာဟာ ဘယ်လောက်များ ကြာသေးလို့လဲ။ လွန်ခဲ့တဲ့ (၁၉) ရာစုနှစ် အစလောက်မှပဲ စတင်လေ့လာခဲ့ကြတာ မဟုတ်လား။

ကျွန်တော်တို့ အရှေ့တိုင်းသားတွေကတော့ အရှေ့တိုင်း ယဉ်ကျေးမှု၊ အရှေ့တိုင်း အတွေးအခေါ်တွေ အကြောင်းကို ဘယ်လောက်များ လေ့လာနိုင်ခဲ့ကြပြီလဲ။

မသိခဲ့ကြ

အရှေ့တိုင်းသားတွေမှာလည်း သူတို့အကြောင်းနဲ့ သူတို့ ရှိနေကြလို့ အရှေ့တိုင်းရဲ့ ယဉ်ကျေးမှုကို ကောင်းကောင်းလေ့လာခြင်း မပြုနိုင်ခဲ့ကြသေးဘူး။

ပဒေသရာဇ် ဘုရင်စနစ်ကြောင့် ခေတ်နောက်ကျ ကျန်ရစ်ခဲ့တာနဲ့ ကိုလိုနီ ဖိနှိပ်မှုအောက်မှာ ရောက်ခဲ့ရတာနဲ့ ခေတ်နောက်ကျမှု အမွေအနှစ်ကြီးကို ဆက်ခံလာခဲ့ရတာနဲ့မို့ အရှေ့တိုင်းသားဟာလည်း အရှေ့တိုင်း ယဉ်ကျေးမှု၊ အရှေ့တိုင်း စာပေအကြောင်းကို ကောင်းကောင်းမသိခဲ့ကြဘူး။

အရှေ့တိုင်းသားက အရှေ့တိုင်းစာပေ ယဉ်ကျေးမှုကို လေ့လာတာဟာလည်း ဘယ်လောက်များ ကြာသေးလို့လဲ။ (၁၉) ရာစုနှစ် ကုန်ခါနီးပြီး (၂၀) ရာစု အစလောက်မှသာ လေ့လာနိုင်ခဲ့ကြတာ မဟုတ်လား။

တရုတ်စကားပုံ တစ်ခုရှိတယ်။

(အင်္ဂလိပ် အရေးအသားကလေးလှလို့ ကောက်နုတ် ဖော်ပြချင်ပါတယ်)

When you know to know that you know and when you do not know, to know that you do not know that is our knowledge.

တော်တော်ကောင်းတဲ့ စကားပါပဲ။

တကယ့် အသိပညာဆိုတာ ဘာလဲ။ ကိုယ်သိတာကို သိတယ်လို့ သိတာ၊ ကိုယ်မသိတာကို မသိဘူးလို့ သိတာကို ခေါ်တာပဲလို့ ဆိုတယ်။

ကွန်ဖြူရုပ်

ဒီစကားပုံဟာ ကွန်ဖြူရုပ်လို့ ခေါ်ကြတဲ့ တရုတ်သူတော်စင် ကွန်ဖြူဒီ ပြောခဲ့တဲ့ အဆုံးအမ တစ်ခုပါ။

ကွန်ဖြူဒီဟာ ခရစ်တော်မပေါ်မီ အနှစ် ၅၀၀ လောက်က ပေါ်ထွန်းခဲ့ တဲ့ သူတော်စင် တစ်ပါးပါ။

ကွန်ဖြူဒီဟာ နေရာတော်တော်များများမှာ ယေရှုခရစ်နဲ့ တူပါတယ်။ ယေရှုလိုပဲ သူဟာလည်း လူထုတွေထဲသွားပြီး လူထုတွေနဲ့ စကားပြောတဲ့၊ တရားဟောတဲ့ အာစရိယဆရာ ဖြစ်တယ်။

ကွန်ဖြူဒီက အရာကိစ္စတိုင်းမှာ သင့်တင့်မျှတစွာ နှလုံးသွင်းတတ်ရ မယ်။ မိမိကိုယ်ကိုမိမိ တည်ငြိမ်တဲ့နှလုံးနဲ့ ပြန်လှန်စစ်ဆေးရမယ်။ နိဝါတ တရား ရှေ့ထားရမယ်လို့ သွန်သင်ပြီး သူကိုယ်တိုင်လည်း ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် နှိမ့်ချတတ်တယ်။

နောက်တော့ သူ့ရဲ့ သာဝကများနဲ့ နောက်လိုက်များက သူ့ကို ဘုရား တစ်ဆူလို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ခဲ့ကြပြီး သူ့အဆုံးအမတွေကို ပေထက် အကွရာ တင်ခဲ့ကြတယ်။

ကွန်ဖြူဒီရဲ့ အဓိကရကျမ်းကတော့ ရှေးဟောင်း တရုတ်စာပေတွေကို စုဆောင်းပြီး မှတ်တမ်းတင်ခဲ့တဲ့ ကျမ်းဖြစ်တယ်။

အဲဒီကျမ်းထဲမှာ ဒဏ္ဍာရီသမိုင်း၊ လင်္ကာနဲ့ နိတိတွေ ပါတယ်။

သူ့ရဲ့နိတိတွေဟာ လက်တွေ့ဘဝမှာ အလွန် အသုံးကျတဲ့အတွက် လာအိုဇူ သင်ကြားခဲ့တဲ့ ဓမ္မတရားတွေကို ထပ်လောင်း ဖြည့်စွက်ပေးတဲ့ သဘောရောက်နေတယ်။

ကွန်ဖြူဒီ၊ လာအိုဇူနဲ့ သူတို့ရဲ့ သာဝကများဖြစ်ကြတဲ့ မုန်စီ (မင်းရှပ်စ်)

နဲ့ ချုံ့တို့ရဲ့ အဆုံးအမ အရေးအသားတွေဟာ တရုတ်အတွေးအခေါ်ကို ပုံသွင်းပေးခဲ့ကြတဲ့ အတွေးအခေါ်တွေပါပဲ။

ခုဆိုရင် သူတို့ရဲ့ စာပေအဆုံးအမ တော်တော်များများကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာကို ပြန်ဆိုပြီးကြပြီ။

ကဗျာဆရာများ

တရုတ်စာပေမှာ နောက်ထင်ရှားတဲ့ လက္ခဏာချက်တစ်ခုကတော့ လဲရစ် ကဗျာတွေပဲ။ အဲဒီထဲမှာ ထင်ရှားတဲ့ ကဗျာဆရာတွေကတော့ လိပိုး၊ တူဖူးနဲ့ ပိုချူအိတို့ ဖြစ်တယ်။

လိပိုးဟာ (၈) ရာစုနှစ်ခန့်က ပေါ်ထွန်းခဲ့တဲ့ ကဗျာဆရာကြီးတစ်ဦး ဖြစ်ပြီး ဒီနေ့ခေတ်အမြင်နဲ့ ကြည့်ရင် သူ့ကဗျာများဟာ ပြင်သစ် ကဗျာဆရာ ဖရန်ဆွာဗီလွန်၊ ပါသျှန်း ကဗျာဆရာ အိုမာဒေယမ်နဲ့ ဂျာမန် ကဗျာဆရာ ဟိန်းတို့ကို ပေါင်းစပ်ထားတာနဲ့ တူတယ်လို့ ဆိုလေ့ရှိတယ်။

ရွှေခေတ်

တရုတ်တို့ရဲ့ သမိုင်းမှာ တန်မင်းဆက်ခေတ်ဟာ (ခရစ်နှစ် ၆၁၈-၉၀၇) တရုတ်စာပေ ရွှေခေတ်ကြီးလို့ ခေါ်ကြတယ်။

အဲဒီ တန်မင်းဆက်ခေတ်အတွင်းမှာ စာပေ၊ ဂီတ၊ ပန်းချီ၊ ပန်းပုနဲ့ စာလုံးပန်းချီ စတဲ့ အနုပညာတွေ ထွန်းကားခဲ့တယ်။

အထူးသဖြင့် ကဗျာရွှေခေတ်ကြီးလို့ ဆိုနိုင်တယ်။

တရုတ်သမိုင်းဆရာတစ်ဦးကတော့ အဲဒီခေတ်မှာ 'လူမှန်ရင် ကဗျာဆရာ' လို့တောင် ဆိုခဲ့ပါသေးတယ်။ သူ ပြောမယ်ဆိုရင်လည်း ပြောစရာ ပါပဲ။

ဘုရင်ဧကရာဇ်၊ မှူးမတ်၊ စစ်သား၊ ပန်းချီဆရာ၊ နန်းတွင်းသူ စသဖြင့် ရှိသမျှ ပညာတတ်၊ စာတတ်၊ ကျမ်းတတ်တွေဟာ ကဗျာတွေ၊ လင်္ကာတွေ ကို စပ်ဆိုကြတယ်။

စပ်တဲ့ ကဗျာတွေကလည်း တရုတ်စာပေသမိုင်းမှာ အကောင်းဆုံး ကဗျာတွေဖြစ်တယ်။ တန်ခေတ်မှာ အထင်ရှားဆုံး ကဗျာဆရာသုံးဦးကတော့

စောစောက ပြောခဲ့တဲ့ လီပိုးရယ်၊ တူဖူးရယ်၊ ချူအိရယ်တို့ ဖြစ်ပါတယ်။
လီပိုးရဲ့ 'လမင်းနဲ့ တစ်ယောက်တည်း ယမကာသောက်ခြင်း' ဆိုတဲ့
ကဗျာဟာ ထင်ရှားတယ်။

*

ပန်းပွင့်တွေကြားမှာ အရက်ချိုအိုးထဲကနေပြီး
ငါတစ်ယောက်တည်း ယမကာ သောက်တယ်။
ငါနဲ့အတူ ဘယ်သူမှမရှိ
နောက်ဆုံးတော့ ခွက်မြောက်ပြီး
ငါ့အရိပ်ကို ခေါ်လာခဲ့ဖို့ လမင်းကိုပြောတယ်။
တို့သုံးဦး ဖြစ်သွားမှာပေါ့။
အလို...လမင်းက မသောက်တတ်ပါကလား။
ငါ့အရိပ်ကလည်း ငါ့နောက်က ဟာလာဟင်းလင်း
တွဲလွဲချိတ် ပါလာမှာပါကလား။
ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် လောလောဆယ်မှာတော့
နွေဦးကုန်သည်အထိ
ရွှင်လန်းစရာ ငါ့မိတ်ဆွေရောင်းရင်းတွေပါပဲ။
ငါ သီချင်းဆိုတော့
လမင်းက ငါ့ကို အားပေးတယ်။
ငါ ကခုန်တော့
ငါ့အရိပ်ကလည်း လိုက်ကခုန်တယ်။
ငါ သတိရှိနေသရွေ့တော့
သူတို့ဟာ ငါ့ ရောင်းရင်းတွေ။
သည့်နောက်မှာ ငါ မူးသွားတယ်။
တို့သုံးဦးလည်း ကွဲသွားကြတယ်။
ချစ်ခင်ပေါင်းသင်းခြင်းဟာ
အစဉ်ထာဝရ ရှိနိုင်နေမှာလား။
ကြယ်ပွင့်မြစ်ကြီးတစ်လျှောက်

ရှည်လျားတဲ့ ခရီးဝေးကြီးကို
ငါ မျှော်ငေးကြည့်နေမိသည်တကား။

*

ဗုဒ္ဓဘာသာနဲ့ ကွန်ဖြူဒီရဲ့ အဆုံးအမအောက်မှာ ကြီးပြင်းလာခဲ့ရတဲ့
လီပိုးရဲ့ ဒဿနကို တွေ့နိုင်ပါတယ်။

လူ့ဘဝဟာ လရောင်ထဲမှာ တစ်ယောက်တည်း အရက်ချို သောက်ရ
တာနဲ့ တူတယ်။ တစ်ယောက်တည်း ခရီးသွားရတယ်။ ဒါပေမဲ့ နောက်ဆုံး
တော့ သင်္ခါရကို ဘယ်သူကမှ မလွန်ဆန်နိုင်ကြဘူး။

ဘဝရဲ့ အရက်ချိုကို သောက်လို့လည်း ပြီးရော၊ လူလည်း မူးသွားပြီး
အဖော်တွေနဲ့ ကွဲသွားရတယ်။ ခွဲသွားရတယ်။ နောက်ဆုံးတော့ သူဟာ
ဆုံးစ မထင်တဲ့ ကြယ်ပွင့်မြစ်ကြီးနဲ့တူတဲ့ သံသရာထဲကို ပြန်လည်သွားရ
တယ်လို့ သူ ဆိုချင်ပုံရပါတယ်။

နိမိတ်ပုံတွေ လှသလောက် အနက်အဓိပ္ပာယ်လည်း လေးနက်ပါ
တယ်။

စကားပြေ

တန်မင်းဆက်ခေတ်ဟာ ဘယ်လောက်များ ကဗျာပေါသလဲဆိုရင်
ခုအထိ ကဗျာဆရာနှစ်ထောင်လောက်ရဲ့ ကဗျာပုဒ်ရေ ငါးသောင်းခန့် ကျန်ရှိ
နေသေးတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

အဲဒီအထဲမှာ အထင်ရှားဆုံးကတော့ စောစောက ပြောခဲ့တဲ့ လီပိုး၊
တူဖူးနဲ့ ပိုချူအိပါပဲ။

တန်မင်းဆက်ခေတ်ဟာ ကဗျာတင် ထွန်းကားတာ မဟုတ်သေးဘူး။
စကားပြေနဲ့ရေးတဲ့ ဇာတ်ဝတ္ထုတွေလည်း ထွန်းကားခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီစကားပြေ ဝတ္ထုများဟာ နောက်နှောင်းခေတ် တရုတ်ဝတ္ထုရှည်
ကြီးများရဲ့ ရှေ့ပြေးလို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။

mgvooe.com

ကဗျာဆရာသုံးဦး

တရုတ်စာပေသမိုင်းမှာ တန်မင်းဆက်ခေတ် (ခရစ်နှစ် ၆၁၈-၈၁၇) ဟာ တရုတ်ပဒေသရာဇ် လူ့အဖွဲ့အစည်းရဲ့ ရွှေခေတ်ကြီးလို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။

အဲဒီခေတ်ဟာ စည်ပင်ပြောတဲ့ ခေတ်ကြီးဖြစ်တဲ့အတွက် ယဉ်ကျေးမှု ဟာလည်း တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးခဲ့တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

ဒါကြောင့် အဲဒီခေတ်မှာ စာပေ၊ ဂီတ၊ ပန်းချီ၊ ပန်းပုနဲ့ စာလုံးပန်းချီတို့ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ခဲ့ပြီး တရုတ်ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အမွေအနှစ်တွေကို အများကြီး ထားပစ်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။

တန်ခေတ်စာပေ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုမှာ ဘက်တစ်ဖက်တည်းမှာ တိုးတက်တာမျိုး မဟုတ်ပါဘူး။ ဘက်ပေါင်းစုံမှာ တိုးတက်လာတာမျိုးပါ။ ချိုချိုလို့ခေါ်တဲ့ စကားပြေဝတ္ထုတွေ ပေါ်ထွန်းခဲ့ပါတယ်။

ဒီစကားပြေ ဝတ္ထုများဟာ နောင်ပေါ်ပေါက်လာမယ့် တရုတ်ဝတ္ထုရှည်ကြီးများရဲ့ ရှေ့ပြေးလို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီကတည်းက ပေါ်ထွန်းခဲ့တဲ့ စကားပြေဟာ နောင်နှစ်တစ်ထောင်ကျော်အထိ အရှည်တည်ခဲ့ပါတယ်။

ကဗျာကတော့ တစ်ခေတ်မှာ အထွန်းကားဆုံးပါပဲ။ တရုတ် ပဒေသရာဇ် လူ့အဖွဲ့အစည်းမှာ ကဗျာဟာ အရင်တုန်းကရော၊ နောင်မှာရော တန်မင်းဆက်ခေတ်ကို မိတဲ့ ကဗျာရယ်လို့ မရှိခဲ့ပါဘူး။

တန်မင်းဆက်ခေတ် ကဗျာစာဆို နှစ်ထောင်လောက်က ရေးခဲ့တဲ့ ကဗျာအပုဒ်ပေါင်း ငါးသောင်းလောက်ဟာ ခုထိ ကျန်ရှိနေပြီး ဂန္ထဝင်ကဗျာတွေအဖြစ် ဩဇာကြီးမားဆဲပါပဲ။

mgyoe.com

သူတို့အထဲမှာ အရေးကြီးဆုံး၊ အထင်ရှားဆုံး၊ သြဇာအကြီးဆုံး ကဗျာ စာဆိုများကတော့ အရင်က ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း လီပိုး၊ တူဖူးနဲ့ ပိုချူအိတို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ပိုချူအိကတော့ ပုဂံခေတ်က ပျူကိုယ်စားလှယ် အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ ပီကင်းကို သွားခဲ့ရာမှာ ပါလာတဲ့ ပျူကချေသည်တို့အကြောင်းကို ရေးဖွဲ့တဲ့ ကဗျာဆရာဖြစ်ပါတယ်။

“ကြေးနောင်၊ လင်းကွင်း၊ မောင်း၊
 ကြေးနင်းတို့ တီးခတ်သော အခါ၊
 ကချေသည်တို့၏ ကိုယ်လက်အင်္ဂါများ ခုန်မြူးကာ၊
 ကိုယ်ကို ယိမ်းနွဲ့တိုင်း ပုလဲသွယ်များ ပြိုးပြက်လာ၊
 ကောင်းကင်က ကြယ်ပွင့်တို့ကို ဆွဲယမ်းကိုင်လှုပ်သည့်ပမာ၊
 နဂါးတို့ ကခုန်သည့်ပုံပမာ၊
 ပန်းမကိုဋ်တို့ ဦးညွှတ် ဝှေ့ယမ်းကာ” လို့ စပ်ဆိုခဲ့ပါတယ်။

ပိုချူအိအပြင် နှောင်းမျိုးဆက် စာဆိုတွေအပေါ်မှာ သြဇာညောင်းခဲ့တဲ့ တခြားစာဆိုတွေလည်း အများကြီးပါပဲ။

တန်မင်းဆက်ခေတ် ကဗျာကို ခေတ်ဦး၊ ခေတ်လယ်၊ ခေတ်နှောင်း ဆိုပြီး သုံးပိုင်း ခွဲလေ့ရှိကြတယ်။ တန်မင်းဆက် ကဗျာခေတ်ဦးကို (အေဒီ-၆၁၈) ကနေပြီး (အေဒီ-၇၁၂) ခုနှစ်အထိ သတ်မှတ်ကြတယ်။ နှစ်ပေါင်း တစ်ရာနီးပါးလောက် ရှိမှာပေါ့။

တန်မင်းဆက် ခေတ်လယ်ကာလကတော့ (အေဒီ-၇၁၃) ခုနှစ်က နေပြီး (အေဒီ-၇၇၀) အတွင်း ဖြစ်ပါတယ်။ အကြမ်းအားဖြင့် နှစ်ပေါင်း ငါးဆယ်ကျော်ကျော်လောက် ရှိမှာပေါ့။

အဲဒီကာလမှာ ဂန္ထဝင်ကဗျာမှာ ပုံစံသစ်တွေ ပေါ်လာခဲ့တယ်။ ကဗျာ တွေထဲမှာ လူမှုရေးဘဝကို ထင်ဟပ်ဖော်ပြချက်တွေ ပါလာခဲ့တယ်။ အဲဒီ ကာလဟာဖြင့် တန်ကဗျာခေတ်ရဲ့ အထွတ်အထိပ်လို့တောင် ဆိုကြတယ်။

အဲဒီခေတ်က ကဗျာတွေထဲမှာ လူမှုဘဝကို ထင်ဟပ်ဖော်ပြတယ်လို့ ဆိုရာမှာလည်း နန်းတွင်းသူ နန်းတွင်းသားတို့ရဲ့ လူမှုဘဝ၊ မှူးမတ်တွေရဲ့ လူမှုဘဝ၊ ပညာရှိသူခမိန်တွေနဲ့ နန်းတွင်းသူ မိန်းမချောတွေရဲ့ လူမှုဘဝတို့ကို ဖော်ပြတာမျိုး မဟုတ်တော့ဘဲ ကျေးလက် လူမှုဘဝကို ထင်ဟပ်ဖော်ပြလာခဲ့

ကြတယ်။

မြေရှင်ပဒေသရာဇ်ကြီးတွေက ကြီးကျယ်တဲ့ စံအိမ်ကြီးတွေထဲမှာ စားသောက်ပွဲကြီးတွေ ကျင်းပနေချိန်မှာ လယ်သမားတွေ ငတ်ပြတ်နေကြပုံ၊ သူတို့တစ်တွေ အလှအပတွေကို ခံစား၊ ပန်းချီတွေကို ရေး၊ ကဗျာတွေကို စပ်နေပြီး စည်းစိမ်ချမ်းသာနဲ့ ဇိမ်ခံနေကြတဲ့ အချိန်မှာ ဆင်းရဲသားတွေ အတိဒုက္ခ ရောက်ကြရပုံတွေကို ကဗျာတွေထဲမှာ ရေးလာကြတယ်။

ကဗျာတွေရဲ့ ဦးတည်ချက်ဟာ ထွက်ပြေးမှုဝါဒကို ညွှန်ပြနေသော်လည်း ကျေးလက်ဆင်းရဲသားတို့ရဲ့ ဘဝကို ဖော်ပြတဲ့နေရာမှာတော့ အများကြီး တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးလာခဲ့တယ်လို့ ပညာရှင်များက ဆိုကြတယ်။ အဲဒီလို ကဗျာဆရာတွေထဲမှာ ထင်ရှားတဲ့ ကဗျာဆရာများကတော့ မိန်ဟိုရန်နဲ့ ဝမ်ဝေတို့ ဖြစ်ကြတယ်။

တန်မင်းဆက်ခေတ်ဟာ ကဗျာတွေ အရေအတွက်များတာ တစ်ခုတည်းကြောင့် ထူးခြားထင်ရှားတာ မဟုတ်ပါဘူး။ လီပိုး၊ တူဖူး၊ ပိုချူအိ စတဲ့ ကဗျာဆရာကြီးတွေ ပေါ်ထွန်းခဲ့တဲ့အတွက် ထင်ရှားတာလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ သူတို့ကို တရုတ်ဂန္ထဝင်ကဗျာမှာ အထင်ရှားဆုံး၊ အကြီးကျယ်ဆုံး စာဆိုကြီးများလို့ အသိအမှတ် ပြုကြရပါတယ်။

လီပိုး (၇၀၁-၇၆၂) ဟာ အဲဒီတုန်းက အန်ဇီပြည်နယ်သား ဖြစ်ပါတယ်။ သူ့အဖေက ချမ်းသာတဲ့ ကုန်သည်တစ်ဦးလို့ ယူဆရပါတယ်။

သူ့အသက် ၅ နှစ်သားလောက်ရောက်တော့ သူ့မိသားစုဟာ တောင်ပိုင်း (ယခု ဇော်ချမ်းပြည်နယ်) ကို ပြောင်းလာပါတယ်။

လီပိုးဟာ လူငယ်ကလေးဘဝကတည်းက စာဆိုချင်တယ်။ ကဗျာ ရွတ်ချင်တယ်။ စာပေကျမ်းဂန်တွေကို လေ့လာတယ်။

ခရီးတွေ သွားတယ်။ ကဗျာဆရာရဲ့ ဇာတိက ငယ်ငယ်လေးကတည်းက ပြလာခဲ့သူပါ။

မျှော်မှန်းချက်လည်း ကြီးပါတယ်။ သူဟာ ဘုရင့်အပါး ရွှေနန်းတော်ထဲမှာ ခစားတဲ့ မှူးကြီးမတ်ကြီး ဖြစ်ချင်သူပါ။

ဒါနဲ့ အသက် ၁၅ နှစ်မှာ ကြီးပွားရေးလမ်းစဉ်မှာ သူနေတဲ့ မြို့ကလေးကနေပြီး ရွှေမြို့တော်ကို ထွက်လာခဲ့ပါတယ်။

ရွှေမြို့တော်မှာ တလည်လည်နဲ့ သူ နေရပါတယ်။ အသက် ၄၂ နှစ်ရောက်တော့မှ သူ့သတင်းကို ဘုရင်က ကြားသိပြီး မိတ်ဆွေတစ်ယောက် ရဲ့ စောင်မ ကူညီမှုကြောင့် ဘုရင်ဧကရာဇ် ကျန်းဇုံက သူ့ကို နန်းတွင်းအရာရှိ တစ်ဦးအဖြစ် ခန့်ထားပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ နောင်နှစ်နှစ်အတွင်းမှာပဲ အခြား သော အမတ်များရဲ့ ကုန်းချောမှုကြောင့် ဘုရင်ရာဇမာန်ရှပြီး အရာက နုတ် ပယ်ခြင်း ခံခဲ့ရပါတယ်။

(အေဒီ-၇၅၅) ခုနှစ်မှာ မြောက်ဘက် နယ်စပ်ဒေသတစ်ခုရဲ့ မြို့စောင့် တပ်အဖြစ် ထားတဲ့တပ်က အန်လူရှန်းနဲ့ ဆီရှီမင်းဆိုတဲ့ တပ်မှူး ညီအစ်ကို နှစ်ယောက်က ဘုရင်ဧကရာဇ်ကို ထောင်ထားခြားနားကြပါတယ်။

ဒီမှာတင် လီပိုးလည်း အခါပေးဖြစ်တယ်ဆိုပြီး ဘုရင်က လိုက်ဖမ်းလို့ ထွက်ပြေးရပါတယ်။

လီပိုးဟာ ရာဇမာန်ကြောင့် နေပြည်တော်မှာ မနေရဲတော့ဘဲ တောမှာ အရညဝါသီတစ်ဦးအဖြစ် နေတော့မယ်ဆိုပြီး လူရှန်းတောင်ရိုးတွေဆီကို ထွက်လာခဲ့ပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ အိမ်ရှေ့မင်းသား တစ်ပါးဖြစ်တဲ့ ယွမ်မင်းသားက သိပြီး သူ့ဆီမှာ အပါးတော်မြဲလုပ်ဖို့ခေါ်တာနဲ့ လီပိုးဟာ ယွမ်မင်းသားဆီ ခစားရ ပြန်တယ်။

နောက်တော့ နန်းတွင်းမှာ ညီနောင် နန်းလှဲဖြစ်ပြီးတော့ ယွမ်မင်းသား အရေးနိမ့်ပြီး ညီတော် လီမင်းသားက အနိုင်ရသွားတယ်။

သူ့ကိုလည်း အနောက်တောင်ဒေသကို နယ်နှင့်ဒဏ်ပေးလိုက်တယ်။ ဒါပေမဲ့ လီပိုးဟာ နယ်နှင့်ခံတဲ့ နေရာကို မရောက်မီ ခုလက်ရှိ ကွေကျိုပြည် နယ်ကိုရောက်တော့ အမျက်ပြေပြီး သူ့ကို ပြန်ခေါ်ပါတယ်။

အသက် ၆၁ နှစ်အရွယ်မှာ သူပုန်သူကန်တွေ နှိမ်နင်းဖို့အတွက် စစ်တပ်ထဲ ဝင်ခွင့်တောင်းပြီး ဝင်ခဲ့တယ်။

စစ်မြေပြင်ကို အသွားမှာ အန်းဂျေပြည်နယ်ကို ရောက်တော့ နာမကျန်းဖြစ်ပြီး ကွယ်လွန်သွားပါတယ်။

လီပိုးရဲ့ဘဝကို ကြည့်လိုက်ရင် ပဒေသရာဇ်ခေတ်တုန်းက မင်းနဲ့ စာဆိုတို့ရဲ့ ဆက်ဆံရေးဟာ လင်းချည်တစ်ခါ၊ မှောင်ချည်တစ်လှည့်လို့

ဆိုရမယ်ထင်တယ်။

ကျွန်တော်တို့ သမိုင်းမှာလည်း အနန္တသူရိယ၊ လက်ဝဲသူန္တရ၊ မြဝတီ ဝန်ကြီးဦးစ၊ ဦးပုည၊ မောင်ဖေငယ် စသူတို့ဟာလည်း မင်းပြစ်မင်းဒဏ် သင့်ခဲ့ကြတယ်။

တန်မင်းဆက်ခေတ်မှာ ထင်ရှားတဲ့ နောက်စာဆိုတစ်ဦးကတော့ တူဖူးဖြစ်ပါတယ်။

တူဖူး (၇၁၂-၇၇၀) ဟာ ငယ်ငယ်ကလေးကတည်းက စာဆိုထူးချွန် သူ တစ်ဦးလို့ ဆိုပါတယ်။

တူဖူးဟာ စာပေ ကဗျာကိုသာမက ပန်းချီအနုပညာ၊ ဂီတ၊ အက၊ စာလုံးပန်းချီ စတဲ့ ပညာရပ်တွေမှာလည်း ဝါသနာထုံသူ ဖြစ်တယ်လို့ ဆို ပါတယ်။

အသက် ၁၉ နှစ်အရွယ်ကိုရောက်တော့ အိမ်ကထွက်လာပြီး တရုတ် ပြည်အနံ့အပြားကို ခရီးသွားပါတယ်။

ဒီလို ခရီးသွားရင်း ထင်ရှားတဲ့ ကဗျာဆရာတွေဖြစ်တဲ့ လီပိုး၊ ဝမ်ဝေ၊ ကောက်ရှို၊ စင်ရှန် အစရှိသူတို့နဲ့ မိတ်ဆွေရောင်းရင်းတွေ ဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။

တူဖူးဟာ စာတော်ပေမဲ့ အဲဒီခေတ်တုန်းက အရာရှိတွေ အကျင့် ပျက် လာဘ်စားကြတဲ့အတွက် ဘုရင့်စာပြန်ပွဲတွေကို ဝင်ရောက်ဖြေဆိုရာမှာ မအောင်မြင်ခဲ့ပါဘူး။

ရွှေမြို့တော်ကို ရောက်သွားပြီး အလုပ်အကိုင်ရှာတော့လည်း မရ၊ ဒီလိုနဲ့ နေပြည်တော်မှာ အလုပ်လက်မဲ့ ယောင်ခြောက်ဆယ်ဘဝနဲ့ ဆယ် နှစ်လောက် ကြာသွားတယ်။

(အေဒီ-၇၅၅) ခုနှစ်မှာတော့ လက်နက်တိုက်မှာ အရာထမ်းကလေး တစ်ဦး ဖြစ်လာတယ်။

အန်လူရှန်ရဲ့ ပုန်ကန်မှု ဖြစ်လာတဲ့အခါမှာ တူဖူးနဲ့ မိသားစုဟာ ရှန်စီပြည်နယ် မြောက်ပိုင်းကို ပြောင်းရွှေ့လာခဲ့ကြတယ်။

သည်တုန်းမှာ ဧကရာဇ်ဘုရင် ရှူဇီနန်းတက်တော့ ဘုရင့်ဆီကို ကိုယ် တိုင် ဝင်ခစားပြီး သူ့အခြေအနေကို လျှောက်ထားမယ်ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ နေပြည်တော်ကို ထွက်လာခဲ့ပြန်တယ်။

လမ်းကျတော့ သူပုန်များနဲ့ တွေ့ပြီး အဖမ်းခံရတယ်။ နောက်တစ်နှစ်မှာ သူပုန်တွေလက်က ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်လာပြီး နေပြည်တော်ကို ရောက်လာခဲ့တယ်။

အဲဒီမှာ အမှုထမ်းရင်း ဘုရင့်ရဲ့ အမတ်ကြီးတစ်ပါး ဖြစ်လာခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ တူဖူးဟာ လျှောက်ထားစရာ ရှိတာကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ဟုတ်တိုင်း မှန်ရာကို လျှောက်တတ်တဲ့အတွက် ဘုရင့်အမျက်တော်ရှပြီး သူ့ကို အရာကချရာထူးငယ်ငယ်ကလေး တစ်ခုနဲ့ နယ်ကို ပို့လိုက်တယ်။

ဒီတွင် တူဖူးဟာ ဘုရင့်အမှုတော်ထမ်းဘဝက နုတ်ထွက်ပြီး သူ့မိသားစုနဲ့အတူ ဇော်ချမ်းပြည်နယ်က ချန်ရှားကို ပြောင်းလာခဲ့တယ်။

ချန်ရှားရောက်တော့ အဲဒီ မြို့တော်ဝန်ဆီမှာ စာရေးအဖြစ် ဝင်အမှုထမ်းတယ်။

မြို့ဝန်ဟာ သူ့မိတ်ဆွေရောင်းရင်းဟောင်းဖြစ်လို့ ဝင်ပြီး အမှုထမ်းတာပါ။ နောက်တော့ သူ့ရောင်းရင်း မြို့ဝန် ရောင်ဝေ ကွယ်လွန်ပြီး တူဖူးဟာ လှေနဲ့ ကွေကျိုကို စုန်ဆင်းလာခဲ့တယ်။

ကွေကျိုမှာ နာမကျန်းဖြစ်လို့ အဲဒီမှာ သောင်တင်နေသေးတယ်။ နောက်တော့ နာလန်ထပြီး (၇၆၈) ခုနှစ်မှာ ကျန်လင်းမြို့ကို စုန်ဆင်းလာခဲ့တယ်။

ဟိုပေ့နဲ့ ယူနန်ပြည်နယ်တွေမှာ ခရီးအနှံ့ သွားခဲ့တယ်။ ဒီလိုနဲ့ ခရီးသွားရင်း လှေတစ်စင်းပေါ်မှာ တူဖူး ကွယ်လွန်သွားခဲ့ပါတယ်။ သူ ကွယ်လွန်တဲ့နှစ်က (အေဒီ-၇၇၀) ခုနှစ်ပါ။

တူဖူး စပ်ခဲ့တဲ့ ကဗျာတွေကလည်း အံ့ဩလောက်တဲ့ အရေအတွက်ပါ။ ခုထိ ရှာတွေ့တဲ့ ကဗျာပေါင်းက ပုဒ်ရေ ၁,၄၀၀ ကျော်ရှိပါတယ်။ အများအားဖြင့်တော့ လူရှန် ပုန်ကန်မှုကာလတုန်းက စပ်တဲ့ ကဗျာတွေဟာ အကောင်းဆုံးလို့ ပညာရှင်တွေက အကဲဖြတ်ကြပါတယ်။

တူဖူးရဲ့ ကဗျာများဟာ သူ မှီတင်းနေထိုင်ခဲ့တဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းကြီးရဲ့ ရုပ်ပုံလွှာ၊ သူ့ခံစားချက်နဲ့ သူ့ကြေကွဲမှုတွေကို လေးနက်စွာ ထင်ဟပ်ဖော်ပြခဲ့ကြပါတယ်။ သူ့ကဗျာများဟာ ကဗျာနဲ့ရေးထားတဲ့ သမိုင်းမှတ်တမ်းများလို့ တောင် ပညာရှင်တို့က ဆိုကြပါတယ်။

သူ့ကဗျာအတော်များများဟာ နိုင်ငံရေးအကြောင်းအရာတွေဖြစ်ပြီး အများအားဖြင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းဟောင်းရဲ့ မတရားမှု၊ မမျှတမှုတို့ကို ဖော်ထုတ် ရှုတ်ချထားတဲ့ ကဗျာများ ဖြစ်ပါတယ်။

ရှုခိုမင်း နန်းကျခါနီးမှာ တရုတ်ပြည်ကြီးဟာ အကျင့်ပျက်တဲ့ အရာရှိတွေ၊ အာဏာရှိတဲ့ မိန်းမဆိုးတွေက အစိုးရအဖွဲ့ကို ချုပ်ကိုင်ထားပါတယ်။

သူ့နောက် နန်းတက်ဘုရင် နှစ်ပါးဖြစ်တဲ့ ရှုခိုမင်း၊ ထိုက်ခိုမင်းတို့ လက်ထက်ကျတော့ အကျင့်ပျက်မှု၊ ဖိနှိပ်မှု၊ မတရားမှုတွေဟာ ပိုလို့တောင် ဆိုးလာပါသေးတယ်။ တူဖူးဟာ လူ့အဖွဲ့အစည်းရဲ့ အခြေအနေ၊ လူမှု မမျှတမှုတွေကို ကဗျာများနဲ့ ဖော်ထုတ်ဝေဖန်ခဲ့ပါတယ်။

ကဗျာတစ်ပုဒ်မှာဆိုရင် တူဖူးက နှစ်သစ်ကူးမှာ ဘုရင့်ရဲ့ ဆွေတော် မျိုးတော်တွေ၊ နန်းတွင်းသူ နန်းတွင်းသားတွေ ဘယ်လို ပျော်မြူးတယ်၊ ဘယ်လိုဇိမ်ခံကြတယ်၊ အာဏာကို ဘယ်လို အလွဲသုံးစားလုပ်ကြတယ် ဆိုတာတွေကို သရုပ်ပီပြင်စွာ ရေးပြခဲ့ပါတယ်။

တန်မင်းဆက်ခေတ်က ကဗျာဆရာတွေထဲမှာ သူ့အရင် လူ့အဖွဲ့အစည်းကြီးရဲ့ အကြောင်းကိုဖွဲ့တဲ့ ကဗျာဆရာတွေ အများကြီး ရှိပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ ဘုရင်ဧကရာဇ်နဲ့ သူ့ နန်းတွင်းသူ နန်းတွင်းသားတွေကို ဝေဖန်ရာမှာတော့ တူဖူးဟာ တရုတ်စာပေသမိုင်းမှာ ပထမဆုံးလို့ ဆိုရလိမ့်မယ် ထင်ပါတယ်။ သူဟာ နန်းတွင်းအရာရှိတွေ ဇိမ်ခံကြပုံနဲ့ သာမန်ဆင်းရဲသား ပြည်သူတွေရဲ့ ဘဝကို နှိုင်းယှဉ် ရေးပြခဲ့ပါတယ်။

ဟသံပဒါးကြွ၊ တံခါးဝနောက်၊
ခွက်မှောက်သောက်ကြ၊ သေကြူးကြလျက်
အရက်ချောင်းစီး၊ အမြည်းအသား စား၍မကုန်၊
ပုပ်ဟောင်အနံ့ လမ်းမဘေးတွင်၊
အေးစက်နှင်းခဲ နှင်းတောထဲ၌၊
သွေးခဲ၍နေ လူသေအလောင်း၊ ထောင်အသောင်းတည့်။

ဟသံပဒါးရောင် သုတ်ထားတဲ့ တံခါးမကြီးတွေ နောက်ကွယ်မှာ နန်းတွင်းသူ နန်းတွင်းသားတွေက ပိုင်အရက်တွေ၊ အသားတွေနဲ့ ပုပ်ဟောင်နံ့စော်လောက်အောင် ပျော်ပျော်ပါးပါး စားသောက်နေကြချိန်မှာ သာမန်

နိုင်ငံတကာစာပေရှုခင်း

လူထုတွေဟာ အေးစက်တဲ့ နှင်းတောတွေထဲမှာ ငတ်ပြတ်ပြီး၊ သွေးခဲပြီး
လဲသေနေကြပုံကို ဖွဲ့ဆိုထားပါတယ်။

တရုတ် စာပေသမိုင်းမှာ တန်မင်းဆက်ဟာ ကဗျာရွှေခေတ်ကြီး ဖြစ်ပါ
တယ်။

အဲဒီခေတ်မှာရော သူ့ထက် နောက်ခေတ်တွေမှာပါ အထင်ရှားဆုံး
ကဗျာဆရာကြီးသုံးဦးကတော့ အထက်မှာ ပြောခဲ့တဲ့ လီပိုး၊ တူဖူးနဲ့ ပိုချူအိတို့
ဖြစ်ပါတယ်။

မိုးဂျာနယ်၊ အောက်တိုဘာ၊ ၁၉၉၁။

တရုတ်ဂန္ထဝင် ဝတ္ထုများ

ချင်မင်းဆက်ခေတ်မှာ လောကနိတိ၊ လောကကျင့်ဝတ်တွေနဲ့ ပတ်သက် လို့ဖြစ်စေ၊ လူ့စရိုက်သဘာဝနဲ့ ပတ်သက်လို့ဖြစ်စေ ပီပြင်အောင် သရုပ် အဖော်နိုင်ဆုံး ဝတ္ထုလို့ပြောတဲ့ ဝတ္ထုကြီးတစ်ပုဒ်ကတော့ 'ခန်းဆောင်နီ အိပ်မက်' ဝတ္ထုကြီးပါပဲ။ စာရေးဆရာကတော့ ဇောင်ဇူချင်းပါ။ သူဟာ (၁၈) ရာစုနှစ် အစလောက်မှာ မွေးဖွားခဲ့ပြီး ဟန်းမျိုးနွယ်က ပေါက်ဖွားခဲ့သူ ဖြစ်ပါတယ်။ သူတို့အမျိုးဟာ နောင်မှာ မန်ချူးမင်းဆက်တို့ တည်ထောင်ခဲ့ ကြတဲ့ တံခွန်ဖြူအသင်းကို ဝင်ခဲ့ကြတယ်။ သူ့ ဘိုးဘေးများဟာ မျိုးဆက် သုံးဆက်အထိ နန်းရင်းမှာရှိတဲ့ ရက်ကန်းထည် ရက်လုပ်တဲ့ ရက်ကန်းရုံတွေ ကို ကြီးကြပ်ခဲ့ရတယ်။ သူတို့ အမျိုးဟာ ဘုရင်ဧကရာဇ်ရဲ့ ချီးမြှင့်မြှောက် စားခြင်းကို ခံခဲ့ကြရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ယုန်ကျင့်မင်း လက်ထက်အရောက် မှာ သူတို့ ပစ္စည်းတွေကို ဘုရင်က ဘဏ္ဍာတော်အဖြစ် သိမ်းပိုက်ခဲ့တဲ့အတွက် သူတို့ မှူးမတ် မျိုးရိုးဟာ ပျက်စီးတိမ်ကောသွားခဲ့ကြတယ်။

ဇောင်ဇူချင်းနဲ့ သူ့မိသားစုဟာ ယေကျင်းကို ရွှေ့ပြောင်းလာခဲ့ပြီး နောက် ပိုင်းကျတော့ မြို့စွန်မှာ ဆင်းဆင်းရဲရဲနဲ့ပဲ ကွယ်လွန်သွားခဲ့တယ်။ ဇောင်ဇူ ချင်းဟာ ဒီအချိန်လောက်မှာ 'ခန်းဆောင်နီ' ဝတ္ထုကြီးကို ရေးတာ ဖြစ်နိုင် တယ်လို့ ယူဆကြတယ်။ သူတို့ မိသားစုဟာ သူတို့ လယ်မြေတွေမှာ အလုပ် လုပ်တဲ့ လယ်သမားတွေ၊ သူတို့ ရက်ကန်းရုံတွေမှာ အလုပ်လုပ်ကြတဲ့ ရက်ကန်းသည်တွေ၊ လက်မှုပညာသည်တွေနဲ့ အဆက်အဆံရှိတယ်လို့ ယူဆရပါတယ်။

‘ခန်းဆောင်နီအိပ်မက်’ ဝတ္ထုကြီးဟာ နှစ်ပေါင်း တစ်ရာလောက် တန်ခိုးသြဇာ ကြီးခဲ့တဲ့ မှူးမတ်မိသားစုကြီးတစ်ခု ပျက်စီးတိမ်ကောသွားပုံ ကို ရေးထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီဝတ္ထုကြီးထဲမှာ ပါတဲ့ ကျိဆွေမျိုးစုများဟာ ဆွေမျိုးတွေကလည်းများ၊ နေ့စဉ် အိမ်မှုကိစ္စတွေကလည်း မြားမြောင်ရှုပ်ထွေး လှပါတယ်။ အဲဒီ ဆွေမျိုးစုထဲက အမျိုးသားတွေဟာ အကျင့်စာရိတ္တပျက်ပြား သူ၊ သောက်စားရမ်းကားသူတွေ ဖြစ်ကြပါတယ်။ သူတို့မိသားစု တိမ်ကော ခြင်းမပြုမီ အလွန် သြဇာတန်ခိုး ကြီးမားချိန်တောင်မှာပဲ သူတို့ဟာ ကျဆုံး တိမ်ကောမယ့် ဘေးတွေကို ကြိုရပါတယ်။

အဲဒီထဲမှာ အဓိကဇာတ်ဆောင်ဖြစ်တဲ့ ကျိပေါက်ယုဟာ အလား အလာရှိပြီး သူတို့မျိုးဆက်ကို ဆက်ခံမယ့်သူလို့ အားလုံးက မျှော်မှန်းထား ကြပါတယ်။ ပေါက်ယုဟာ မွေးကတည်းက ပါးစပ်ထဲမှာ တန်ခိုးအာနုဘော် ရှိတဲ့ ကျောက်စိမ်းတုံးကို ငုံ့ပြီး မွေးလာသူ၊ ဉာဏ်ထက်မြက်သူ ဖြစ်လေတော့ သူ့အဘွားက သူ့ကို အလွန် အလိုလိုက်ပါတယ်။ အဖေက ကြပ်မတ် သွန်သင် ဆုံးမတာတို့ကို လုပ်ရင် အဘွားက တားမြစ်ပါတယ်။ ပေါက်ယု ဟာ ထုံးတမ်းစဉ်လာတွေ၊ လူ့ကျင့်ဝတ်နဲ့ပတ်သက်တဲ့ ကွန်ဖြူဒီ အဆုံးအမ တွေကို လိုက်နာခြင်းမပြုဘဲ သူ့ဝမ်းကွဲအစ်မများ၊ နှမများ၊ မိန်းမဆိုးများ၊ ငံကျေးကျွန်မိန်းကလေးများနဲ့ ပျော်ပါးကစားနေလေ့ရှိပါတယ်။ သူ့အစ်မ တစ်ယောက်ဖြစ်တဲ့ ယင်ချွန်းဟာ ဘုရင်ရဲ့ တော်ကောက်တာကို ခံရတော့ မိဖုရားငယ်တစ်ပါး ဖြစ်သွားပါတယ်။ သူ့မိဘအိမ်ကို အလည်လာမယ် လုပ်တော့ သူတို့ ခြံဝင်းထဲမှာ ကြီးကျယ်ခမ်းနားတဲ့ ဥယျာဉ်ကြီးတစ်ခုကို တည်ဆောက်ရတယ်။

အဲဒီဥယျာဉ်ကြီးထဲမှာ ပေါက်ယုဟာ သူ့အခြွေအရံများနဲ့ ပျော်ပါး ကစားနေလေ့ရှိတယ်။ မိဘများ မရှိတော့လို့ သူ့အဘွားက ခေါ်ပြီး မွေးစား ထားတဲ့ လင်ထိုက်ယုလို့ခေါ်တဲ့ အမျိုးသမီးလေးတစ်ယောက်ရှိတယ်။ ပေါက်ယုဟာ အဲဒီ ထိုက်ယုကို ချစ်ခင်စုံမက်မိတယ်။ သူတို့နှစ်ယောက်ဟာ တစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက် စိတ်ထား သဘောထားချင်းလည်း တိုက်ဆိုင် ကြလေတော့ တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် နှစ်နှစ်ကာကာ ချစ်မိကြတယ်။ ဒီအတွင်းမှာ သူတို့ မိသားစုပိုင်တဲ့ ကျေးကျွန်တွေ၊ လယ်သမားတွေဟာ

ဒုက္ခရောက်ကြတယ်။ သေကြိရတယ်။ ပျက်စီးကြရတယ်။ ပေါက်ယုဟာ ဒါတွေကိုကြည့်ပြီး စိတ်မကောင်းဖြစ်ရတယ်။ နောက်ဆုံးတော့ သူတို့ရဲ့ ဒုက္ခဆင်းရဲ ဖြစ်ရတာတွေကို ကြည့်ပြီး ပေါက်ယုဟာ သူတို့မိသားစုရဲ့၊ သူတို့ ဆွေမျိုးရဲ့ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်မှုတွေ၊ သွေးစုပ်မှုတွေကို မြင်လာခဲ့တယ်။ ထိုက်ယုအပေါ်မှာ ထားရှိတဲ့ သူ့အချစ်၊ ဆင်းရဲသား ကျေးကျွန်တွေ အပေါ်မှာထားရှိတဲ့ သူ့စေတနာတို့ဟာ ကျိမိသားစုကြီးရဲ့ အကျိုးစီးပွားနဲ့ ပဋိပက္ခ ဖြစ်လာခဲ့ကြတယ်။

‘ခန်းဆောင်နီအိပ်မက်’ ဝတ္ထုကြီးမှာ အခန်းပေါင်း ၁၂၀ ရှိတယ်။ အခန်း (၈၀) က ဇောင်ဇူချင်းရဲ့ မူရင်းစာမူကို မိုးရေးထားတာဖြစ်ပြီး၊ ကျန် အခန်း (၄၀) ကတော့ ကောက်ငိုဆိုတဲ့ နောက်စာရေးဆရာ တစ်ယောက်က ဆက်ရေးတာပါ။ နောက်ပိုင်းမှာ ပေါက်ယုကို မိဘတွေက သူ့ရဲ့အမျိုးထဲက ဖြစ်တဲ့ ပေါက်ကြည်နဲ့ ပေးစားတော့ ထိုက်ယုဟာ ရင်ကွဲနာကျပြီး သေသွားပါတယ်။ ပေါက်ယုကတော့ မိဘအလိုကျ ဘုရင့်စာပြန်ပွဲကို ဝင်ဖြေပြီး အောင်ခဲ့ပေမဲ့ ပေါက်ကြည်ကို လက်မထပ်ဘဲ အိမ်က ထွက်ပြေးရပြီး ရသေ့ရဟန်းအဖြစ် တောထွက်သွားပါတယ်။ နောက်စာရေးဆရာဖြစ်တဲ့ ကောက်ငိုဟာ ပေါက်ယုနဲ့ ထိုက်ယုတို့ကို ပေါင်းမပေးဘဲ အလွမ်းနဲ့ ဇာတ်သိမ်းခဲ့ပေမဲ့ ကျိမိသားစုကြီးဟာ မပျက်မစီးဘဲ ပျော်ရွှင်စွာ ဆက်လက်ရှင်သန်နေတယ်လို့ ရေးသားပါတယ်။ ဒီအချက်ဟာဖြင့် မူလ စာရေးဆရာ ဇောင်ဇူချင်းရဲ့ စိတ်ကူးနဲ့ ကွဲလွဲနေတယ်လို့ ပညာရှင်တို့က ဆိုကြပါတယ်။

ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် ‘ခန်းဆောင်နီအိပ်မက်’ ဝတ္ထုကြီးတစ်ခုလုံးကို ခြုံကြည့်လိုက်ရင် ပဒေသရာဇ် လူ့အဖွဲ့အစည်းနဲ့ ပဒေသရာဇ် ကျင့်ဝတ်များကို ကန့်ကွက်ရှုတ်ချတဲ့ ဝတ္ထုကြီးတစ်ပုဒ်ဖြစ်တယ်လို့ အသိအမှတ်ပြုကြပါတယ်။

အထွတ်အထိပ်

တရုတ်ဂန္ထဝင်ဝတ္ထုများဟာ ‘ခန်းဆောင်နီအိပ်မက်’ ဝတ္ထုကြီးမှာ အထွတ်အထိပ်ကို ရောက်တော့တာပါပဲ။ ကျိမိသားစုကြီး ပျက်စီးကျဆုံးခြင်းဟာ အဲဒီခေတ် တရုတ်ပဒေသရာဇ် လူ့အဖွဲ့အစည်းကြီးရဲ့ ကျဆုံးမှုကို

ကိုယ်စားပြုဖော်ပြတာ ဖြစ်ပြီး အဲဒီ ကျိမိသားစုရဲ့ အစဉ်အလာတွေ၊ ထုံးတမ်း ဓလေ့တွေကို ဆန့်ကျင်တဲ့ ပေါက်ယုရဲ့ ရုပ်ပုံလွှာကတော့ အဲဒီခေတ်က ပေါ်ပေါက်နေတဲ့ လူငယ်မျိုးဆက်များရဲ့ အဟောင်းကို ဆန့်ကျင်ဖိဆန်တဲ့ သနစ်ကို ဖော်ပြတာဖြစ်တယ်လို့ ဆိုကြပါတယ်။

ပေါက်ယုနဲ့ ထိုက်ယုတို့ရဲ့ အချစ်ဇာတ်လမ်းဟာ အချစ်နဲ့ ပတ်သက် တဲ့ အစဉ်အလာ အစွဲအလမ်းတွေ၊ အစဉ်အလာ စိတ်ကူးတွေကို ဆန့်ကျင် ပြလိုက်တဲ့ အချစ်ဇာတ်လမ်း ဖြစ်ပါတယ်။ ပဒေသရာဇ် လက်ထပ်ထိမ်းမြား ရေးစနစ်၊ ပဒေသရာဇ် ကျင့်ဝတ်တွေကို ဆန့်ကျင်ပြလိုက်တဲ့ အချစ်ဇာတ် လမ်းလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ပေါက်ယုနဲ့ ထိုက်ယုတို့ရဲ့ အလွမ်း နဲ့ ဇာတ်သိမ်းရတဲ့ အချစ်ဇာတ်လမ်းက တခြားသော အလွမ်းဝတ္ထုများထက် နောက်လူများအပေါ်မှာ ပိုလို့ ဩဇာကြီးလှပါတယ်။

‘ခန်းဆောင်နီအိပ်မက်’ ဝတ္ထုကြီးမှာ အတတ်ပညာအနေနဲ့ ထူးခြား ချက်ကတော့ အဲဒီထဲမှာ ဇာတ်ဆောင်ပေါင်း လေးရာလောက် ပါဝင်ပြီး အဲဒီဇာတ်ဆောင်စရိုက်တွေကို ပီပြင်အောင် ဖွဲ့သွားနိုင်တဲ့ အချက်ပဲ ဖြစ်ပါ တယ်။ သူတို့အထဲက ဆယ်ပေါင်းများစွာသော ဇာတ်ဆောင်တို့ရဲ့ စရိုက်များ ဟာ ဖတ်ပြီးရင် မမေ့နိုင်အောင် စွဲကျန်ရစ်ခဲ့ကြပါတယ်။

ဇောင်ဇူချင်းရဲ့ ထူးခြားချက်တစ်ခုကတော့ အရင်တုန်းက စရိုက်သေ ချားကိုသာ ဖွဲ့ခဲ့ကြပေမဲ့ သူ့ဝတ္ထုမှာတော့ စရိုက်ရှင် ဇာတ်ဆောင်များကို ဖွဲ့နိုင်ခဲ့တဲ့ အချက်ပါပဲ။ အရင်တုန်းကတော့ ဇာတ်ဆောင်စရိုက်ကို ဖွဲ့ရာမှာ ဇာတ်ဆောင်တစ်ယောက်ဟာ ကောင်းရင်လည်း သိပ်ကောင်းလွန်း၊ ပြည့်စုံ လွန်း၊ အပြစ်ကင်းလွန်းနေတယ်။ ဆိုးရင်လည်း တစ်ချက်လေးမှ ကောင်း ကွက်ရယ်လို့ မရှိတော့ဘဲ အဆိုးချည်း ဖြစ်နေတယ်။ ဇောင်ဇူချင်း ဝတ္ထုကြီး ထဲက ဇာတ်ဆောင်တွေကတော့ ဘဝနဲ့ ပိုနီးစပ်ပြီး လူလိုပဲ ရှုပ်ထွေးဆန်း ကြယ်ကြတယ်။ ဒါတင်မကဘူး။ ဇောင်ဇူချင်းဟာ တရုတ် ဂန္ထဝင်ဝတ္ထု အစဉ်အလာကိုလည်း တော်လှန်ပြောင်းလဲပစ်လိုက်တယ်။ အရင်တုန်းကဆို ရင် ပြဇာတ်တို့၊ အော်ပရာတို့၊ ဝတ္ထုတို့မှာ ဘယ်လောက်ပဲ အလွမ်းခန်းတွေ ပါပါ၊ ဘယ်လောက်ပဲ ကြေကွဲရတာတွေ ရှိရှိ အဆုံးသတ်မှာ ပျော်ရွှင်စွာ ပေါင်းရလေသတည်း ဆိုတဲ့ အဆုံးသတ်နဲ့ ဆုံးလေ့ရှိကြတယ်။

‘ခန်းဆောင်နီအိပ်မက်’ ဝတ္ထုကြီးဟာ တရုတ်စာပေမှာ လွန်စွာ ဩဇာကြီးလှတဲ့အတွက် နောင်နှစ်ဆယ်ပေါင်းများစွာထိ စာရေးဆရာ အမျိုးမျိုးက အဲဒီဝတ္ထုကြီးကို ဆက်ရေးပြီး ဇာတ်ပေါင်းခန်းနဲ့ အဆုံးသတ် ရေးခဲ့ကြတယ်။ ဒါတင်မကဘူး၊ ၁၉ ရာစုနှစ် ပထမပိုင်းမှာတော့ အဲဒီဝတ္ထုကြီးကို တုပပြီး ရေးတဲ့ ဝတ္ထုတွေ အများကြီး ပေါ်ထွက်လာခဲ့ကြတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် စာရေးဆရာ ချိန်ဆင်းရဲ့ ‘သဘင်သည် ဘဝကြေးမုံ’ ဆိုတဲ့ ဝတ္ထု၊ ဝေဆင်ရင့်ရဲ့ ‘ပန်းပွင့်နှင့် လမင်းတို့၏ စွန်းပေခြင်း’ ဆိုတဲ့ ဝတ္ထု၊ ‘ခန်းဆောင်စိမ်းအိပ်မက်’ ဆိုတဲ့ ဝတ္ထုတို့ ဖြစ်ကြပါတယ်။

ဒါက ထင်ရှားတဲ့ ဥပမာများကို ပြလိုက်တာပါ။ တခြားလည်း အများကြီး ရှိသေးတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဒီဝတ္ထုများဟာ သဘင်သည်တွေ၊ ဇာတ်မင်းသမီးတွေ၊ ပြည့်တန်ဆာတွေအကြောင်းကို ရေးထားတာဖြစ်ပြီး အကြောင်းအရာအားဖြင့်ရော၊ အနုပညာလက်ရာအားဖြင့်ရော ‘ခန်းဆောင်နီအိပ်မက်’ ဝတ္ထုကြီးထက် အဆင့်အတန်း နိမ့်တယ်လို့ ဆိုကြပါတယ်။ အဲဒီဝတ္ထုများထဲမှာ ဇောင်ဇူချင်း ပြောခဲ့တဲ့ ဝေဖန်ချက်လို ဝတ္ထုတွေထဲမှာ သုခမိန်တွေနဲ့ မိန်းမချောတွေ အကြောင်းလောက်ကိုပဲ ရေးပြခဲ့ကြပါတယ်။

အဲဒီခေတ်မှာပဲ လူမှုရေးဝတ္ထု အများကြီး ထွက်ပေါ်ခဲ့ပါတယ်။ အမှန်ကတော့ တရုတ်ဂန္ထဝင်မှာ လူမှုရေးဝတ္ထုရယ်လို့ ပေါ်လာတာဟာ ချင်မင်းဆက်ခေတ်ကျမှ မဟုတ်ပါဘူး။ တန်မင်းဆက် ခေတ်ကတည်းက ပေါ်ခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီတုန်းကတော့ ဝတ္ထုကြောင်းကို ဇာတ်ဆောင်အကြောင်းကို ပြောချင်တာထက် ဆုံးမဩဝါဒတွေ၊ နီတိတွေကို ပြောတာဟောတာက များပါတယ်။ အဲဒီခေတ်က စာရေးဆရာများကလည်း များမတ်မျိုးနွယ်တွေ ဖြစ်လေတော့ သူတို့ဟာ သူတို့ စာပေကျမ်းဂန် ကျွမ်းကျင်နဲ့စပ်ကြောင်းကို ပြချင်လွန်းအားကြီးပြီး ဇာတ်ဆောင်စရိုက်တို့၊ ဇာတ်လမ်းတို့ ဆိုတာတွေဟာ လက်အောက်ခံ ဖြစ်သွားပါတယ်။

အဲဒီဝတ္ထု အမျိုးအစားထဲမှာ ထင်ရှားတဲ့ ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ကတော့ ချင်မင်းဆက် ကျင်းလုံမင်း လက်ထက်မှာ ရေးတဲ့ ‘ကျေးတောသားတစ်ယောက်ရဲ့ အပျင်းပြေစကား’ ဆိုတဲ့ ဝတ္ထု ဖြစ်ပါတယ်။ ဂန္ထဝင်စာပေတွေနဲ့ သမိုင်းတွေအကြောင်းကို ပြောထားပြီး အထူးသဖြင့် သစ္စာရှိဖို့၊ မိဘကို ရိုသေဖို့၊

ဆုံးမဩဝါဒတွေအပြင် အတတ်ပညာ၊ ကဗျာစာဆိုမှု၊ ဆေးပညာနဲ့ သင်္ချာပညာတို့ အကြောင်းကို ရေးထားတာပါပဲ။

ငြီးငွေ့ဖွယ်

အဲဒီလိုပဲ ထင်ရှားတဲ့ ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ကတော့ လီရူရှီနီ (၁၇၆၅-၁၈၃၀) ရဲ့ 'မှန်ထဲက ပန်းပွင့်များ' ဆိုတဲ့ ဝတ္ထုကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီဝတ္ထုရဲ့ ဒုတိယပိုင်းဟာ စာပေဂန္ထဝင် ကျွမ်းကျင်တာတွေ၊ ပညာစွမ်းပြတာတွေကြောင့် ငြီးငွေ့ဖွယ်ကောင်းသည့်တိုင် ရှေ့ပိုင်းကတော့ ဖတ်ကောင်းလှတယ်လို့ ဆိုကြပါတယ်။ ဝတ္ထုကတော့ တိန်အောက်ဆိုတဲ့ လူတစ်ယောက် ပင်လယ်ခရီးကို ထွက်သွားရာမှ ထူးဆန်းတဲ့ ဒေသတွေကို ရောက်သွားပြီး ထူးဆန်းတဲ့ လူတွေ၊ ထူးဆန်းတဲ့ ထုံးစံလေ့တွေကို တွေ့ခဲ့ရတဲ့ အကြောင်းတွေကို ရေးထားပါတယ်။ ဒီလိုရေးရာမှာ စာရေးဆရာဟာ 'ပဒေသရာဇ် လူ့အဖွဲ့အစည်းရဲ့ မကောင်းတဲ့ အရာတွေကို လှောင်ပြောင်သရော်သွားပါတယ်။ အဲဒီဝတ္ထုမှာ စိတ်ဝင်စားစရာ အကောင်းဆုံး အခန်းကတော့ အဲဒီခရီးသည်ဟာ မိန်းမတိုင်းပြည်ကို ရောက်သွားပြီး မိန်းမတွေရဲ့ အကြောင်းကို လှပစွာ ဖွဲ့နွဲ့သွားရုံတင်မကဘဲ အမျိုးသမီးများရဲ့ ပြဿနာများကို တင်ပြဆွေးနွေးသွားတဲ့အချက်ပါပဲ။ ဒီအချက်ဟာဖြင့် အဲဒီခေတ်က ဝတ္ထုတွေထဲမှာ တွေ့ရခဲတဲ့အချက်ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုကြပါတယ်။

ကျားကန်ပေးဖို့

တရုတ်ပြည် ဘိန်းစစ်ပွဲကြီး ပြီးတဲ့နောက်မှာ ခေတ်စားလာတဲ့ ဝတ္ထုအမျိုးအစားကတော့ စွန့်စားခန်း ဝတ္ထုတွေနဲ့ စုံထောက်ဝတ္ထုတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီထဲမှာ ထင်ရှားတဲ့ ဝတ္ထုများကတော့ 'ရဲရင့်သော မိန်းမပျို' ဆိုတဲ့ ဝတ္ထု၊ 'ရဲသုံးဖော်နဲ့ ရဲမေငါးဖော်' ဆိုတဲ့ ဝတ္ထုတို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ပထမဝတ္ထုဟာ တောက်ကွမ်မင်းလက်ထက် (၁၈၂၈-၁၈၅၀) မှာ ပေါ်ထွက်ခဲ့တာဖြစ်ပြီး ဝတ္ထုရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ ပဒေသရာဇ်စနစ်ကြီးကို ကျားကန်ပေးဖို့ပါပဲ။ ဒုတိယဝတ္ထုကတော့ မတရားမှုတွေကို ဆန့်ကျင်တိုက်ဖျက်တဲ့ သူရဲကောင်းတွေအကြောင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ချင်မင်းဆက် ကုန်ခါနီးလောက်မှာ လူမှုပြဿနာတွေ ပိုရှုပ်ထွေးများပြားလာပြီး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုနဲ့ ခေတ်မီရေး လုပ်ငန်းတွေကို လုပ်လိုတဲ့ ဆန္ဒတွေဟာလည်း ကြီးမားလာခဲ့ပါတယ်။ စာပေဟာ ခေတ်ရဲ့ ကြေးမုံဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ စကားအတိုင်း အဲဒီခေတ် တစ်ဝိုက်မှာ ပေါ်ထွက်ခဲ့ကြတဲ့ ဝတ္ထုတွေဟာလည်း မြေရှင်ပဒေသရာဇ် အဆောက်အအုံရဲ့ ပြုရိုကရေစီစနစ်၊ ချင်မင်းဆက်ရဲ့ ဖောက်ပြန်တဲ့ ပေါ်လစီတွေကို ရှုတ်ချဝေဖန်တဲ့ ဝတ္ထုတွေ ပေါ်လာခဲ့ကြပါတယ်။

ဥပမာအားဖြင့် အဲဒီခေတ်တစ်ဝိုက်မှာ ‘အရာရှိလောကကို ဖွင့်ချ ဝေဖန်ခြင်း’ ဆိုတဲ့ ဝတ္ထုတစ်ပုဒ် ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီဝတ္ထုကို ရေးတဲ့ စာရေးဆရာကတော့ လီပေယွမ် (၁၈၆၇-၁၉၀၆) ပါ။ အမှန်ကတော့ အဲဒီ ဝတ္ထုဟာ အနုပညာ အရည်အသွေး သည်လောက်မကောင်းလှဘူးလို့ နောက်ဝေဖန်ရေးဆရာများက အကဲဖြတ်ကြပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီခေတ်တုန်းကတော့ ပဒေသရာဇ်စနစ် အဆောက်အအုံကို မုန်းတီးနေကြတဲ့ လူထုတွေရဲ့ ဆန္ဒနဲ့ သွားပြီး ဟပ်မိတဲ့အတွက် တော်တော်လေး ဩဇာကြီးခဲ့တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

ရှေ့က လူကြိုက်များလို့ အောင်မြင်သွားရင် နောက်လိုက်ရေးလေ့ရှိကြတဲ့ ထုံးစံအတိုင်း အဲဒီဝတ္ထုကို လိုက်ရေးတဲ့ ဝတ္ထုတွေ အများအပြား ပေါ်ထွက်လာခဲ့ကြတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် ဝုကျန်ရင့် (၁၈၆၆-၁၉၁၀) ရဲ့ ‘နောက်ဆုံး အနှစ်နှစ်ဆယ်မှ ထူးဆန်းသော အဖြစ်အပျက်များ’ ဆိုတဲ့ ဝတ္ထုလူအဲ (၁၈၅၇-၁၉၀၉) ရဲ့ ‘စွန့်ပယ်ခံရသူတစ်ဦး၏ ခရီးသွားမှတ်တမ်း’ စသည်တို့ ဖြစ်ပါတယ်။ သည့်အပြင် ချင်းဖူ (၁၈၇၁-၁၉၃၁) ရဲ့ ‘ဒုစရိုက်ပင်လယ်ထဲက ပန်းတစ်ပွင့်’ ဆိုတဲ့ ဝတ္ထုဟာလည်း ၁၉ ရာစုနှစ် နောက်ပိုင်း တရုတ်ပြည်ရဲ့ လူမှုရေးဘဝကို ဖော်ပြနိုင်တယ်လို့ ဆိုကြပါတယ်။

တရုတ်ခေတ်သစ် စာပေဟာ အဲဒီစာပေတွေရဲ့ ဩဇာအောက်က ပေါ်ထွက်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဝတ္ထုရှည် ရွှေခေတ်

တရုတ်စာပေသမိုင်းမှာ စကားပြေ၊ အထူးသဖြင့် ဝတ္ထု အထွန်းကားဆုံး ခေတ်ကတော့ ချင်မင်းဆက်ခေတ် (၁၆၄၄-၁၉၁၁) ဖြစ်တယ်။

ချင်မင်းဆက်ခေတ်ဟာ တရုတ်ပြည်မှာ ပဒေသရာဇ်စနစ် ပြိုကွဲ ကျဆုံးတဲ့ခေတ် ဖြစ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ စာပေအရ ပြောရရင်တော့ အဲဒီခေတ်ဟာ တရုတ်စကားပြေ ဝတ္ထုခေတ်ရဲ့ ရှေးအကျဆုံး အချိန်ပါပဲ။

ဒီအရင်တုန်းက တရုတ်စာပေ ပညာရှင်တွေ၊ သုခမိန်တွေဟာ အပြော စာပေကို တိုးချဲ့ခဲ့ကြတယ်။ ရှေးတုန်းက ပေါ်ထွန်းခဲ့တဲ့ အပြောစာပေကို ပိုပြီး အနုပညာမြောက်အောင်၊ ပိုပြီး ရသမြောက်အောင် ဖန်တီးခဲ့ကြတယ်။

တန်မင်းဆက်ခေတ်ဟာ တရုတ်ကဗျာရဲ့ ရွှေခေတ်ကြီးလို့ ပြောနိုင် သလို ချင်မင်းဆက်ခေတ်ဟာလည်း စကားပြေဝတ္ထု ရွှေခေတ်ကြီးလို့ ခေါ်နိုင် တယ်။

ဝေမင်းဆက်နဲ့ ကျင်မင်းဆက်တွေ ခေတ်တုန်းကတော့ ဝတ္ထုရယ်လို့ မပေါ်သေးဘူး။ အဲဒီတုန်းက ပေါ်ခဲ့တဲ့ စကားပြေတွေ၊ ပုံဝတ္ထုတွေကို ထူးခြား ဆန်းကြယ်တဲ့ မှတ်တမ်းတွေလို့ ခေါ်ခဲ့ကြတယ်။

တန်မင်းဆက်ခေတ်မှာတော့ စကားပြေတွေကို စကားပြေ ဝတ္ထုဆန်း လို့ ခေါ်ခဲ့ကြတယ်။ နောက်မှာတော့ ပုံပြောဆရာများရဲ့ ထိုးဇာတ် စာအုပ် များဆိုပြီး ခေါ်ခဲ့ကြတယ်။ အဲဒါက ဆွန်ခေတ်မှာပါ။

ဒီနောက် ယွမ်မင်းဆက်ခေတ်ကျတော့ ထိုးဇာတ်စာအုပ် အတုများ ဆိုပြီး ပေါ်ခဲ့ပြန်တယ်။

mgyoe.com

မင်မင်းဆက်ခေတ်မှာတော့ 'အခန်းများဖြင့် ခွဲထားသော ဝတ္ထုများ' ဆိုပြီး ပုံသဏ္ဍာန်သစ် ပေါ်လာခဲ့တယ်။ ဝတ္ထုဆိုပြီး ပီပီပြင်ပြင် ပေါ်လာတာကတော့ ချင်မင်းဆက်ခေတ်ကျမှ ပေါ်လာတာ ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီ ဝတ္ထုများဟာ အရင် သူ့ရှေ့ပြေး စကားပြေတွေထက် အရေအတွက်အားဖြင့်လည်း များလာတယ်။ အရည်အသွေးအားဖြင့်လည်း ပိုပြီး ကောင်းလာကြတယ်။

အထူးသဖြင့် လူမှုအခြေအနေ၊ လူမှုဘဝကို ဖော်ပြရာမှာ ပိုမှန်ကန်ပြီး ပိုလို့လည်း အနုပညာ မြောက်လာခဲ့ကြတယ်။ အဲဒီထဲမှာ ထင်ရှားတဲ့ ဝတ္ထုတွေကတော့ လျောင်ဇီရဲ့ 'ထူးဆန်းသော ပုံဝတ္ထုများ' ဆိုတဲ့ ဝတ္ထု၊ 'သုခမိန်များ' ဆိုတဲ့ ဝတ္ထုနဲ့ 'ခန်းဆောင်နီအိပ်မက်' တို့ဟာဖြင့် ချင်မင်းဆက်ခေတ်မှာ အထင်ရှားဆုံး ဝတ္ထုကြီးတွေ ဖြစ်ပါတယ်။

ချင်မင်းဆက် မတိုင်မီ ဆွန်မင်းဆက်ခေတ် (ခရစ်နှစ် ၁၁၈၁-၁၁၂၅) မှာ ထင်ရှားတဲ့ ဝတ္ထုကြီးတစ်ပုဒ် ပေါ်ထွက်ခဲ့ပါသေးတယ်။

အဲဒါကတော့ 'စိမ့်မြေတောမှ ရဲညီနောင်များ' ဆိုတဲ့ ဝတ္ထုကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ ဝတ္ထုဟာ လူစွမ်းကောင်း (၁၀၁) ယောက်တို့ရဲ့ အကြောင်းကို ရေးထားတဲ့ ဝတ္ထုဖြစ်ပြီး တရုတ်စာပေသမိုင်းမှာ အလွန် နာမည်ကြီးပါတယ်။

လူစွမ်းကောင်းများဟာ မင်းဆိုးတွေ၊ မျိုးမတ်ဆိုးတွေက မတရား ဖိနှိပ်ညှဉ်းပန်းတဲ့အတွက် တော်တောင်ထဲကို ထွက်ပြေးပြီး မင်းဆိုးမင်းညစ်တွေ၊ မျိုးမတ်ဆိုးတွေကို တော်လှန်တိုက်ခိုက်တဲ့အကြောင်းကို ရေးထားတဲ့ ဝတ္ထုကြီး ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီ 'ရဲညီနောင်' ဝတ္ထုထဲက အဖြစ်အပျက်များဟာ အစစ်အမှန်တွေ ဖြစ်တယ်လို့ သမိုင်းဆရာတွေက အတည်ပြုကြပါတယ်။

အဲဒီဝတ္ထုကြီးထဲက အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်များဟာလည်း တကယ်အမှန် ရှိခဲ့ကြတယ်လို့ ဆိုကြပါတယ်။

ဒီအထဲက အဖြစ်အပျက်များဟာ အဖိနှိပ်ခံ လူထုကြားမှာ လူကြိုက်များခဲ့တဲ့အတွက် နောက်ပိုင်းမှာ လူထုပုံပြင်တွေ၊ ပြဇာတ်တွေအဖြစ် ပြောင်းလဲလို့တောင် သွားခဲ့ပါတယ်။

စာဟောဆရာများက အဲဒီထဲက အဖြစ်အပျက်တွေကို ဇာတ်နာ

နိုင်ငံတကာစာပေရှုခင်း

အောင် အိုင်ကျင်းဖွဲ့ပြီး ပြောကြတဲ့အတွက် နောက်ပိုင်းမှာ ဇာတ်ပွဲတွေမှာ စင်တင်ပြီး ကပြခဲ့ကြပါတယ်။

ပညာရှင်တွေရဲ့ အဆိုကတော့ အဲဒီဝတ္ထုကြီးဟာ ကွမ်းဂျုံဆိုတဲ့ စာရေးဆရာနဲ့ သူ့မိတ်ဆွေတစ်ဦးက လူကြီးသူမတွေ ပြောကြတဲ့ အချက်အလက် အကြောင်းအရာတွေကိုယူပြီး ဝတ္ထုအဖြစ် ရေးခဲ့ကြတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

ချင်မင်းဆက်ခေတ်မှာ ပေါ်ခဲ့တဲ့ ဝတ္ထုကြီးများဟာ အဲဒီဝတ္ထုကြီးတွေရဲ့ အမွေအနှစ်ကို ရခဲ့ဟန်တူပါရဲ့။

ဥပမာအားဖြင့် 'ခန်းဆောင်နီအိပ်မက်' ဝတ္ထုကြီးဆိုရင် အခန်းဖွဲ့ပုံ၊ အခန်းကူးပုံ၊ ဇာတ်ဆောင်တွေ များပုံဟာ 'ရဲညီနောင်' ဝတ္ထုကြီးနဲ့ တော်တော် ဆင်ပါတယ်။

အဲဒီ ဝတ္ထုကြီးသုံးပုဒ်ဟာ ချင်မင်းဆက် ခေတ်ကာလက နှစ်ပေါင်း (၁၃၅) နှစ်အတွင်းမှာ ပေါ်ထွက်ခဲ့ကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။

တစ်နည်းပြောရရင် ချင်မင်းဆက်ခေတ် မင်းများဖြစ်ကြတဲ့ ကန့်ဇီ၊ ယုန်ချန်းနဲ့ ကျိန်းလုံမင်းတို့လက်ထက်မှာ ပေါ်ထွက်လာခဲ့ကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီနှစ်ပေါင်း တစ်ရာကျော်ဟာ ချင်မင်းဆက် ခေတ်ဦးဖြစ်ပါတယ်။

ဒါ့ကြောင့် ချင်မင်းဆက် ခေတ်ဦးဟာ တရုတ်စာပေသမိုင်းမှာ ဝတ္ထုရဲ့ ရွှေခေတ်ကြီးလို့တောင် ပြောလို့ရပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ ချင်မင်းဆက် ခေတ်နှောင်း ကျော်ချင်မင်း (၁၇၉၅-၁၈၂၀) လက်ထက်မှာ ဝတ္ထုရဲ့ သဏ္ဍာန်နဲ့ အရည်အသွေးဟာ ကျဆင်းသွားခဲ့ပြီး အညံ့စား စာပေတွေသာ ပေါ်ထွက်ခဲ့ကြတယ်လို့ ဆိုတယ်။

အဲဒီခေတ်အတွင်းမှာ ရေးတဲ့ဝတ္ထုတွေဟာ လူမှုဘဝကို ဖော်ပြနိုင်တဲ့ စာပေတွေ မဟုတ်ကြဘဲ ပြည့်တန်ဆာတွေအကြောင်း၊ မှုခင်း စုံစမ်းထောက်လှမ်းပုံတွေအကြောင်း၊ မှုခင်းတွေအကြောင်းနဲ့ စွန့်စားခန်းအကြောင်းကို ရေးတဲ့ ဝတ္ထုတွေသာ ပေါ်ထွက်ခဲ့တယ်။

ကျော်ချင်မင်း နန်းကျပြီးတဲ့နောက်မှာ စာပေဟာလည်း တော်တော်ကို ကျဆင်းသွားခဲ့တယ်။

အဲဒီခေတ်မှာ 'စာပေပြစ်ဒဏ်ပေးမှု' တွေကလည်း များပြားပြင်းထန် လွန်းတဲ့အတွက် စာရေးဆရာများမှာ နှုတ်ဆွဲ၊ ကလောင်ဆွဲခဲ့ကြရတယ်။

ဒါ့ကြောင့်မို့ စာရေးဆရာတွေဟာ ရာဇဝတ်ဘေးဒဏ်ကို ရှောင်တိမ်း တဲ့အနေနဲ့ ဝတ္ထုတွေကို မရေးကြတော့ဘဲ ရာဇဝင်၊ သမိုင်း စတာတွေမှာ ဦးလှည့်ပြီး အဲဒီနယ်ပယ်မှာ သုတေသနလုပ်ငန်းတွေ လုပ်ခဲ့ကြတယ်။

ဒါ့ကြောင့် အဲဒီခေတ်မှာ ဝတ္ထုစာပေ ကျဆင်းသွားပေမဲ့လည်း ရာဇဝင် သမိုင်းသုတေသနလုပ်ငန်းတွေမှာတော့ အတော်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာခဲ့ပြန် တယ်။

(၁၈၄၀-၄၁) ခုနှစ်မှာ ဘိန်းစစ်ပွဲ ဖြစ်ပွားလာတဲ့အတွက် တရုတ်ပြည် ကြီးဟာ ကိုလိုနီတစ်ပိုင်းနိုင်ငံအဖြစ် ပြောင်းလဲသွားခဲ့တယ်။ ၁၈၉၄ ခုနှစ်မှာ တရုတ်-ဂျပန်စစ်ပွဲ ဖြစ်ပွားလာပြန်တဲ့အတွက် တရုတ်ပြည်သူတွေဟာ ချင် အင်ပါယာရဲ့ ချွတ်ယွင်းချက်၊ အားနည်းချက်တွေကို ပိုလို့ပိုလို့ သဘော ပေါက်လာခဲ့ကြတယ်။

ပညာတတ်တွေက နိုင်ငံပြုပြင်ရေးလှုပ်ရှားမှု လုပ်ငန်းတွေကို လုပ် ဆောင်လာခဲ့ကြတယ်။

သူတို့တစ်တွေဟာ ဝတ္ထုရဲ့ အရေးပါ အရာရောက်ပုံကို သိလာကြတဲ့ အတွက် ဝတ္ထုတွေထဲမှာ နိုင်ငံရေးဦးတည်ချက် ပါအောင်ရေးဖို့ လှုံ့ဆော်လာခဲ့ ကြတယ်။

ဒီမှာတင် ချင်မင်းဆက် နန်းတွင်းအရာရှိတွေရဲ့ မတရားမှုတွေ၊ ဆိုး ညစ်မှုတွေကို ဝေဖန်ဖော်ထုတ် ဖွင့်ချတဲ့ ဝတ္ထုတွေ အများအပြား ပေါ်ထွက် လာခဲ့ကြတယ်။

ချင်မင်းဆက် စာပေတွေကို အမျိုးအစား ခွဲကြည့်လိုက်ရင် ဝတ္ထုတို၊ သူရဲကောင်းတွေအကြောင်း ရေးထားတဲ့ စိတ်ကူးယဉ်ပုံပြင်၊ လူမှုရေး မမျှတမှု တွေကို လှောင်ပြောင်သရော်ထားတဲ့ ဝတ္ထု၊ အနေအထိုင်၊ အပြုအမူကို သွန်သင်တဲ့ဝတ္ထု၊ စွန့်စားခန်းဝတ္ထု၊ စုံစမ်းထောက်လှမ်းမှုဝတ္ထုနဲ့ လက်ရှိ စနစ်ကို ဖွင့်ချဝေဖန် တိုက်ခိုက်တဲ့ ဝတ္ထုဆိုပြီး အကြမ်းအားဖြင့် တွေ့ရတယ်။

ဒီတော့ တရုတ်စာပေမှာ လွှမ်းမိုးခဲ့တဲ့ အဲဒီ အမျိုးအစားတွေကို နည်းနည်း အကျဉ်းချုပ်ပြီး တင်ပြချင်တယ်။

ပထမအမျိုးအစားဖြစ်တဲ့ ရှေးဟောင်း တရုတ်ဘာသာနဲ့ ရှေးထားတဲ့ ဝတ္ထုတိုတွေဟာ ရှေးတုန်းက ရှိခဲ့တဲ့ ပုံပြင်တွေ၊ ဒဏ္ဍာရီတွေကို ပြန်ရေးထား တာဖြစ်ပါတယ်။

အများအားဖြင့် ဝေမင်းဆက်နဲ့ ကျမင်းဆက်ခေတ်က 'အံ့ဩဖွယ် ဆန်းကြယ်သော မှတ်တမ်းများ' တို့၊ တန်မင်းဆက်ခေတ်က ပေါ်ခဲ့တဲ့ 'စကားပြေ စိတ်ကူး ဝတ္ထုဆန်းများ' တို့ဟာ ဒါတွေကို ပြန်ရေးထားကြတာပဲ များပါတယ်။

ဆွန်မင်းဆက်နဲ့ ယွမ်မင်းဆက်တို့ ခေတ်မှာတော့ မြို့နေလူထုဟာ စီးပွားရေး ချောင်လည်ကြတဲ့အတွက် မြို့ပေါ်မှာ စာဟောဆရာတွေရဲ့ အပြော စာပေဟာ ပြန်လည်ထွန်းကားလာခဲ့ပြန်တယ်။

ဝတ္ထုတွေ ရေးရာမှာလည်း ရှေးစာနဲ့မရေးဘဲ ခေတ်စာနဲ့ ရေးလာကြ တာကို တွေ့ရတယ်။

ချင်မင်းဆက်ကျတော့ 'လျောင်ဇီ၏ ဆန်းကြယ်သောဝတ္ထုများ' ဆိုတဲ့ ဝတ္ထုဟာ တရုတ်ရေး တရုတ်စာနဲ့ ပြန်ပေါ်လာတာကို တွေ့ရတယ်။

'လျောင်ဇီ၏ ဆန်းကြယ်သော ပုံဝတ္ထုများ' ကို ရေးတဲ့ စာရေးဆရာ က တေပါပူဆုန်လင်းဆိုတဲ့ စာရေးဆရာပါ။ သူက (၁၆၄၀) ပြည့်နှစ်မှ မွေးပြီး (၁၇၁၅) ခုနှစ်မှာ ကွယ်လွန်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

ဘုရင့်စာပြန်ပွဲမှာ မအောင်ဘဲ ကျလာတော့ သူဟာ တောကျေးလက် ကို သွားပြီး ဆင်းဆင်းရဲရဲ နေရတယ်။ အဲဒီမှာနေရင်း ကျေးလက်က လူထု ပုံပြင်တွေ၊ ဒဏ္ဍာရီတွေကို စုဆောင်းပါတယ်။

သူဟာ ကျေးလက်မှာနေရင်း ဒီလို စုဆောင်းလာလိုက်တာ အသက် ၄၀ ပြည့်တဲ့အခါမှာ ပုံပြင်တော်တော်များများကို စုဆောင်းပြီးပါပြီ။

အဲဒီမှာ စုဆောင်းထားတဲ့ ပုံပြင်တွေကို လက်ရေးနဲ့ ကူးပြီး ဖြန့်ဝေ ဖတ်ကြပါတယ်။ သူ ကွယ်လွန်တော့မှ သူ့ပုံပြင်တွေကို စာအုပ်အဖြစ် ပုံနှိပ်ခဲ့ ပါသတဲ့။

ခုခေတ်မှာ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေတဲ့ သူ့ရဲ့ 'လျောင်ဇီ၏ ဆန်းကြယ်သော ပုံဝတ္ထုများ' ဆိုတဲ့စာအုပ်မှာ ပုံပြင်ပေါင်း ၄၉၁ ပုဒ် ပါပါတယ်။

ပုံပြင်တွေက များသောအားဖြင့် အချစ်အကြောင်း ဖြစ်ပါတယ်။

mg.yoe.com

အချစ်ဆိုရာမှာလည်း လူလူချင်း ချစ်တာမျိုးမဟုတ်ဘဲ လူနဲ့ သရဲတို့၊ တစ္ဆေ
တို့နဲ့ ချစ်တာမျိုး၊ လူနဲ့ မှင်စာနဲ့ ချစ်တာမျိုး စတာတွေ ဖြစ်ပါတယ်။

‘လျောင်ဒီ၏ အံ့ဖွယ်ဆန်းကြယ်သော ပုံဝတ္ထုများ’ ဟာ ဝေခေတ်နဲ့
ဆွန်ခေတ်က ပေါ်ပေါက်ခဲ့တဲ့ ‘အံ့ဩဖွယ် သရဲမှတ်တမ်းများ’ နဲ့ ‘စကားပြေ
ပုံဝတ္ထုဆန်းများ’ ကို ချဲ့လာခဲ့တာလို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ သူကသာ တစ္ဆေတွေ၊ သရဲတွေကို လူစရိုက်တွေ သွင်းထား
တော့ ပိုပြီး ဖတ်လို့ကောင်းပါတယ်။

တစ္ဆေအကြောင်း၊ သရဲအကြောင်းကိုသာ ရေးနေပေမဲ့ လူ့အကြောင်း
ကို ရေးနေပါတယ်။

နောက်ဆရာတွေက ပူဆုန်လင်းလို အံ့ဖွယ်ပုံပြင်တွေကို လိုက်ရေးကြ
ပေမဲ့ သူ့လောက် ဖတ်မကောင်းတော့ပါဘူး။ သူ့လိုလည်း လေးနက်မှုမရှိ၊
အရေးအသားလည်း သူ့လို မကောင်းတော့ပါဘူး။

ချင်မင်းဆက်ခေတ်မှာ ပေါ်ခဲ့တဲ့ တချို့ဝတ္ထုကြီးတွေကတော့ မင်မင်း
ဆက် ခေတ်တုန်းက ပေါ်ခဲ့တဲ့ ‘သုံးနိုင်ငံ’ ဝတ္ထုကြီးနဲ့ ‘စိမ့်တောမြေရဲ့ ညီနောင်
များ’ ဆိုတဲ့ ဝတ္ထုကြီးတွေကို လိုက်အတုခိုး၊ လိုက်ရေးတဲ့ ဝတ္ထုတွေ ဖြစ်ပါ
တယ်။

အဲဒီမှာ ထူးခြားတဲ့ ဝတ္ထုကတော့ မင်မင်းဆက်ခေတ်တုန်းက ရေးခဲ့
တဲ့ ‘ရဲညီနောင်’ ဝတ္ထုကို ဆက်ရေးတဲ့ ‘ရဲညီနောင်အဆက်’ ဆိုတဲ့ ဝတ္ထုကြီး
ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီဝတ္ထုက ပထမ ‘ရဲညီနောင်’ ဝတ္ထု ဆုံးပုံကို မကျေနပ်လို့
ဆက်ရေးတာပါ။ မင်မင်းဆက်ခေတ်တုန်းက ရဲညီနောင်ဝတ္ထု အဆုံးသတ်မှာ
လူစွမ်းကောင်းတွေ အရေးနိမ့်သွားကြပုံကို ရေးတယ်။ ခု ချင်မင်းဆက်ခေတ်
မှာ ဆက်ရေးတဲ့ ဝတ္ထုကတော့ အဲဒီထဲက ဇာတ်လိုက်စုန်ကျန့် ကွယ်လွန်ပြီး
တဲ့နောက်မှာ ကျန်တဲ့ ရဲညီနောင်တွေဟာ မတရားမှုတွေကို ခုခံတော်လှန်ပြီး
နောက်ဆုံးမှာ ပင်လယ်ရပ်ခြား တိုင်းတစ်ပါးမှာ သွားရောက်အခြေချပုံနဲ့
အဆုံးသတ်ထားပါတယ်။ အဲဒီ နောက်ဆက်တွဲကို ရေးတဲ့ စာရေးဆရာက
တော့ ချင်ချင် (၁၆၁၃) ဖြစ်ပါတယ်။

ချင်မင်းဆက်ခေတ်မှာ ထင်ရှားတဲ့ နောက်ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ကတော့ ‘တန်
မင်းဆက်ခေတ် အချစ်ပုံပြင်များ’ ဆိုတဲ့ ဝတ္ထု ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ ဝတ္ထုကြီး

နိုင်ငံတကာစာပေရှုခင်း

ဟာ ချင်မင်းဆက်ခေတ် ကျိန်းလုံဘုရင်ရဲ့ လက်ထက်မှာ ရေးတဲ့ ဝတ္ထုပါ။ ဒီဝတ္ထုကြီးကလည်း နောက်ပိုင်းမှာ တရုတ်စာပေကို သြဇာလွှမ်းခဲ့ပါတယ်။

တရုတ်စာပေသမိုင်းမှာ လူမှုဘဝကို လှောင်ပြောင်သရော်တဲ့ ပထမဆုံးသော ဝတ္ထုကြီးကတော့ 'သုခမိန်များ' ဆိုတဲ့ ဝတ္ထုကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ စာရေးဆရာ ဂူကျန်ဇီဟာ (၁၇၀၁-၁၇၅၄) ငယ်ငယ်တုန်းက လူချမ်းသာကြေးရတတ်သားဖြစ်ပြီး ပိုက်ဆံကိုသုံး၊ အပျော်အပါးနဲ့ အချိန်ကုန်ခဲ့ပါတယ်။ ဘုရင့်စာပြန်ပွဲမှာကျတော့ အစိုးရအလုပ်ကို မလုပ်တော့ဘဲ တောကျေးလက်မှာနေပြီး ဝတ္ထုတွေကို ရေးပါတယ်။

'သုခမိန်များ' ဆိုတဲ့ ဝတ္ထုကြီးဟာ ဝတ္ထုရှည်လို့ ပြောရပေမဲ့ အမှန်ကတော့ ဝတ္ထုတိုတွေကို စုစည်းထားတာပါ။

ဒီဝတ္ထုမှာ ပင်တိုင်ဇာတ်ဆောင်ကတော့ တစ်ယောက်တည်းဖြစ်ပြီး တစ်ပုဒ်မှာ ဇာတ်လမ်းတစ်ခုစီ၊ ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခုစီ၊ ဇာတ်လမ်းတစ်မျိုးစီ ရေးသွားတဲ့အတွက် သီးခြားဖတ်လို့ရနိုင်တဲ့ ဝတ္ထုတိုတွေလို့ ပြောရင် ရနိုင်ပါတယ်။

ဝတ္ထုတွေအားလုံးမှာ ဘုရင့်စာပြန်ပွဲစနစ်၊ ဆိုးယုတ်တဲ့ အရာရှိတွေနဲ့ လာဘ်စား တံစိုးလက်ဆောင်ယူတဲ့အကျင့်၊ လာဘ်စားတဲ့ မှူးမတ်တွေကို ထုတ်ဖော်တိုက်ခိုက်သွားတာပါတယ်။

သူ့ဝတ္ထုဟာ လူမှုရေးအရ အရေးကြီးတဲ့ ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ဖြစ်ပြီး အဲဒီခေတ်က လူမှုအခြေအနေတွေကို ဝေဖန်လှောင်ပြောင် သရော်တဲ့ ဝတ္ထုကြီးတစ်ပုဒ်လို့ စာပေပညာရှင်တို့က ဆိုကြပါတယ်။

ဝိုးကျနယ်၊ နိုဝင်ဘာ၊ ၁၉၉၁။

ဓမ္မဟောင်းကျမ်းထဲက ရှည်ရဲ့အလွမ်း

(ဟိဗရူး) ရေဝတီစာပေ

သမ္မာကျမ်းစာရဲ့ အရေးအသားဟာ သွက်လက်တယ်၊ ခေတ်မီတယ်၊ စာပေဆန်တယ်၊ သိပ္ပံနည်းကျတယ်၊ သမ္မာကျမ်းစာက အရေးအသားကို ဒီလိုပဲ နားလည်ရမယ်။ ဒီလိုနားလည်ခြင်းဟာ သမ္မာကျမ်းစာကို မှန်ကန်စွာ နားလည်သဘောပေါက်ရေးမှာ ပထမခြေလှမ်းဖြစ်တယ်လို့ အင်္ဂလိပ် စာရေးဆရာကြီးနဲ့ ကဗျာဆရာကြီး မက်သယူးအာနိုးက ရေးခဲ့ဖူးတယ်။

ဒီစကားကို ကိုးကားရတာက တခြားကြောင့် မဟုတ်ပါဘူး။ သမ္မာကျမ်းစာ စကားပြေ အရေးအသားရဲ့ အရေးကြီးပုံကို ထင်ရှားစေချင်လို့ ဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ဟာ သမိုင်းကျမ်းလို၊ သိပ္ပံပညာဆိုင်ရာကျမ်းလို စာအုပ်မျိုးတွေကို သုတအတွက် ဖတ်ကြတယ်။ ကဗျာတို့၊ ဝတ္ထုတို့၊ ပြဇာတ်တို့ကို ရသအတွက် ဖတ်ကြတယ်။ ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ကျမ်းတွေကိုတော့ ဘာသာရေး ရည်ရွယ်ချက်၊ လောကုတ္တရာ ရည်မှန်းချက်တွေနဲ့ ဖတ်ကြတယ်။

ခရစ်ယာန် ဘာသာဝင်တွေဟာ သမ္မာကျမ်းစာကို ဘာသာရေးကြည်ညိုကိုင်းရှိုင်းလို့ ဖတ်ကြတယ်။ ခု မက်သယူးအာနိုး ပြောသွားတာကတော့ သမ္မာကျမ်းစာကို စာပေတစ်ရပ်အနေနဲ့ လေ့လာဖို့ ပြောသွားတာပါ။ ဒါကြောင့် သူက သမ္မာကျမ်းစာရဲ့ စကားပြေဟာ ရှင်သန်တဲ့ စကားပြေ၊ သွက်လက်တဲ့ စကားပြေ၊ သိပ္ပံနည်းကျတဲ့ စကားပြေလို့ နားလည်ရမယ်။

mgyoe.com

ဒီလို နားမလည်နိုင်ရင် သမ္မာကျမ်းစာကိုလည်း နားလည်နိုင်မှာ မဟုတ်ဘူးလို့ ပြောသွားတာပါ။

သမ္မာကျမ်းစာမှာ ဓမ္မဟောင်းကျမ်းနဲ့ ဓမ္မသစ်ကျမ်းဆိုပြီး နှစ်ပိုင်းရှိ တယ်။ ဓမ္မဟောင်းကျမ်းဟာ ရေဝတီ ဘာသာတရားရဲ့ အုတ်မြစ်လည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ခရစ်ယာန် ဘာသာတရားရဲ့ အုတ်မြစ်လည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့် သမ္မာကျမ်းဟာ ခရစ်ယာန် ဘာသာဝင်တွေနဲ့ ခွဲခြားလို့ ရကောင်း တဲ့အရာ မဟုတ်ပါဘူး။

လမ်းခွဲခွဲကြ

ဓမ္မဟောင်းကျမ်းဟာ ရေဝတီဘာသာနဲ့ ခရစ်ယာန်ဘာသာတို့ရဲ့ မြစ်ဖျားခံရာဖြစ်ပေမဲ့ ဓမ္မဟောင်းကျမ်း အဆုံးမှာတော့ ရေဝတီဘာသာနဲ့ ခရစ်ယာန်ဘာသာတို့ဟာ လမ်းခွဲခွဲကြပါတယ်။ ခရစ်ယာန်ဘာသာက ဓမ္မ သစ်ကျမ်းနဲ့ ကိုယ့်ခရီးကိုယ် ဆက်သွားပြီး ရေဝတီတို့ကတော့ တာလမ္မတ် ကျမ်းနဲ့ ကိုယ့်လမ်းကိုယ် သွားခဲ့ကြပါတယ်။ တံလုမ္မတ်ကျမ်းကတော့ ဓမ္မဟောင်းကျမ်းကို နောက်မျိုးဆက် အသီးသီးက ရာဘီဆရာကြီးများက ဋီကာဖွင့်ခဲ့တဲ့ ကျမ်းဖြစ်ပါတယ်။ ရာဘီဆရာကြီးများက နှုတ်ပြော အစဉ် အလာနဲ့ ဋီကာဖွင့်ခဲ့တာတွေကို ရေးမှတ်ထားတာပါ။ တာလမ္မတ်ကျမ်းဟာ ရာဘီဆရာကြီးများ အဆက်ဆက် ဖွင့်ဆိုခဲ့တဲ့ အနက်အဓိပ္ပာယ်တွေ၊ ဥပဒေသ တွေကို ဖော်ပြထားတဲ့ ကျမ်းဖြစ်တဲ့အတွက် ကမ္ဘာမှာ အကြီးကျယ်ဆုံး ကျမ်း ကြီးတွေထဲမှာ တစ်ကျမ်းအပါအဝင် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ရေဝတီတွေကို အသိပညာပိုင်းအရ ဝိုင်းပယ်ခဲ့ကြတဲ့အတွက် တာလမ္မတ်ကျမ်းဟာ ထင်ရှား သင့်သလောက် မထင်ရှားဘဲ တိမ်မြုပ်နေပါတယ်။ ရေဝတီ မဟုတ်ခဲ့ရင် တာလမ္မတ်ကျမ်းကို ဖတ်ဖူးသူ ရှားလိမ့်မယ်ထင်ပါတယ်။

ဓမ္မဟောင်းကျမ်းမှာ ကျမ်း ၃၉ ကျမ်း ပါပါတယ်။ ဒဲဒီအထဲက ဓမ္မရာဇဝင် (Book of Samuel)၊ ရာဇဝင်ချုပ် (Book of the Chronicles)၊ ဓမ္မရာဇဝင် တံတိုယနဲ့ စတုတ္ထကျမ်း (Book of the Kings) တို့ကို နှုတ် လိုက်ရင် ၃၆ ကျမ်းပဲ ကျန်ပါတယ်။ သူတို့ ကျမ်းသုံးစောင်ကို ဘာဖြစ်လို့ ချန်လှပ်ထားသလဲ ဆိုတာကတော့ သာသနာရေးဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်သူများနဲ့

m g y o e . c o m

သမိုင်းဆရာများက စူးစမ်းလေ့လာကြပါလိမ့်မယ်။ ကျွန်တော် ဒီနေရာမှာ ပြောချင်တာကတော့ စာပေအကြောင်းပါ။

အပိုင်းသုံးပိုင်း

ခမ္မဟောင်းကျမ်းမှာ အပိုင်းသုံးပိုင်း ပါပါတယ်။ တစ်ပိုင်းက ဒေသနာပိုင်း၊ တစ်ပိုင်းက ပရောဖက်များအပိုင်းနဲ့ ကျန်တစ်ပိုင်းကတော့ ဘုရားသခင်ဟောတဲ့ နှုတ်ကပါဌ်များ ဖြစ်ပါတယ်။

ခမ္မဟောင်းကျမ်းမှာ ပထမဆုံး ကမ္ဘာဦးကျမ်းရှိတယ်။ ကမ္ဘာဦးကျမ်းရှေ့က အခန်း (၄) ခန်းမှာ ကျွန်တော်တို့ဟာ ကမ္ဘာကြီးကို ဘုရားသခင်က ဖန်ဆင်းတဲ့ အခန်းကို ဖတ်ရတယ်။ ကောင်းကင်နဲ့ မြေကြီးကို ဖန်ဆင်းတယ်။ ဒေသနာဌာနကို ဖန်ဆင်းတယ်။ အာဒမ်နဲ့ ဧဝကို ဖန်ဆင်းတယ်။ ကာဏုန္ဒနဲ့ အေဗြဲလကို ဖန်ဆင်းတယ်။ အခန်း (၅) မှာ အာဒမ် ကွယ်လွန်သွားတယ်။ ခေတ်ပေါ် ဝတ္ထုလတ်တွေလောက် အရှည်ရှိတဲ့ နောက်အခန်းတွေမှာ နောဧရဲ့ ဘဝ၊ အာဗြဟံရဲ့ဘဝ၊ အီဇတ်ရဲ့ဘဝ၊ ယာကုပ်ရဲ့ဘဝ၊ ယောဇရဲ့ဘဝတို့ အကြောင်းနဲ့ သူ့ညီနောင်တွေ အကြောင်းကို ရေးထားတယ်။

ဝတ္ထုအတတ်ပညာကို ကျွမ်းကျင်ခဲ့တဲ့ စာရေးဆရာကြီး တော်လ်စတိုင်းကတော့ ယောဧဝတ္ထု ဇာတ်လမ်းဟာ ဇာတ်အကြောင်းကို ပြန်ပြောတဲ့ ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်အနေနဲ့ စံပြထားလောက်တဲ့ ဇာတ်လမ်းတစ်ပုဒ်ပဲလို့ ပြောခဲ့ဖူးပါတယ်။ အဲဒီဇာတ်လမ်းထဲမှာ ယောဧဟာ အသက်ရှိနေတဲ့ ဇာတ်ဆောင်တစ်ဦးလို့ ထင်ရတယ်။ သွေးနဲ့သားနဲ့ ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ တကယ့် သက်ရှိထင်ရှား လူတစ်ယောက်လို့ ထင်ရတယ်။ သူ့ရှေ့တုန်းက ခမ္မဟောင်း ကျမ်းမှာပါတဲ့ ဇာတ်ဆောင်များဖြစ်တဲ့ အာဒမ်တို့၊ အာဗြဟံတို့တုန်းကတော့ ဇာတ်ဆောင်စရိုက်ဟာ ပီပြင်ခြင်း မရှိသေးဘူး။ ဝိုးတိုးဝါးတားပဲ ဖြစ်နေသေးတယ်။ ယောဧကတော့ ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ထဲက ဇာတ်ဆောင်တစ်ဦးလို့ သွက်လက်လှုပ်ရှားနေပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့်မို့ တော်လ်စတိုင်းက ယောဧရဲ့ ဇာတ်လမ်းဟာ ဇာတ်ကြောင်းပြန် ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်အနေနဲ့ စံပြထားလောက်တဲ့ ဇာတ်လမ်းလို့ ပြောခဲ့တာ ထင်ပါရဲ့။

ထွက်မြောက်ရာ

ဓမ္မဟောင်းကျမ်းရဲ့ ဒုတိယအုပ်ကတော့ ထွက်မြောက်ရာကျမ်း ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီကျမ်းရဲ့ ပထမပိုင်းဟာ မောရှေရဲ့ အတ္ထုပ္ပတ္တိလို့ ပြောလို့ရပါတယ်။ ဒီအကြောင်းကို မောရှေကိုယ်တိုင်က ပြန်ပြောထားတဲ့အတွက် မောရှေရဲ့ ကိုယ်တိုင်ရေး အတ္ထုပ္ပတ္တိလို့လည်း ဆိုနိုင်လိမ့်မယ်။

အဲဒီ အတ္ထုပ္ပတ္တိထဲက ဝတ်ပြုရာကျမ်း၊ တောလည်ရာကျမ်းနဲ့ တရားဟောရာကျမ်းများဟာ ဣသရေလလို့ခေါ်တဲ့ အစွရေးပြည်ရဲ့ သမိုင်းလို့လည်း ခေါ်နိုင်သေးတယ်။ အဲဒီ အတ္ထုပ္ပတ္တိဟာ အရည်အချင်းရှိတဲ့ ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးရဲ့ လမ်းညွှန်မှုအောက်မှာ လူမျိုးတစ်မျိုး အုပ်လိုက်ချီပြီး ပြောင်းရွှေ့ရပုံ၊ တိုင်းပြည်တစ်ပြည်ကို ထူထောင်ရပုံတို့ကို ဖွဲ့ဆိုတဲ့ မဟာကဗျာကြီးတစ်ပုဒ်လို့လည်း ဆိုနိုင်သေးတယ်။ မောရှေဟာ ရေဝတီတို့ရဲ့ တရားဥပဒေများ၊ ထုံးတမ်းစဉ်လာများကို ပြဋ္ဌာန်းပေးခဲ့တယ်။ ဒါမှမဟုတ်ရင်လည်း ပြဋ္ဌာန်းဖို့ ဘုရားသခင်က စေခိုင်းခြင်းခံရသူဖြစ်တယ်။ သူ ပြဋ္ဌာန်းတဲ့ အစဉ်အလာများ၊ ဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေများဟာ လူမျိုးစုဆိုင်ရာ၊ ဒေသဆိုင်ရာ ထုံးတမ်းများ ဖြစ်သော်လည်း ပညတ်တော် (၁၀) ပါးလို့ ဥပဒေထုံးတမ်းများကတော့ ဒီနေ့အထိ လိုက်နာနေကြရတဲ့ ဥပဒေပညတ်များ ဖြစ်လာခဲ့ကြတယ်။

မောရှေကို ဆက်ခံတဲ့ ယောရှုကတော့ ကြီးမားတဲ့ စွမ်းဆောင်ချက်ကြီးသုံးချက်ကို လုပ်ခဲ့တယ်။ အဲဒါတွေကတော့ ဣသရေလ ပြည်သူတွေကို ကုန်းခေါင်ခေါင် ချောင်းမနီး ရေဝေးဒေသကနေပြီး ဂျော်ဒန်မြစ်ဆီကို ရွှေ့ပြောင်းပေးခဲ့တယ်။ တံပိုး ခရာသံတွေ၊ ဟစ်ကြွေးသံတွေနဲ့ ယေရိခေါမြို့ကို သိမ်းနိုင်ခဲ့တယ်။ ကောင်းကင်မှာ သွားလာနေတဲ့ နေနဲ့လကို ရပ်တန့်အောင် လုပ်နိုင်ခဲ့တယ်။ ဓမ္မဟောင်းကျမ်းမှာပါတဲ့ ယောရှုမှတ်စာဟာ ဒဏ္ဍာရီတွေ၊ ဘာသာရေး အယူဝါဒတွေနဲ့ ရောပြွမ်းနေသည့်တိုင် သူရဲကောင်းတစ်ယောက်ရဲ့ စွမ်းဆောင်မှုများ၊ လူမျိုးတစ်မျိုးရဲ့ သမိုင်းအဖြစ်အပျက်များကို ဖွဲ့ဆိုထားတဲ့ မဟာကဗျာကြီးတစ်ပုဒ်၊ မော်ကွန်းကြီး တစ်စောင်လို့ ဆိုထိုက်တယ်။ ဒီနေ့ခေတ်မှာ ဝတ္ထုတို၊ ပြဇာတ်တို့ ပြန်ရေးဖို့တောင် ကောင်းတဲ့ အချစ်ဇာတ်လမ်းတွေကလည်း အများကြီးပါပဲ။ ဥပမာအားဖြင့် ယောရှုရဲ့

မှတ်စာထဲမှာပါတဲ့ ရာခပ် (Rahab) ဆိုတဲ့ ပြည့်တန်ဆာမရဲ့ ဝတ္ထု၊ ရာခပ် က ယေရိခေါမြို့သူ ပြည့်တန်ဆာ။ တစ်ညမှာ သူ့အိမ်ကို ယောရှုရဲ့ သူလျှို နှစ်ဦး ရောက်လာတယ်။ ဒီတော့ ယေရိခေါ မင်းကြီးရဲ့ တပ်သားတွေက အဲဒီအိမ်ကို ဝိုင်းပြီး သူလျှိုနှစ်ယောက်ကို ဖမ်းဖို့လုပ်တယ်။ ဒီတော့ ရာခပ်ဟာ ရန်သူ သူလျှိုနှစ်ယောက်ကို ဝှက်ပေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကတိတစ်ခု စောင်း တယ်။ အဲဒါက ဘာလဲဆိုတော့ သူတို့မြို့ကို ယောရှုရဲ့ စစ်တပ်တွေသိမ်းရင် မြို့သူမြို့သားတွေကို သတ်ဖြတ်ညှဉ်းဆဲခြင်း မပြုရဘူးလို့ သစ္စာရေတိုက် တယ်။ ဓမ္မဟောင်းကျမ်းမှာ ဒီလိုပုံပြင်တွေ၊ ဝတ္ထု ဇာတ်လမ်းတွေ အများကြီး ပါတယ်။

အမျိုးသမီး သူရဲကောင်းတွေ

ဓမ္မဟောင်းကျမ်းမှာပါတဲ့ နောက်ကျမ်းတစ်အုပ်ကတော့ တရားသူကြီး မှတ်စာဖြစ်တယ်။ အဲဒီကျမ်းတစ်ကျမ်းလုံးဟာ အမျိုးသမီး သူရဲကောင်းတွေ အကြောင်းကို ဖွဲ့ဆိုထားတာကို တွေ့ရတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် အဲဒီကျမ်း ထဲက ပရောဖက်မ ဒေဗောရ (Deborah) ဟာ စစ်သူရဲကောင်း ဗာရက်ကို သူတို့တိုင်းပြည် အောင်ပွဲရအောင် တိုက်ဖို့ လှုံ့ဆော်တိုက်တွန်းခဲ့ပြီး သူကိုယ် တိုင် စစ်မြေပြင်ကို လိုက်ခဲ့တယ်။ စစ်မြေပြင်မှာ အောင်ပွဲရတော့ သူတို့နှစ် ယောက်ဟာ ဘုရားသခင်ကို ကောင်းချီးပေးတဲ့ မင်္ဂလာသီချင်းကို ဆိုကြ တယ်။ အဲဒီသီချင်းဟာ ဟီဗရူးဘာသာမှာ အစောဆုံး ကဗျာလို့ သတ်မှတ် ကြတယ်။

“ကောင်းကင်မှ စစ်ကူကြ၏။
 ကြယ်တို့သည် လှည့်ပတ်စဉ်အခါ သိသရ ကို စစ်တိုက်ကြ၏။
 ကိရိန်မြစ်၊ စစ်မှုကြောင့် ကျော်စောသော မြစ်”

တရားသူကြီး မှတ်စာထဲမှာပဲ ထင်ရှားတဲ့ နောက်ဇာတ်လမ်း တစ်ခုက တော့ ဆမ်ဆင်နဲ့ ဒေလိယ (Samson and Delilah) တို့ ဇာတ်လမ်းပါ။ သူဟာလည်း ဟာကျူလီတို့လို လူစွမ်းကောင်းပါပဲ။ ခြင်္သေ့ကိုတောင် လက်ချည်းသက်သက်နဲ့ အနိုင်သတ်နိုင်တဲ့ လူစွမ်းကောင်း၊ ဆမ်ဆင်ဟာ သူ့ခွန်အား ဘယ်မှာ တည်တဲ့အကြောင်းကို ဒေလိယကို ပြောမိတဲ့အတွက်

ထောင်သွင်း အကျဉ်းခံရပြီး မျက်လုံးကို အဖောက်ခံရတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူ့ကိုယ်သူ အသေခံပြီး ရန်သူတို့ကို လက်စားချေတဲ့ ဆမ်ဆင်ရဲ့ ယုံကြည်မှုဟာ စာဖွဲ့လောက်ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့်မို့ ထင်ရဲ့။ ဆမ်ဆင်နဲ့ ဒေလီယာတို့ရဲ့ ဇာတ်လမ်းဟာ ဒီနေ့ခေတ်တိုင် မရိုးနိုင်အောင် ရှိနေပါတယ်။ အင်္ဂလိပ်ကဗျာဆရာကြီး မိလ်တန်က Samson Agonistes ဆိုတဲ့ ကဗျာရှည်ကြီးကို ဖွဲ့ခဲ့တယ်။ ပြင်သစ် တေးရေးဆရာကြီး စိန်ဆေယွန်က အော်ပရာပြဇာတ်တစ်ပုဒ်ရေးခဲ့တယ်။ အဲဒီ အော်ပရာဟာ ဒီနေ့ခေတ်သစ် အော်ပရာတွေထဲမှာ တော့ အကောင်းဆုံး အော်ပရာတစ်ခုလို့ ပြောကြတယ်။ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ် တစ်ဝိုက်လောက်တုန်းကလည်း နာမည်ကျော် ဒါရိုက်တာကြီး စိစိလ်ဘီဒီ မီးလ်က အဲဒီဇာတ်လမ်းကို ခမ်းနားတဲ့ ရုပ်ရှင်ကားကြီး တစ်ကားအဖြစ် ရိုက်ပြသွားခဲ့သေးတယ်။

ဒီလို ဇာတ်လမ်းပါတဲ့ ဝတ္ထုတွေဟာ သမ္မာကျမ်းစာထဲမှာ အများကြီး ပါပဲ။ ထုတ်ပြန်လို့ ကုန်နိုင်စရာတောင် မရှိဘူး။ စာရေးဆရာကြီး ရောဘတ် လူဝီစတီဗင်ဆင်က ဇာတ်ကြောင်းပြန်ခြင်းဟာ စာပေရဲ့ သမားရိုးကျ သဘောဖြစ်တယ်ရယ်လို့ ပြောခဲ့တယ်။

အမှန်ပါပဲ။ ကျွန်တော်တို့ဟာ ဆုံးမစာကို သင်ရာမှာတောင် ပုံတိုပတ်စတွေနဲ့ သင်ကြရတယ် မဟုတ်လား။ အဖြစ်အပျက်တွေ၊ ဩဝါဒတွေ၊ အချက်အလက်တွေချည်းပဲ ပြောနေရင် ဘယ်သူ ကြာရှည် စိတ်ဝင်စားနိုင်ပါ့မလဲ။ ဇာတ်လမ်းကလေး၊ ပုံပြင်ကလေးနဲ့ ပြောတော့ လူတိုင်း နားထောင်ချင်ကြတာပေါ့။ စိတ်ဝင်စားတာပေါ့။

ပုံပြင်ပမာ

ဒါ့ကြောင့်မို့ ရှေးတုန်းက ဟီးဗရူးစာရေးဆရာကြီးများဟာ သူတို့ရဲ့ အသိပညာ၊ သူတို့ရဲ့ ဩဝါဒများကို ဟောပြောချင်တယ်ဆိုရင် ပုံဝတ္ထုတွေနဲ့ ဟောခဲ့ကြတာ ထင်ပါရဲ့။ ဒီလိုပြောရာမှာ သူတို့ဟာ နည်းနှစ်နည်းနဲ့ ပြောခဲ့ကြပါတယ်။ တစ်နည်းကတော့ အဖြစ်အပျက်များကို ပုံပြင်ပမာ ရေးသားပြီး မှတ်တမ်းတင်ကြတယ်။ နောက်တစ်ခုကတော့ ဆုံးမစာတို့၊ နိတိတို့၊ ဩဝါဒတို့ကို ဇာတ်လမ်းနဲ့ ပြောကြတယ်။ ဓမ္မဟောင်းကျမ်းမှာလည်း

m.g.y.o.e.com

ဒီအတိုင်းပါပဲ။ ဓမ္မသစ်ကျမ်းမှာလည်း ဒီအတိုင်းပါပဲ။ ဓမ္မသစ်ကျမ်းဟာ ယေရှုခရစ်ရဲ့ ထေရုပ္ပတ္တိ ဖြစ်ပါတယ်။ ဓမ္မသစ်ကျမ်း တစ်လျှောက်လုံးမှာ ယေရှုခရစ်ဟာ သူ့သွန်သင်ချက်တွေ၊ ဩဝါဒတွေကို ပုံပြင်တွေ၊ ဇာတ်လမ်းတွေနဲ့ ဟောပြောသွားတတ်ပါတယ်။ ပုံပြောခြင်းဟာ လူတွေကို ပညာပေးရာ၊ သွန်သင်ဆုံးမရာမှာ ယေရှုခရစ် အနှစ်သက်ဆုံး နည်းလမ်းတစ်ခုပဲလို့ တောင် ဆိုနိုင်မယ် ထင်ပါတယ်။

ဓမ္မဟောင်းကျမ်းမှာ ထင်ရှားတဲ့ နောက်ဇာတ်လမ်း တစ်ခုကတော့ ရုသ် (Ruth) ဝတ္ထု ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဝတ္ထုမှာ ရုသ်ဟာ ချွေးမကောင်း၊ မိန်းမ မြတ်တစ်ဦး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဝတ္ထုကိုဖတ်ပြီး မိန်းမကောင်း၊ မိန်းမမြတ်တို့ အကြောင်းကို သိနိုင်တယ်။ ရှေးခေတ်က ဣသရေလ လူမျိုးတွေရဲ့ အမွေဆက်ခံမှု အယူအဆတွေကို သိနိုင်တယ်။ ရုသ်ဝတ္ထုရဲ့ အဓိကအကြောင်းအရာ၊ အဓိက ဆိုလိုချက်ဟာ အိမ်ကို လွမ်းတဲ့စိတ်၊ ကိုယ့်ရွာကို လွမ်းတဲ့စိတ် ဖြစ်ပါတယ်။ ချွေးမဖြစ်တဲ့ ရုသ်ဟာ လင်သေသွားတော့ ယောက္ခမဆီကို လိုက်တယ်။ ယောက္ခမက အိမ်ကို ပြန်လွှတ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ချွေးမကောင်း ပီသတဲ့ ရုသ်ဟာ ယောက္ခမကို အလုပ်အကျွေးပြုတယ်။ နောက်တော့ ယောက္ခမက နောက်ယောက်ျား တစ်ယောက်နဲ့ ပေးစားတယ်။ အဲဒီမှာ သူ့ယောက်ျားနောက်ကို လိုက်ရပြန်တယ်။

ရုသ်ဝတ္ထု

ကျွန်တော်တို့ဟာ ရုသ်ဝတ္ထုကို ဖတ်ရင်း ယောက္ခမကို ရိုသေတဲ့၊ လင်ကို သစ္စာရှိတဲ့၊ အမျိုးကို စောင့်တဲ့ ရုသ်ကို သနားကြရတယ်။

အင်္ဂလိပ် ကဗျာဆရာ ရှယ်လီက သူ့ရဲ့ 'ညှဉ်းသို့ တမ်းချင်း' ဆိုတဲ့ ကဗျာထဲမှာ ညှဉ်းကလေး မြည်ကျူးသံကို ရုသ်ရဲ့ အလွမ်းနဲ့ ဒီလို နှိုင်းယှဉ်ထားပါတယ်။

“လူစိမ်းသူစိမ်း မျက်နှာစိမ်း၏
 ရှိန်းမြလယ်ကွင်း၊ ကောက်တလင်းတွင်
 အိမ်လွမ်းစိတ္တဇ၊ မျက်ရည်စဖြင့် ရုသ်နှလုံး၊ မရွှင်ပြုံးသို့
 သီကုံးတေးညံ၊ ညှဉ်းသံလည်း”

ရသ်ဟာ သူစိမ်း.တိုင်းပြည်က ကောက်တလင်းမှာ ရုပ်ရင်း ကိုယ့်
ရုပ်ရွာကို လွမ်းပြီး မျက်ရည်ကျရသလို ညှက်ကလေးဟာလည်း အိမ်လွမ်း
တဲ့ စိတ္တကြောင့် တေးသီတာ လေလားလို့ ရှယ်လီက ဖွဲ့ခဲ့ပါတယ်။

မိုးကျနယ်၊ ဇန်နဝါရီ၊ ၁၉၉၂။

ဓမ္မဟောင်းကျမ်းထဲက အက်စတာရဲ့ မာယာ

(ဟီးဗရူး) ရေဝတီစာပေ

ဓမ္မဟောင်းကျမ်းမှာပါတဲ့ နောက်ကျမ်းတစ်အုပ်ကတော့ ရာဇဝင် လေးစောင် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကို ဓမ္မရာဇဝင်နှစ်စောင် (Book of Samuel) နဲ့ ရာဇဝင်ချုပ် နှစ်စောင် (Book of Kings) လို့လည်း ခေါ်ကြပါတယ်။

ဒီကျမ်းလေးစောင်က ရေဝတီလူမျိုးတို့ရဲ့ ဧကရာဇ်စနစ် အထွတ် အထိပ်ရောက်ပုံကို ဖော်ပြပြီး အဲဒီမင်းတွေရဲ့ လက်ထက်မှာ တိုင်းနိုင်ငံတွေ ဘယ်လိုအောင်မြင်ခဲ့တယ် ဆိုတဲ့အကြောင်း၊ အဲဒီခေတ်က ရေဝတီမင်းတွေ ဟာ ဘယ်မျှကြီးကျယ် ထင်ရှားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဖြစ်ကြောင်း၊ နောက်တော့ မိုက်မဲတဲ့ ပရောဖက်တွေရဲ့ အကြံဉာဏ်ကို လိုက်နာပြီး အောင်မြင်မှုတွေကို အလွဲသုံးစား လုပ်တဲ့အတွက် ဘုရားသခင်ကို မေ့လျော့ခဲ့ကြကြောင်း၊ ဒီမှာ ဘုရားသခင်က စိတ်ဆိုးပြီး သူတို့ကို ပြစ်ဒဏ်စီရင်တဲ့အကြောင်း၊ ဘုရား သခင်ရဲ့ ဒဏ်ခတ်မှုကြောင့် ဣသရေလ လူမျိုးတို့ဟာ အရေးရှုံးနိမ့်ပြီး သူတစ်ပါးရဲ့ လက်အောက်မှာ ကျွန်ဖြစ်ခဲ့ရကြောင်းတို့ကို ဖော်ပြထားပါ တယ်။

ဒီကျမ်းလေးတွဲဟာ အလွန် ဖတ်လို့ကောင်းပြီး အရေးအသားကောင်း တဲ့အတွက် လူပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးတစ်ယောက်တည်းက ရေးတာမဟုတ်ဘဲ မျိုး ဆက် အသီးသီးက ဆရာတွေ ထပ်ထပ်ပြီး တိုးချဲ့ရေးခဲ့ကြတာ ဖြစ်နိုင်တယ် လို့ ပညာရှင်များက ဆိုကြပါတယ်။

ရဲရင့်သူ

ဓမ္မရာဇဝင်ကျမ်း နှစ်စောင်ဖြစ်တဲ့ ရှုမွေလ (Book of Samuel)ရဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံကို နမူနာ ပြကြပါတယ်။

ဓမ္မရာဇဝင်ထဲက ရှုမွေလဟာ ဘာသာတရား ကိုင်းရှိုင်းပြီး ရဲရင့်သူ ဖြစ်တယ်။ သူဟာ ပြည်ပရန်သူတွေကိုရော၊ ပြည်တွင်းက ရန်သူတွေကိုရော တိုက်ခိုက်ခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ အချိန်တန်တော့ သူလည်း အိုမင်းမစွမ်း ဖြစ်လာ တယ်။ သူ့သားတွေကို ကြည့်လိုက်တော့ တစ်ယောက်မှ အားရစရာမရှိဘူး။ သားတွေထဲက အကျင့်ပျက်သွားတဲ့ သူနဲ့၊ သတ္တိနည်းတဲ့ သူနဲ့၊ သောက်စား မူးယစ်တဲ့ သူနဲ့။ နောက်ဆုံးတော့ ရှုမွေလဟာ သူ့သား ရှောလုကို ခေါ်ပြီး သူ့အရိုက်အရာကို ဆက်ခံခိုင်းတယ်။ ဒါပေမဲ့ ရှောလုဟာလည်း ရဲစွမ်း သတ္တိနဲ့ ပြည့်စုံခြင်းမရှိဘူး။ လက်ရုံးရည် မရှိဘူး။ ဒါကြောင့် သူ့လက်ထက်မှာ အရေးနိမ့်ရတယ်။ သူ့သား ယောနသန်ကတော့ အမြော်အမြင်တော့ရှိပါရဲ့။ ဒါပေမဲ့ ငယ်သေးတယ်။ တိုင်းပြည်ကို အုပ်ချုပ်နိုင်ခြင်း မရှိသေးဘူး။ ဒီလိုနဲ့ ဓမ္မဟောင်းကျမ်းမှာ ရှုမွေလ အရိုက်အရာကို ဆက်ခံနိုင်မယ့်လူ ကင်းမဲ့နေချိန် မှာ နောက်ဆုံးတော့ ယောနသန်ရဲ့သား ဒေဝိဒ် (David) ပေါ်လာတယ်။

ဒေဝိဒ်ကတော့ စူပါမင်းပဲ။ ဓမ္မဟောင်းကျမ်းမှာ ဒေဝိဒ်မင်းကြီးဟာ တစ်ကျမ်းလုံးကို လွှမ်းမိုးနေတဲ့ ဇာတ်ဆောင်လို့တောင် ဆိုသင့်တယ်။ ဒေဝိဒ် မင်းကြီးဟာ စစ်သူရဲကောင်းလည်း ဖြစ်တယ်။ ကဗျာစာဆိုလည်း ဖြစ်တယ်။ အချစ်ရေးမှာ စွန့်စားသူလည်းဖြစ်တယ်။ အမြော်အမြင်ဉာဏ်နဲ့ ပြည့်စုံသူ လည်း ဖြစ်တယ်။ သူဟာ သူတိုင်းပြည်ကို နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးနေတဲ့ ဂေါ လိယက်ကို အောင်နိုင်ခဲ့သူလည်း ဖြစ်တယ်။

မျိုးရိုးစဉ်ဆက်

ဒါကြောင့်မို့ပဲ ထင်ပါရဲ့။ ဓမ္မသစ်ကျမ်းကိုရေးတဲ့ နောက်ဆရာတွေ ကျတော့ ယေရှုခရစ်ဟာ ဒေဝိဒ်မင်းကြီးက ဆင်းသက်လာသူလို့ ရေးကြ တယ်။ မျိုးရိုးအစဉ်အဆက်အရ ဘယ်လိုသက်ဆိုင်တယ်လို့ မပြောနိုင်ပေမဲ့ စာပေသဘောအရ ပြောရရင်တော့ ယေရှုခရစ်ဟာ ဒေဝိဒ်မင်းကြီးရဲ့ ကောင်းတဲ့ အရည်အချင်းတွေကို ဆက်ခံသလို ဖြစ်နေပါတယ်။ ဒေဝိဒ်မင်း

ကြီးဟာ နိုင်ငံသစ်ကို ထူထောင်သူဖြစ်တယ်။ ယေရှုခရစ်ဟာ ဘာသာတရား သစ်ကို ထူထောင်သူဖြစ်တယ်။ ဒေဝိဒ်မင်းကြီးဟာ ကြက်သွေးရောင် ဝတ်ရုံနဲ့ ရွှေရောင်ဝတ်ရုံကို ဆင်မြန်းသူဖြစ်တယ်။ ယေရှုခရစ်ကတော့ ဖိနပ်မပါဘဲနဲ့ ဆင်းရဲသားတွေကြားကို လျှောက်သွားသူဖြစ်တယ်။ ဒေဝိဒ်မင်းကြီးဟာ သွေးထွက်သံယို တိုက်ပွဲတွေကို တိုက်ခိုက်အောင်မြင်ခဲ့သူ ဖြစ်တယ်။ ယေရှု ခရစ်ကတော့ အနုနည်းနဲ့ တိုက်ပွဲတွေကို အောင်မြင်ခဲ့သူဖြစ်တယ်။ ဒေဝိဒ် မင်းကြီးဟာ သူတစ်ပါးမယားဖြစ်တဲ့ ဘာသရေဗ (Bathsheba) ကို တပ်မက်စွဲလမ်းခဲ့သူဖြစ်တယ်။

မဟာကဗျာကြီးတွေထဲက သူရဲကောင်းများလိုပဲ ဒေဝိဒ်မင်းကြီးဟာ လည်း ဒဏ္ဍာရီတွေ၊ လူလွန်မသားရဲ့ အရည်အချင်းတွေနဲ့ ဖုံးလွှမ်းနေတယ်။

စိတ်သဘောထားကြီး

သူ့လိုပဲ သူ့ရဲ့သားတော် ရှောလမုန် (Solomon) ရဲ့ ဇာတ်လမ်းဟာ လည်း ရှင်းလင်းပြီး ခိုင်မာတယ်။ ဓမ္မကျမ်းဟောင်းထဲက အချို့သော ဇာတ်လမ်းများဟာ ရှုပ်ထွေးပြီး ဝိုးတိုးဝါးတား ဖြစ်နေပေမဲ့ ဒေဝိဒ်မင်းကြီးနဲ့ ရှောလမုန်တို့ရဲ့ ဇာတ်လမ်းကတော့ ရှုပ်ထွေးခြင်းမရှိ ပီပြင်ကြတယ်။ ရှောလ မုန်ဟာ ဉာဏ်အမြော်အမြင်ရှိပြီး စိတ်သဘောထား ကြီးတယ်။ သူဟာ သာမန်လူသားတစ်ယောက်တင် မဟုတ်တော့ဘဲ ချမ်းသာကြွယ်ဝပြီး အပြော ကျယ်တဲ့ ဣသရေလ နိုင်ငံတော်ကြီးကို ကိုယ်စားပြုနေတယ်။ ဓမ္မဟောင်း ကျမ်းဆရာများဟာ ရှောလမုန်ဘုရင်ကြီးရဲ့ ခမ်းနားပုံ၊ သူ့ပစ္စည်းဥစ္စာများရဲ့ စည်ပင်ဝပြောပုံကို ရေးရာမှာ စံယူလောက်ကြတယ်။ ရှောလမုန်ရဲ့ စရိုက်ကို ဖွဲ့ရာမှာ ဓမ္မဟောင်း ကျမ်းဆရာများဟာ ခု ကျွန်တော်တို့ ပြောနေတဲ့ စရိုက် သေလို ဇာတ်ဆောင်မျိုး မဟုတ်ဘဲ စရိုက်ရှင် ဇာတ်ဆောင်မျိုးကို ဖွဲ့နိုင်ခဲ့ ကြတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် ရှောလမုန်ဘုရင်ဟာ ဉာဏ်အမြော်အမြင် အလွန် ရှိတဲ့သူ၊ တစ်ဖက်မှာလည်း မိုက်မဲတဲ့သူ၊ အသိတရား ကင်းလွတ်တဲ့သူအဖြစ် ဖွဲ့တယ်။ ရှောလမုန်ဘုရင်ကြီးဟာ အသက်အရွယ်ကြီးလာတဲ့အခါမှာ မိန်းမ တွေကို အလိုလိုက်ခဲ့ပြီး သူ့ကိုယ်သူ ကိုးကွယ်ကြည်ညိုခံ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးအဖြစ် သာယာခဲ့တဲ့အတွက် ပျက်စီးခဲ့ရတာကို ဖော်ပြထားတယ်။ ဒါကိုကြည့်ရင်

ရှောလမုန် ဘုရင်ကြီးရဲ့ စရိုက်ဟာ အသေမဟုတ်ဘဲ ပြောင်းလဲနေတဲ့ စရိုက် ရှင် ဖြစ်တယ်ဆိုတာ တွေ့နိုင်တယ်။

ပရောဖက်တွေ

ဣသရေလပြည်ကြီးကို အရည်အချင်းရှိတဲ့ မင်းတွေ အုပ်စိုးပြီးတဲ့ နောက်မှာ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်တဲ့ ပရောဖက်တွေ ကြီးစိုးတဲ့ ခေတ်ကို ရောက် လာတယ်။ သူတို့အထဲမှာ ထင်ရှားတဲ့ ပုရောဟိတ်နှစ်ဦးကတော့ ဧလိယ (Elijah) နဲ့ သူ့သာဝက ဧလိရှာ (Elisha) တို့ ဖြစ်ပါတယ်။ သူတို့နှစ်ယောက် ကတော့ တစ်လျှောက်လုံးလိုလို ပြစ်မှုတွေကို ကျူးလွန်ခဲ့ကြသူတွေ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ ပုရောဟိတ်တွေရဲ့ လက်ထက်မှာ ဣသရေလပြည်ကြီးဟာ လည်း ပျက်စီးခဲ့ရတယ်။ ဆာဘီလုံ ဘုရင်ကြီးဖြစ်တဲ့ နဘူခက်နေဇာရဲ့ တိုက် ခိုက်မှုကြောင့် ရေဝတီလူမျိုးတွေဟာလည်း အကျဉ်းသားများအဖြစ် ဆောင်ယူ ခြင်း ခံခဲ့ကြရတယ်။ ဣသရေလပြည်ကြီးဟာလည်း ပျက်စီးခဲ့ရတယ်။

ဓမ္မဟောင်းကျမ်းထဲမှာပါတဲ့ ရာဇဝင်ချုပ် နှစ်စောင်ကတော့ ဓမ္မ ရာဇဝင်မှာ ဖော်ပြခဲ့ပြီးတာတွေနဲ့ သိပ်မခြားနားလှပါဘူး။ နောက်နှစ်စောင် ဖြစ်တဲ့ ဧဇရမှတ်စာ (Ezra) နဲ့ နေဟမိမှတ်စာ (Nehemiah) တို့ကတော့ ရေဝတီလူမျိုးတွေ ဆာဘီလုံမြို့ကြီးက ပြန်ရောက်လာကြပြီး ယေရုလေင်မြို့ ကြီးကို ပြန်လည်တည်ဆောက်တဲ့ အကြောင်းတွေပါ။ သူတို့နှစ်ဦးဟာ ကျွန်တော်တို့ခေတ် ပြောနေကြတဲ့ ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းတွေ ကို တစ်လျှောက်လုံး လုပ်သွားခဲ့ကြတယ်။ နေဟမိက ယေရုလေင်မြို့ကြီး ကို ပြန်လည်တည်ဆောက်ပြီး ဧဇရကတော့ စိတ်ဓာတ်ကို ပြန်လည်တည် ဆောက်ပါတယ်။ ဧဇရဟာ ပျောက်ဆုံးသွားတဲ့ ရေဝတီတို့ရဲ့ ဥပဒေတွေကို ပြန်လည်ရေးဆွဲရတယ်။ မှတ်တမ်းတွေကို ပြန်ပြီး ရေးရတယ်။ ဧဇရနဲ့ သူ့စာရေး ၅ ယောက်တို့က ရက်ပေါင်း ၄၀ အတွင်းမှာ ကျမ်းပေါင်း ၂၀၄ ကျမ်းကို ပြန်ရေးရတယ်ဆိုတဲ့ အချက်ကတော့ စိတ်ဝင်စားစရာပါပဲ။

ဓမ္မဟောင်းကျမ်းထဲမှာ နောက်ထပ် စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းတဲ့ ဝတ္ထု တစ်ပုဒ်ကတော့ အက်စတာဝတ္ထု (Book of Esther) ဖြစ်တယ်။ စာပေ သံဘောနဲ့ ပြောရရင် အက်စတာဝတ္ထုဟာ အစောဆုံး ရာဇဝင် အချစ်ဝတ္ထု

m g y o e . c o m

လို့တောင် ပြောလို့ရပါတယ်။ အက်စတာဟာ အဆင်းလည်း လှတယ်။ ဉာဏ်လည်း ထက်မြက်တယ်။ အမျိုးအနွယ်ကတော့ ရေဝတီမျိုးပါ။ တစ်နေ့တော့ သူ့ကို ပါရုန်းဘုရင်က ကောက်တယ်။ နန်းတော်ရောက်တာနဲ့ အက်စတာဟာ သြဇာကြီးလာ၊ လူချစ်လူခင်များလာပြီး ဣသရေလတွေရဲ့ အသက်ကို ကယ်ခဲ့တယ်။ သူက ဗဟိုချက်မမှာနေပြီး နန်းတော်တွင်းမှာ နန်းတွင်းလုပ်ကြံမှုတွေ၊ တန်ပြန်လုပ်ကြံမှုတွေနဲ့ ပြည့်နှက်နေတဲ့ ဇာတ်လမ်း ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီဝတ္ထုထဲက ဘုရင်ရယ်၊ အက်စတာရယ်၊ ဟာမန်ရယ် သူတို့သုံးဦးရဲ့ စပျစ်ရည်သောက်ပွဲဟာ တိုတိုနဲ့ ရေးထားပေမဲ့ ရုပ်ရှင်တစ်ခုကို ကြည့်နေရသလိုပါပဲ။ မိဖုရား အက်စတာက ဟာမန်ကို မာယာနဲ့ ဖိတ်ခေါ်ပြီး အသတ်ခိုင်းတဲ့အခန်း၊ မွေးစားအဖေ မော်ဒက်ကို ချီးမြှောက်တဲ့အခန်း၊ အက်စတာက ဟာမန်ကို မြို့ဆွယ်ဖြားယောင်းခန်း၊ အက်စတာနဲ့ ဟာမန်တို့ ညောင်စောင်းပေါ်မှာ ရောက်နေတဲ့အခန်း၊ ညောင်စောင်းပေါ်က အက်စတာ ရဲ့ခြေရင်းမှာ ဟာမန်ရောက်နေတာကို ဘုရင်က တွေ့သွားတဲ့အခန်း၊ အက်စတာဟာ သူ့မွေးစားအဖေ မော်ဒက်ရဲ့ ရန်သူ ဟာမန်ကို ဖြားယောင်းလုပ်ကြံခဲ့တဲ့ အခန်းတွေဟာ ခုခေတ် လျှို့ဝှက်သည်းဖိုဝတ္ထုက ဇာတ်ကွက်များလို ဖတ်လို့ကောင်းပါတယ်။

အမှန်နဲ့အမှား

ဓမ္မဟောင်းကျမ်းထဲမှာ အလွန် အားအကောင်းဆုံး၊ စိတ်လှုပ်ရှားဖွယ် အကောင်းဆုံး ဇာတ်ကြောင်းပြန် ဝတ္ထုကတော့ ယောဘဝတ္ထု (Book of Job) ပါပဲ။ ယောဘဝတ္ထုဟာ စရိုက်နဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်၊ လူနဲ့မကောင်းမှု၊ လူနဲ့ ဆင်းရဲဒုက္ခ၊ အမှန်နဲ့ အမှားတို့ရဲ့ အားပြိုင်ပွဲကို ရေးထားတာပါ။ နောက်ဆုံးမှာ ဘယ်လိုပဲ အမှားတွေက ဆွဲဆောင်ပေမဲ့ လူဟာ အမှန်တရားကို ရောက်အောင် ဘယ်လိုကျော်လွှားရတယ်၊ ဘယ်လိုပဲ ဆင်းရဲဒုက္ခနဲ့ ကြုံပေမဲ့ သည်းခံစိတ်ရှည်ခြင်းဖြင့် ဒီအခက်အခဲတွေကို ဘယ်လို ကျော်လွှားနိုင်တယ်ဆိုတာကို ပြတဲ့ ဝတ္ထုဖြစ်ပါတယ်။ ယောဘဝတ္ထုမှာ ဇာတ်ဆောင် သုံးဦး ပါပါတယ်။ သူတို့ကတော့ လူသားရယ်၊ စေတန်နတ်ဆိုးရယ်၊ ဘုရားသခင်ရယ်တို့ ဖြစ်ကြပါတယ်။

ဓမ္မဟောင်းကျမ်းထဲမှာ နောက်တစ်ကျမ်းကတော့ ဆာလံကျမ်း (Psalms) ဖြစ်ပါတယ်။ ဆာလံကျမ်းဟာ ဓမ္မကျမ်းဟောင်းရဲ့ ကဗျာရှည် ဖြစ်ပါတယ်။ မူရင်း ဟီဗရူးဘာသာနဲ့ ရေးထားတဲ့ ဆာလံကျမ်းက အရေး အသား အလွန်လှတယ်လို့ ပညာရှင်များက ဆိုကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဘယ်ဘာသာစကားနဲ့ပဲ ပြန်ပြန် မူရင်းကိုတော့ မမိနိုင်ဘူးလို့ ဆိုကြပါတယ်။

အမှန်ပါပဲ။ ကဗျာဆိုတာ အလွန်ထူးဆန်းတဲ့ အရည်တစ်မျိုးဖြစ်ပြီး တခြားသော ပုံသဏ္ဍာန် အမျိုးမျိုးရှိတဲ့ အိုးခွက်တွေထဲကို လောင်းထည့်လိုက် တဲ့အခါမှာ အကုန်မရောက်တော့ဘဲ ဘေးကို ဖိတ်စဉ်ကုန်တာတွေ ရှိတတ် ပါတယ်။

ကျမ်းခုနစ်ဆယ်

ဓမ္မဟောင်းကျမ်း မူရင်းဟာ ဟီဗရူးဘာသာနဲ့ ဖြစ်ပါတယ်။ နောက် ဆီးမိုက် ဘာသာစကားတစ်ခုဖြစ်တဲ့ အာရမိတ် (Aramaic) ဘာသာစကား တို့နဲ့ ရေးခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ ယေရှုခရစ် မမွေးမီမှာ အဲဒီဓမ္မဟောင်းကျမ်း ကို ဂရိဘာသာနဲ့ ပြန်ဆိုခဲ့ပါတယ်။ ဂရိဘာသာနဲ့ ဘာသာပြန်ထားတဲ့ ဓမ္မ ဟောင်းကျမ်းကို 'ကျမ်းခုနစ်ဆယ်' (Septuagimit) လို့ ခေါ်ကြပါတယ်။ ပညာရပ်ပေါင်း ခုနစ်ဆယ်က ဘာသာပြန်ခဲ့ကြတာ ဖြစ်တဲ့အတွက် အလွယ် တကူ ခေါ်ခဲ့ကြဟန်တူပါတယ်။ ပြီးတော့ ခရစ်နှစ် (၄) ရာစုမှာ ဂျီရုနိုးပြန်ဆို ခဲ့တဲ့ လက်တင်ဘာသာနဲ့ ဓမ္မဟောင်းကျမ်း ရှိပါတယ်။ အဲဒါကို လက်တင်လို 'ဗားလ်ဂိတ်' (Vulgate) လို့ ခေါ်ကြပါတယ်။ 'ပုံနှိပ်ဖြန့်ဝေခြင်း' လို့ အဓိပ္ပာယ်ရပါတယ်။ ဒီဓမ္မဟောင်းကျမ်းဟာ ခုထက်ထိ ဗရင်ဂျီသာသနာ က အသုံးပြုတဲ့ ကျမ်းဖြစ်ပါတယ်။ (၁၇) ရာစု မတိုင်မီမှာ အင်္ဂလိပ်ဘာသာနဲ့ ဓမ္မဟောင်းကျမ်းတွေ တော်တော်များများ ပေါ်နေပါပြီ။ တချို့လည်း အားလုံးပြန်ထားတာပါ။ တချို့ကလည်း တစ်ဝက်တစ်ပျက် ဘာသာပြန်ထား တာတွေပါ။ အဲဒီအထဲမှာ အထင်ရှားဆုံးကတော့ ဝီလျံတင်းဒေးလ် ပြန်ဆို တဲ့ ကျမ်းဖြစ်ပါတယ်။ တင်းဒေးလ်ရဲ့ အရေးအသားဟာ ခေတ်သစ် အင်္ဂလိပ် စကားပြေ ပေါ်ထွန်းရာမှာ အများကြီး သြဇာကြီးခဲ့တယ်လို့ ဆိုကြပါတယ်။

(၁၇) ရာစု အစမှာတော့ ဂျိမ်းဘုရင်ရဲ့ ဆော်သြချက်အရ တက္ကသိုလ်

တွေက ပညာရှင်များနဲ့ သာသနာရေးဘက်ဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်များ ညှိနှိုင်းပြီး လက်ရှိ အင်္ဂလိပ် ဘာသာပြန် သမ္မာကျမ်းစာရယ်လို့ ပေါ်ထွက်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီခေတ်ဟာ အင်္ဂလိပ်စာပေမှာ စကားပြေရော၊ လင်္ကာပါ ထွန်းကားတဲ့ အယ်လီဘောက်ခေတ်၊ ရှိတ်စပီးယားတို့ခေတ် ဖြစ်တဲ့အတွက် လက်ရှိသမ္မာကျမ်းစာ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်ဟာ ရှေးဟီဗရူး၊ ဂရိ၊ လက်တင် ဘာသာပြန်ကို မိတယ်လို့ ပညာရှင်များက ဆိုကြပါတယ်။ မမီတောင် အနည်းဆုံး စာပေအရာမြောက်တယ်လို့ ဆိုကြပါတယ်။

စာပေအရ ပြောရရင် ဓမ္မဟောင်းကျမ်းမှာ အရေးအသား အလွန်လှတဲ့ ကျမ်းငါးကျမ်းပါတယ်လို့ ဆိုကြပါတယ်။ အဲဒီကျမ်းတွေကတော့ ယောဘ ဝတ္ထု၊ ဆာလံကျမ်း၊ သုတ္တန်ကျမ်း၊ ဒေသနာကျမ်းနဲ့ ရှောလမုန်သီချင်း (Job, Psalms, Ecclesiastes, Song of Solomon) တို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ရှောလမုန် သီချင်းထဲက စာပုဒ်တချို့ကို ကြည့်ရုံနဲ့ သိနိုင်ပါတယ်။

သင်သည် အဆင်းလှပ၏။
 ငါချစ်သော နှမ၊ အလွန်လှပ၏။
 ဗျာပါဆံကြားမှာ ချိုးမျက်စိနဲ့ ပြည့်စုံ၏။
 ဆံပင်သည်လည်း
 ဂိလဒ်တောင်ပေါ်မှ ဆင်းလာသော
 ဆိတ်စုကဲ့သို့ ဖြစ်၏။
 သင်၏ သွားတို့သည်လည်း
 အမွှေးညှပ်၍ ရေချိုးရာမှ တက်လာသော သိုးစုကဲ့သို့ ဖြစ်ကြ၏။
 တစ်ကောင်မျှ မလျော့၊ အမြှာသာ ဖွားတတ်ကြ၏။
 နှုတ်ခမ်းသည်လည်း
 နီထွေးသော ကြိုးနှင့် တူ၏။
 စကားသံသည်လည်း
 သာယာလှပ၏။
 နားပန်းဆံကြားမှ ပါးတို့သည်
 သလဲသီးရှက်နှင့် တူကြ၏။

လည်ပင်းသည်လည်း

သူ့ရဲ့တို့သာ သုံးဆောင်တတ်သော

ဒိုင်းလွှားတစ်ထောင် ဆွဲထားသော

လက်နက်စုံ ဘဏ္ဍာတိုက်တည်းဟူသော

ဒါဝိဒ်မင်း၏ ရဲ့တိုက်နှင့် တူ၏။

ရင်သားနှစ်ဖက်တို့သည်

နှင်းတော၌ ကျက်စားသော

ဒရယ်သူငယ် အမြွှာနှင့် တူကြ၏။

မိုးမသောက်၊ မှောင်မိုက်အရိပ် မပြေးမီ

ငါသည် မူရန်တောင်နှင့် လောဗန်ကုန်းသို့ သွားမည်။

ငါချစ်သော နှမ၊ သင်သည် အပြစ်တစ်စုံတစ်ခုမျှ မရှိ။

တစ်ကိုယ်လုံး လှပ၏။

ဓမ္မဟောင်းကျမ်းမှာ နောက်ပိုင်း ကျမ်းတွေကတော့ ပရောဖက်လို့ ခေါ်တဲ့ ပုရောဟိတ်တွေရဲ့ ကျမ်းတွေပါ။ သူတို့အထဲမှာ ထင်ရှားတဲ့ ပုရောဟိတ်များကတော့ ပရောဖက် ဟေရှာယ၊ ပရောဖက် ယေရမိ၊ ပရောဖက် ယေဧကျေလနဲ့ ပရောဖက် ဒံယေလ (Isaiah, Jeremiah, Ezekiel, Daniel) တို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အလွန်ခွန်အားကောင်း

သူတို့အားလုံးရဲ့ ကျမ်းများဟာ လူတွေရဲ့ ဒုစရိုက် ကျူးလွန်မှုတွေကို ပြစ်တင်မောင်းမဲတာ၊ အပြစ်ကျူးလွန်သူတွေကို ပြစ်ဒဏ်စီရင်ဖို့ ခြိမ်းခြောက်တာ၊ ဘုရားသခင်ကို ယုံကြည်သက်ဝင်ဖို့ သွန်သင်ဆုံးမတာတွေနဲ့ ပြည့်နေပါတယ်။ ပရောဖက်တွေရဲ့ အနာဂတ္တိကျမ်းတွေပါတဲ့ စကားပြေအဖွဲ့အနွဲ့ဟာ အလွန်လည်း ခွန်အားကောင်းပါတယ်။ ဘုရားသခင်ကို ယုံကြည်ခြင်းမရှိတဲ့ ဣသရေလ အမျိုးတွေအကြောင်းကို ရေးတဲ့နေရာမှာ၊ ပြောတဲ့ 'ဟေရှာယ အနာဂတ္တိကျမ်း' အရေးအသားကို ကြည့်ရင် သိနိုင်ပါတယ်။

ဆိုးယုတ်သောအမျိုး၊ ဒုစရိုက်ဝန်ကို ထမ်းရွက်သော လူစု၊ မတရားသဖြင့် ပြုသော အနွယ်၊ ဖောက်ပြန်သော သားသမီး၊ ဘုရားသခင်ကို စွန့်

ကြပြီ။ ဣသရေလ အမျိုး၏ သန့်ရှင်းသော ဘုရားကို မရှိမသေပြု၍ ပယ်ကြပြီ။ ကျောခိုင်း၍ ခွာသွားကြပြီ။ သူတို့ကို အဘယ်သို့ ပြစ်ဒဏ် ပေးရဦးမည်နည်း။ အဘယ်သို့ ထပ်၍ ဆုံးမရဦးမည်နည်း။

ဦးခေါင်းသည် အနာသက်သက်ရှိ၏။ နှလုံးသည်လည်း ခွန်အား အလျှင်းမရှိ။ ခြေဖဝါးမှသည် ဦးခေါင်းတိုင်အောင် ကျန်းမာခြင်း မရှိ။ စုတ်ရှသောအနာ၊ ထိခိုက်၍ ယောင်သော အနာ၊ ရိရွဲသော အနာသက်သက်ရှိ၏။

သင်တို့ပြည်သည် လူဆိတ်ညံ့လျက် ရှိ၏။ သင်တို့မြို့များကို မီးလောင်ပြီ။ သင်တို့မြေကိုလည်း တစ်ကျွန်းတစ်နိုင်ငံသားတို့သည် သင်တို့မျက်မှောက်၌ စားကြ၏။ ဇိအုန် သတို့သမီးသည်လည်း စပျစ်ဥယျာဉ်၌ တဲကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ သခွားတောင်ယာ လင့်စင်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ရန်သူဝိုင်းသော မြို့ကဲ့သို့လည်းကောင်း ကျန်ရစ်လေ၏။

ဘုရားသခင်ကို စွန့်ပယ်သူတို့ ကျရောက်မယ့် ဘေးတွေကို ပြောထားတဲ့ စာပိုဒ်တွေပါ။

ဟေရှာယ အနာဂတ္တိကျမ်း နောက်ဆုံးမှာ ဘုရားသခင်က အပြစ်ပေးမယ့်အကြောင်းကို ရေးထားရာမှာလည်း ဓမ္မဟောင်း ကျမ်းဆရာများဟာ အလွန်အားကောင်းတဲ့ အဖွဲ့အနွဲ့တွေနဲ့ ရေးထားပါတယ်။

ကြည့်ရှုလော့၊ ဘုရားသခင်သည် ပြင်းစွာသော အရှိန်အားဖြင့် အမျက်တော်ကိုလည်းကောင်း၊ မီးလျှံအားဖြင့် ဆုံးမတော်မူခြင်းကိုလည်းကောင်း ထင်ရှားစွာ ပြခြင်းငှာ လေပွေကဲ့သို့သော ရထားတော်ကို စီး၍ မီးကဲ့သို့ ကြွတော်မူလိမ့်မည်။ ဘုရားသခင်သည် မီးနှင့်ဓား အားဖြင့် လူသတ္တဝါ အပေါင်းတို့ကို အပြစ်ပေးတော်မူ၍...

အဲဒီစာတွေကတော့ ဟေရှာယ အနာဂတ္တိကျမ်းက စာတွေဖြစ်ပါတယ်။ အခြားသော ပရောဖက်တွေရဲ့ အနာဂတ္တိကျမ်းများမှာလည်း ထိုနည်းအတိုင်းပါပဲ။

ပိုးကျာနယ်၊ ဗေဖော်ဝါရီ၊ ၁၉၉၂။

ခေါမသမိုင်းဆရာများ

ရှေးဟောင်း ကမ္ဘာစာပေအကြောင်းကိုပြောရင် ခေါမသမိုင်းနဲ့ ခေါမသမိုင်း ဆရာတွေအကြောင်းကိုလည်း ချန်လှပ်ထားခဲ့လို့ မရပေဘူး။ ဘာဖြစ် လို့လဲဆိုတော့ ခေါမသမိုင်း ခေါမကျမ်းများဟာ ဂရိစာပေလို့ခေါ်တဲ့ ခေါမ စာပေမှာ အရေးကြီးတဲ့အခန်းက ပါနေလို့ပဲ။ သမိုင်းဟာ စာပေရဲ့ ရှေးကျတဲ့ ပုံသဏ္ဍာန်တစ်ရပ် ဖြစ်နေလို့ပဲ။ လူမျိုးတစ်မျိုးဟာ ရာစုနှစ်များစွာ ကြာ ညောင်းတဲ့ အတွေ့အကြုံတွေကို ဖြတ်သန်းလာခဲ့တယ်။ အဲဒါနဲ့အတူ သမိုင်း ဟာလည်း ပေါ်ပေါက်လာတော့တယ်။ နောက်တော့ အဲဒီသမိုင်းကို ကဗျာ၊ ပြဇာတ်၊ အခြားသော အနုပညာ ပုံသဏ္ဍာန်များနဲ့ ဖော်ပြလာခဲ့ကြတယ်။ သမ္မာကျမ်းစာကလည်း ဒီအတိုင်းပဲ။ ဒါပေမဲ့ သမ္မာကျမ်းစာမှာ သမိုင်းနဲ့ ကျန်တဲ့ ဘာသာရေး အဆုံးအမတွေ၊ နိတိဆိုင်ရာ အဆုံးအမတွေဟာ ရောထွေးနေတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ သမ္မာကျမ်းစာမှာ ဘယ်အချက်ဟာ ဘာ သာရေးဆိုင်ရာ အဆုံးအမလည်း ဆိုတာ ခွဲခြားဖို့ တော်တော်ခက်တယ်။ ဒါကြောင့်မို့ သမ္မာကျမ်းစာကို ဘယ်တုန်းက ရေးခဲ့ကြသလဲဆိုတဲ့ အချက် တောင် တိတိကျကျ သိဖို့ တော်တော်ခက်တယ်လို့ ခေတ်သစ် သုတေသီ ပညာရှင်တွေက ထုတ်ဖော် ပြောဆိုခဲ့ကြတယ်။

ဒါပေမဲ့ ခေါမ (ဂရိ) စာပေမှာတော့ ဒီလိုမဟုတ်ဘူး။ ခေါမသမိုင်း ဟာ ဘယ်တုန်းက ပေါ်ထွန်းခဲ့ပြီး ခေါမစာပေဟာ ဘယ်အချိန်က ပေါ်ထွန်းခဲ့ သလဲဆိုတာ တိတိကျကျ ခွဲခြားလို့ ရနိုင်တယ်။ ခေါမလူမျိုးတွေဟာ သူတို့ ရဲ့ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ပြန်ပြောရာမှာ ဝေဖန်သုံးသပ် အမြန်ပြောနိုင်စွမ်း ရှိကြ

တယ်။ တိကျသေချာစွာ ပြောနိုင်ကြတယ်။ အဆင့်အတန်းမြင့်တဲ့ သံမာ
 သမတ်ကျမှုနဲ့ ရှုမြင်သုံးသပ်နိုင်တယ်။ တည်ငြိမ်တဲ့ အမြင်နဲ့ ကြည့်နိုင်စွမ်း
 ရှိကြတယ်။ ဒီအချက်ကတော့ ခေါမလူမျိုးတွေဟာ ဟီးဗရူးလူမျိုးတွေထက်
 သာပေတယ်လို့ ဆိုရလိမ့်မယ်။

ခု ကျွန်တော်တို့ သိထားတဲ့ သမိုင်းဆိုတဲ့အရာကို ခေါမမှာ ပထမဆုံး
 စတင် ရေးသားခဲ့သူကတော့ ဟီရိုဒိုးတပ်စ်ပဲ။ သူက 'ပြောသမျှ ကြားသမျှ
 ကို ရေးသားရန်မှာ ကျွန်ုပ်၏ တာဝန်ဖြစ်ပေ၏။ သို့ရာတွင် ထိုအရာအား
 လုံးကို ယုံကြည်လက်ခံရန်မှာ ကျွန်ုပ်၏တာဝန် မဟုတ်ချေ' လို့ ရေးခဲ့တယ်။
 တကယ်တမ်း ပြောရရင်တော့ စာပေရဲ့ ရှည်လျားတဲ့ ဖြစ်စဉ်မှာပဲဖြစ်ဖြစ်၊
 ဘဝရဲ့ ရှည်လျားတဲ့ ဖြစ်စဉ်မှာပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ နည်းနာတစ်ခု၊ ပုံသဏ္ဍာန်တစ်ခု
 ဟာ လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်က ရုတ်တရက်ထပြီး တီထွင်လိုက်လို့
 ပေါ်လာတဲ့အရာ မဟုတ်ပါဘူး။

ဒါဟာ သမိုင်းကပေးလိုက်တဲ့ ပထမဆုံးသင်ခန်းစာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။
 အတွေးအခေါ် စိတ်ကူးစိတ်သန်း ဆိုတာမျိုးဟာ လူတစ်ဦးကနေ တစ်ဦး၊
 စိတ်တစ်ခုကနေ တစ်ခု ကူးပြောင်းပြန့်ပွားပြီး တိုးတက်ပေါ်ထွန်းလာခဲ့တာ
 ဖြစ်တယ်။ ပါလအေသီန နတ်သမီးရဲ့ လက်မောင်းတွေဟာ ဇီယုနတ်မင်း
 ကြီးရဲ့ နဖူးက ပေါက်လာတာ ဖြစ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီလို နတ်သမီးမျိုးဟာ
 လူ့ရဲ့ စိတ်ကူးတွေထဲက ပေါ်ထွက်လာတာ မဟုတ်ဘဲ ဒဏ္ဍာရီတွေ၊ ကဗျာ
 တွေထဲက ပေါ်ထွက်လာတာ ဖြစ်တယ်လို့ ဟီရိုဒိုးတပ်စ်က ပြောခဲ့တယ်။
 ဟီရိုဒိုးတပ်စ်ဟာ စူးစမ်းတတ်သူ ဖြစ်တယ်။ ဆင်ခြင်တုံတရားကို အလေး
 ပေးသူ ဖြစ်တယ်။ အစစအရာရာကို ချက်ချင်း မယုံကြည်ဘဲ သံသယဖြင့်
 ကြည့်တတ်သူ ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့်မို့ သူ့ကို သမိုင်းရဲ့ ဖခင်ကြီးလို့ ခေါ်ခဲ့
 ကြတာဖြစ်တယ်။ သူ့ကို သမိုင်းဖခင်ကြီးလို့ ခေါ်ကြတာကို လေ့လာရင်
 သူ့အကြောင်းနဲ့ သူ့ယဉ်ကျေးမှု ခေတ်ကြီးအကြောင်းကို ကျွန်တော်တို့
 ကောင်းကောင်းသိနိုင်တယ်။

ဟီရိုဒိုးတပ်စ် မှီတင်းနေထိုင်တဲ့ ယဉ်ကျေးမှုခေတ်ကြီးဟာ ခမ်းနား
 ကြီးကျယ်တဲ့ ခေတ်ကြီးလို့ ဆိုနိုင်တယ်။ ခရစ်တော် မပေါ်ခင် (၅) ရာစု
 လောက်တုန်းက အေသင်လို့ ခေါ်ကြတဲ့မြို့မှာ ပါရမီရှင်တွေ နေထိုင်ခဲ့ကြ

mgyoe.com

နိုင်ငံတကာစာပေရှုခင်း

တယ်။ အဲဒီ ပါရမီရှင်တွေ ပေါတဲ့ခေတ်၊ အဲဒီခေတ် နေရာလောက် ပါရမီရှင် တွေ စုဝေးရာ နေရာရယ်လို့ သမိုင်းမှာ မရှိသလောက်ပါဘဲ။ ဒီလို ပါရမီရှင် တွေ များပြားတဲ့ ခေတ်ဆိုလို့ နောင်နှစ်ပေါင်း နှစ်ထောင်ကြာတဲ့ (၁၅) ရာစုလောက်ကျမှသာလျှင် အိတလီပြည် ဖလောရင့်နစ်နယ်မှာ ပေါ်ထွန်းခဲ့ဖူး တယ်။ အဲဒီတုန်းက ခေါမတိုင်းဟာ ပါသျှန်းလူမျိုးတွေရဲ့ ရန်ကို အမြဲတမ်း လိုလို တွန်းလှန်တိုက်ခိုက်နေရတယ်။ ပြည်တွင်းမှာလည်း အချင်းချင်း စစ် ပြိုင်ဆိုင်မှုတွေ ရှိခဲ့တယ်။ ဒါတောင်မှပဲ ဉာဏ်ပညာ အရာမှာတော့ တခြား နိုင်ငံတွေထက် ရှေ့တန်းရောက်နေခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ပညာရှိတို့က 'ခေါမ တိုင်းသည် ဘုန်းကျက်သရေ၊ ဘုန်းကျက်သရေသည် ခေါမတိုင်း' လို့ ရေးခဲ့ ကြဟန်တူပါတယ်။

အေသင်မြို့ဟာ ဉာဏ်ပညာထက်မြက်တဲ့ ခေါမတိုင်းသူပြည်သား တွေ စုဝေးရာ နေရာဖြစ်တယ်။ ခေါမတိုင်းက ဉာဏ်ပညာ အရှိဆုံးဆိုတဲ့ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးတွေဟာ အေသင်မြို့မှာ လာရောက်စုဝေးကြတယ်။ ဟီရိုဒိုးတပ်စ်ဟာ အေသင်မြို့သား မဟုတ်ပါဘူး။ ကြီးတော့မှ အေသင်ကို ပြောင်းရွှေ့လာခဲ့သူပါ။ သူဟာ အေရှားမိုင်းနားမှာ မွေးပြီး သူ့အသက် ကြီး လာတော့ အိတလီပြည်က ခေါမကိုလိုနီတစ်ခုမှာ ခေါင်းချသွားပါတယ်။ သူဟာ သူ့ခေတ်မှာတော့ ခရီးအနံ့သွားခဲ့ပြီး ယဉ်ကျေးမှုအားလုံးကို နှံ့စပ် ကျွမ်းကျင်သူ ဖြစ်တဲ့အတွက် သူ့ကို ကမ္ဘာ့နိုင်ငံသားကြီးလို့ ခေါ်ကြပါတယ်။ သူဟာ ခေါမတိုင်းရဲ့ ယဉ်ကျေးမှု၊ ကိုလိုနီတိုင်းပြည်များရဲ့ ယဉ်ကျေးမှုတွေ ကို နှံ့စပ်ကျွမ်းကျင်ပါတယ်။

ဟီရိုဒိုးတပ်စ်ဟာ သမိုင်းကျမ်းများစွာကို ရေးခဲ့ပါတယ်။ သူ့သမိုင်း ကျမ်းတွေရဲ့ အကြောင်းအရာနဲ့ ဦးတည်ချက်ကတော့ ကျူးကျော်သူ ပါသျှန်း လူမျိုးတွေကို ခေါမတိုင်းသားတွေက အောင်ပွဲခံတဲ့ အကြောင်းတွေပါပဲ။ သူ့သမိုင်းကျမ်းများဟာ စကားပြေနဲ့ ရေးထားသည့်တိုင် အရေးအသား ပီပြင် လှတဲ့အတွက် ပြဇာတ်ကြီးတွေကို ကြည့်ရတာနဲ့ တူတယ်လို့ ပညာရှင်တို့ က ဆိုကြတယ်။ ပြီးတော့ ကဗျာလင်္ကာသဘော သက်ဝင်တဲ့ အရေးအသား တွေကလည်း အများကြီးပါတယ်လို့ ဆိုကြတယ်။ သူဟာ အမြင်ကျယ်သူ၊ ယဉ်ကျေးမှုတွေကို နှံ့စပ်ကျွမ်းကျင်သူ ဖြစ်တဲ့အတွက် သူ့သမိုင်းကျမ်းများဟာ

ခေါမတိုင်းသားတွေကို တစ်ဖက်သတ် ဂုဏ်တင်တဲ့၊ ချီးကျူးတဲ့ ကျမ်းတွေ မဟုတ်ဘဲ မျှမျှတတ ရှိတယ်လို့ ဆိုကြပါတယ်။ ခေါမတိုင်းသားတွေရဲ့ ကြီးကျယ်အောင်မြင်မှုတွေကို ချီးကျူးရင်း တစ်ဖက်ကလည်း ခေါမတိုင်းသား တို့ရဲ့ ချွတ်ယွင်းအားနည်းချက်တွေကိုလည်း မညှာမတာ ဝေဖန်ထောက်ပြ သွားတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

ဟီရိုဒိုးတပ်စ်ရဲ့ စကားပြေဟာ အလွန်ကောင်းတယ်လို့ ဆိုကြပါ တယ်။ ရော်လင်ဆန် ဘာသာပြန်တဲ့ သူ့သမိုင်းကျမ်းများဟာ အင်္ဂလိပ် စကားပြေမှာ အလွန်ကောင်းတဲ့ စကားပြေတွေပါ။ ဒါပေမဲ့ ဂရိဘာသာ ကျမ်းကျင်သူများကတော့ ဟီရိုဒိုးတပ်စ်ရဲ့ မူရင်းစကားပြေဟာ အင်္ဂလိပ် ဘာသာပြန်ထက် အများကြီး သာလွန်တယ်လို့ ဆိုကြပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့်မို့ ဟီရိုဒိုးတပ်စ်ဟာ သမိုင်းရဲ့ ဖခင်ကြီးတစ်ဦးသာမက ဇာတ်လမ်း၊ စကားပြေ အရေးအသားရဲ့ ဖခင်ကြီးလို့လည်း ခေါ်ကြတယ်။ ဟီရိုဒိုးတပ်စ်ရဲ့ သမိုင်း ကျမ်းရေးဟန်ဟာ အနောက်တိုင်း သမိုင်းဆရာများ၊ စာရေးဆရာများကို လွှမ်းမိုးခဲ့တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ သမိုင်းကျမ်းကို ရေးရာမှာ သရုပ်ပေါ်အောင်၊ အတွေးအခေါ်ပါအောင် ရေးနိုင်တယ်လို့လည်း ဆိုကြပါတယ်။

ဟီရိုဒိုးတပ်စ်ရဲ့ ခေါမသမိုင်းကျမ်း အတွဲ (၇) မှာ ပါသျှန်းစစ်ဘုရင် ဇာဇီမင်းက ခေါမတိုင်းပြည်ကြီးကို အောင်နိုင်တဲ့အခန်းမှာ ဒီလို ရေးထားပါ တယ်။

‘မိမိတပ်မတော်များ အဗီဒိုးမြို့သို့ ရောက်သည့်အခါတွင် ဇာဇီမင်း ကြီးသည် မိမိတပ်မတော်များအား ဗိုလ်ရှုသဘင် ခံလိုတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုအနီးတစ်ဝိုက်ရှိ တောင်ကုန်းပေါ်တွင် ကျောက်ဖြူသားဖြင့် ပြီးသော ဗိုလ်ရှု ခံ မဏ္ဍပ်ကို ဆောက်လုပ်စေ၏။’

ထိုမဏ္ဍပ်မှနေ၍ ပင်လယ်ကမ်းတစ်လျှောက်ကို လှမ်းမျှော်ကြည့်နိုင် သော ဇာဇီမင်းကြီးသည် မိမိ၏ ကြည်းတပ်များနှင့် ရေတပ်တို့ကို စစ်ဆေး ကြည့်ရှုတော်မူ၏။ ဒါဒါရေလက်ကြား တစ်ခုလုံးရှိ ရေပြင်သည် ရေပြင်ကို ပင် မမြင်ရအောင် လှေတပ်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းလျက် ကုန်းမြေ အနိမ့်အမြင့်တို့ တွင်လည်း မြေပြင်ကို မမြင်ရအောင် မိမိ၏ ကြည်းတပ်များ ဖုံးလွှမ်းလျက် ရှိသည်ကို မြင်သည့်အခါ၌ မင်းကြီးသည် လွန်စွာ နှစ်ထောင်းအားရဖြစ်၍

နိုင်ငံတကာစာပေရှုခင်း

မိမိ၏ ဘုန်းလက်ရုံးကို ချီးကျူးပြီးနောက် ငိုကြွေးခြင်း ပြုတော်မူ၏။

ထိုစစ်ပွဲကို တိုက်ခိုက်ခြင်း မပြုရန် ကန့်ကွက်ခဲ့သည့် ဦးရီးတော် ပါတဗန္ဓု မြင်သည့်အခါ၌ “တူတော် မင်းကြီး၊ သင် စောစောက သင်ပြုမှု ခဲ့သည့် အပြုအမူနှင့် ယခု အပြုအမူတို့သည် ရှေ့နောက်မညီ ဖြစ်၏။ ပထမ သင်သည် သင့်ဘုန်းတန်ခိုးကို ချီးကျူးခြင်းပြု၏။ နောက်တစ်ခဏ တွင် ငိုကြွေးခြင်း ပြုပြန်၏။ အသို့ဖြစ်သနည်း” ဟု မေး၏။ ထိုအခါ ဇာဇိမင်းကြီးက “ကျွန်ုပ် ငိုကြွေးခြင်းမှာ အခြားကြောင့်မဟုတ်။ လူ၏ သက် တမ်းသည် တိုတောင်းလှသည့် သဘောကို မြင်သောကြောင့် ဖြစ်၏။ နောင် နှစ်ပေါင်းတစ်ရာ ကြာသည့်အခါတွင် ဤမျှ များပြားလှသည့် ဗိုလ်ခြေတို့ အထဲမှ တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ အသက်ရှင် ကျန်ရစ်တော့မည် မဟုတ်ဘဲ သေဆုံးကြရမည့် အနိစ္စသဘောကို တွေးမိသောကြောင့် ဖြစ်၏” ဟု ဖြေ၏။

“အရှင်မင်းကြီး လူ့ဘဝ၌ ထို့ထက် ဝမ်းနည်းကြေကွဲဖွယ်ကောင်း သော အဖြစ်အပျက်တို့သည် များစွာ ရှိကြကုန်၏။ လောက၌ ပြီးပြည့်စုံသော ပျော်ရွှင်မှု ရသောသူဟူ၍ တစ်ယောက်မျှ မရှိ။ ကျွန်ုပ်တို့၏ လူ့ဘဝသည် တိုတောင်းလှသည့်တိုင် ထိုတိုတောင်းလှသော ဘဝမှာပင် အသက်မရှည် သေလိုသောဆန္ဒ တစ်ကြိမ်မက ကြိမ်ဖန်များစွာ ရှိသူတို့သည် များစွာ ရှိကြ ၏။ ကံကြမ္မာ၏ ရိုက်ပုတ်ထိုးနှက်ချက်များနှင့် ရောဂါဘယတို့၏ ဖိစီးနှိပ် စက်မှုတို့ကြောင့် ထိုမျှ တိုတောင်းလှသော လူ့ဘဝကိုပင် ရှည်သည်ဟု ထင်သူတွေ အများအပြား ရှိကြကုန်၏။ ထိုထို သူတို့အဖို့ သေခြင်းတရား သည် ဆင်းရဲဒုက္ခအပေါင်းတို့မှ ကယ်တင်သော နည်းလမ်းဖြစ်ပေ၏” လို့ လျှောက်ထားကြောင်း ရေးခဲ့ပါတယ်။

ဖိုးကျနယ်၊ မတ်၊ ၁၉၉၂။

ခေါမ သမိုင်းဆရာများ (၂)

ခေါမသမိုင်းဆရာတွေထဲမှာ ဒုတိယအရေးကြီးတဲ့ သမိုင်းဆရာတစ်ဦးကတော့ 'သူစီဒိုက်' ဖြစ်ပါတယ်။ သူစီဒိုက်ဟာ သူ့ခေတ်က ဖြစ်ပွားခဲ့တဲ့ စစ်ပွဲကြီးတွေ၊ အထူးသဖြင့် အေသင်နဲ့ စပါးတားလူမျိုးတို့ရဲ့ စစ်ပွဲကြီးတွေ၊ ပယ်လိုပိုနီးရှန်း စစ်ပွဲကြီးတွေအကြောင်းကို ရေးခဲ့ပါတယ်။

ဒီခေတ်စကားနဲ့ ပြောရရင်တော့ သူစီဒိုက်ဟာ ကမ္ဘာမှာ ပထမဦးဆုံးသော စစ်သတင်းထောက်လို့တောင် ဆိုနိုင်ပါတယ်။ သူစီဒိုက်ဟာ အချက်အလက်ကို အဓိကထားပြီး ရေးပါတယ်။ စစ်မြေပြင်ကို ကိုယ်တိုင် လိုက်သွားပြီး မြင်ကွင်းတွေကို ရေးမှတ်ပါတယ်။ အဲဒီခေတ်က စစ်သူကြီးတွေ၊ စစ်ခေါင်းဆောင်တွေနဲ့ တွေ့ဆုံပြီး 'အတွင်းရေး' တွေကို မေးမြန်း စုံစမ်းနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒီလို မေးမြန်းစုံစမ်း၊ ကိုယ်တွေ့အဖြစ်အပျက်တွေကို မှတ်စုနဲ့ မှတ်ထားပြီး တော်တော်ကြာတော့မှ သမိုင်းကျမ်းတွေကို ရေးတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ သူ့သမိုင်းကျမ်းများဟာ အချက်အလက်အားဖြင့် မှန်သော်လည်း တချို့သော မိန့်ခွန်းများ၊ စကားများကိုတော့ ပြဇာတ်ဆရာများလို သူ့ဘာသာ သူ ရေးထည့်တယ်လို့ တချို့သော သုတေသီတို့က ဆိုကြပါတယ်။ သမိုင်းဇာတ်ဆောင်တွေရဲ့ ပါးစပ်ထဲကို ကိုယ့်စကားလုံးတွေ ထည့်ပြီးရေးတယ်လို့ ပြောကြပါတယ်။

သူ့ရဲ့ အဓိကအမှားကတော့ ခေါမ (၈၇) လူမျိုးတွေကြားမှာ ဖြစ်တဲ့ စစ်ပွဲဟာ ကမ္ဘာမှာ ရှိတဲ့ စစ်ပွဲတွေထဲမှာ အကြီးကျယ်ဆုံးသော စစ်ပွဲများဖြစ်တယ်လို့ ယူဆတဲ့ အချက်ပါပဲ။ ခေါမ ယဉ်ကျေးမှုကြီး ပြုလုပ်ပျက်စီးသွားပြီး

mgyoe.com

နိုင်ငံတကာစာပေရှုခင်း

နှစ်ပေါင်း နှစ်ထောင်ကျော်လောက်မှာ သည့်ထက်မက ကြီးကျယ်တဲ့ စစ်ပွဲကြီးတွေ ဖြစ်ခဲ့တယ်။ ကျွန်တော်တို့ ခေတ်မှာလည်း ကမ္ဘာစစ်ကြီး နှစ်ကြိမ်တောင် ဖြစ်ခဲ့တယ်။ တကယ်တော့ ဒီစစ်ပွဲကြီးတွေဟာ ခေါ်မခေတ်က ဖြစ်ခဲ့တဲ့ ပယ်လိုပိုနီးရှန်း စစ်ပွဲတွေထက် ကြီးကျယ်တာပေါ့။

အကြီးကျယ်ဆုံး မဆိုနိုင်ရင်

ဒါပေမဲ့ သူစီဒိုက်ဟာ သူတို့ခေတ်က စစ်ပွဲသာလျှင် လူ့လောကမှာ အကြီးကျယ်ဆုံးလို့ ဆိုခဲ့တယ်။ သူ့ရဲ့ အကြီးဆုံး အမှားကတော့ အဲဒီအမှား ဖြစ်တယ်လို့ နှောင်းခေတ် ပညာရှင်တွေက ဆိုကြပါတယ်။ ပယ်လိုပိုနီးရှန်း စစ်ပွဲတွေဟာ ဒီနေ့ခေတ်မပြောနဲ့၊ သူ့ခေတ်မှာတောင် အကြီးကျယ်ဆုံး စစ်ပွဲကြီးတွေ ဖြစ်တယ်လို့ မဆိုနိုင်ပါဘူး။

သည့်ထက်သည့် ကြီးကျယ်တဲ့ စစ်ပွဲကြီးတွေ ရှိခဲ့ကြတာပဲ မဟုတ်လား။

ပညာရှင်တွေထောက်ပြတဲ့ သူစီဒိုက်ရဲ့ အမှားတစ်ချက်ကတော့ ခေါ်မတိုင်း (ဂရိ) အကြောင်းကို ရေးရာမှာ စစ်ပွဲတွေ အကြောင်းကိုပဲ ရေးသွားပြီး ငြိမ်းချမ်းတဲ့၊ သာယာဝပြောတဲ့၊ စာပေအနုပညာ ထွန်းကားစည်ပင်တဲ့ ခေါ်မတိုင်း အကြောင်းကိုတော့ တစ်လုံးမှ ရေးပြမသွားတဲ့ အချက်ပါပဲ။

စံပြုလောက်သည့် စကားပြေ

ဒါပေမဲ့ စကားပြေ အရေးအသားအနေနဲ့ ပြောရရင် သူစီဒိုက်ရဲ့ စကားပြေ အရေးအသားဟာလည်း ခံ့ညားပြီး တည်ငြိမ်တဲ့ အရေးအသားလို့ ဆိုကြပါတယ်။ သူ့ရဲ့ သမိုင်းကျမ်းတွေကို ဘာသာပြန်ထားတဲ့ ဘင်ဂျမင် ဂျိုးဝက်ရဲ့ ဘာသာပြန်ဟာ အင်္ဂလိပ်စာပေမှာ စံပြုလောက်တဲ့ စကားပြေ ကျမ်းတစ်စောင် ဖြစ်နေပါတယ်။

သူစီဒိုက် ကွယ်လွန်ပြီး မကြာခင်မှာ ခေါ်မတိုင်းမှာ သမိုင်းဆရာ တစ်ယောက် ပေါ်ပေါက်လာပြန်တယ်။ အဲဒီ သမိုင်းဆရာကတော့ စာရေးရုံတင် မကဘူး။ စစ်လည်းတိုက်တဲ့ စစ်သား သမိုင်းဆရာ ဖြစ်ပါတယ်။ သူကတော့ 'ဇီနိုဖုန်း' ဖြစ်ပါတယ်။ ဇီနိုဖုန်းဟာ ခေါ်မစစ်သည် တစ်သောင်း

ကို ကွပ်ကဲရတဲ့ ဗိုလ်ချုပ်တစ်ဦး ဖြစ်ပါတယ်။ စပါးတားလူမျိုးတွေနဲ့ စစ်ဖြစ်ပြီး ဆုတ်ခွာလာခဲ့ရပုံကို 'အနာဘီးဆစ်' သမိုင်းကျမ်းမှာ ရေးခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီကျမ်းမှာ သူ့တပ်တွေကို ခေါင်းဆောင်ပြီး ဆုတ်ခွာလာခဲ့ရပုံကို အသေးစိတ် ရေးထားပါတယ်။

ဂျူလီယတ်စ်ဆီဇာ

ဒီနေရာမှာတော့ သူဟာ ရောမစစ်သူကြီးနဲ့ သမိုင်းဆရာတစ်ဦးဖြစ်တဲ့ ဂျူလီယတ်စ်ဆီဇာနဲ့ အတူတူပါပဲ။ ဂျူလီယတ်စ်ဆီဇာဟာလည်း သူ့တိုက်ပွဲတွေအကြောင်းကို သူကိုယ်တိုင် သမိုင်းရေးခဲ့သူ ဖြစ်ပါတယ်။ သူတို့နှစ်ဦးစလုံးဟာ စကားပြေ အရေးအသား ကောင်းတယ်လို့ ဆိုကြပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ထင်ပါရဲ့။ အနောက်နိုင်ငံတွေမှာ ကလေးငယ်များကို လက်တင်စာပေ စတင်သင်ကြားရင် ဂျူလီယတ်စ်ဆီဇာရဲ့ 'ဋီကာကျမ်းများ' နဲ့ ဂရိစာပေ သင်ကြားရင် ဇီနိုဖုန်းရဲ့ 'အနာဘီးဆစ်ကျမ်း' တို့ကို ပထမဆုံး သင်ကြားတာ ဖြစ်ဟန်တူတယ်။ ဇီနိုဖုန်းဟာ သမိုင်းကျမ်းတွေကိုသာ မကဘူး။ အတ္ထုပ္ပတ္တိကျမ်းတွေကိုလည်း ရေးခဲ့သေးတယ်။ ထင်ရှားတဲ့ အတ္ထုပ္ပတ္တိကျမ်းကတော့ သူ့ဆရာဖြစ်တဲ့ ဆိုကရေးတီးရဲ့ အတ္ထုပ္ပတ္တိ ဖြစ်တယ်။

နောက်အရေးကြီးတဲ့ ခေါ်မသမိုင်းဆရာတစ်ဦးကတော့ 'ပိုလီဘီးယတ်စ်' ဖြစ်တယ်။ အမှန်ကတော့ 'ဟီရိုဒိုးတပ်စ်' နဲ့ 'သူစီဒိုက်' တို့ပြီးရင် ပိုလီဘီးယတ်စ်ဟာ အရေးကြီးဆုံး ခေါ်မသမိုင်းဆရာတစ်ယောက် ဖြစ်ပါတယ်။ ရေးလိုက်တဲ့ သမိုင်းကျမ်းတွေကလည်း တော်တော်များပါတယ်။ အခုလက်ရှိ တွေ့နေရတဲ့ သူ့သမိုင်းကျမ်းတွေဟာ သူရေးခဲ့တဲ့ သမိုင်းကျမ်းတွေရဲ့ ခြောက်ပုံတစ်ပုံသာ ရှိသေးတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ကျန်တဲ့ ကျမ်းများကတော့ ပျက်စီးသွားကြတဲ့အတွက် မကျန်တော့ပါဘူး။

အချက်အလက် မှန်ရေး

ပိုလီဘီးယတ်စ်ဟာ ခရစ်မပေါ်မီ (၂) ရာစုက ရောမလက်နက်နိုင်ငံတော်ကြီး ပေါ်ထွန်းတိုးတက်လာပုံကို အသေးစိတ်ရေးခဲ့ပါတယ်။ သူဟာ အချက်အလက် မှန်ရေးကို အဓိကထားတဲ့ သမိုင်းဆရာ၊ အဖြစ်အပျက်တွေနဲ့

ပတ်သက်လို့ ဘက်လိုက်မှုမရှိဘဲ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျကျ ရေးနိုင်တဲ့ သမိုင်းဆရာလို့ နှောင်းခေတ်ပညာရှင်တို့က ဆိုကြပါတယ်။ နှောင်းခေတ် သမိုင်းဆရာတို့ အတွက် သူ့ကျမ်းများဟာ အဲဒီခေတ်နဲ့ ပတ်သက်လို့ အားကိုးလောက်တဲ့ ခိုင်မာတဲ့ကျမ်းတွေဖြစ်ပါတယ်။

သူဟာ ခေါမလူမျိုး ဖြစ်သည့်တိုင် အဲဒီခေတ်က ရောမလက်နက် နိုင်ငံတော်ကြီး စည်ပင်ဝပြောပုံ၊ လက်နက်အင်အား တောင့်တင်းပုံ၊ ရောမ နိုင်ငံတော်ကြီးရဲ့ ပေါ်လစီများ မှန်ကန်ပုံတို့ကို ရေးခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ သူ့ကို နှောင်းခေတ်ပညာရှင်တို့က ဘက်မလိုက်တဲ့ သမိုင်းဆရာလို့ ယူဆ ကြပုံရပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ 'ပိုလီဘီးယတ်စ်' ဟာ အချက်အလက်ကို ဦးစားပေးလွန်းပြီး သူ့ခံစားချက်တွေကိုတော့ ထုတ်ဖော်ရေးသားခြင်း မရှိတဲ့အတွက် အနုပညာ ရှင်တစ်ဦးအနေနဲ့တော့ 'ဟီရိုဒိုးတပ်' စကားပြေတွေလောက် မကောင်းလှဘူး လို့ ဆိုကြပါတယ်။

ပိုလီဘီးယတ်စ် နောက်ပိုင်းမှာတော့ အရေးကြီးတဲ့ ခေါမသမိုင်းဆရာ ရယ်လို့ မရှိသလောက်ပါဘဲ။ ဒါကလည်း ကျွန်တော်တို့ခေတ်မှာ သူတို့ ကျမ်းတွေ၊ အထောက်အထားတွေကို ရှာဖွေမတွေ့လို့ ဖြစ်ချင်ဖြစ်မှာပဲ။ ဒါပေမဲ့ ခရစ်နှစ် (၁) ရာစုမှာတော့ အရေးကြီးတဲ့ သမိုင်းဆရာတစ်ဦး ပေါ်ထွန်းလာခဲ့ပါတယ်။ စကားပြေ အရေးအသားမှာလည်း အတော်ကောင်း တယ်လို့ ဆိုကြပါတယ်။ သူကတော့ 'ပလူးတပ်' ဖြစ်ပါတယ်။

ပလူးတပ်ရဲ့ 'ဘဝများ' ဆိုတဲ့ ကျမ်းဟာ ဥရောပဘာသာများ အားလုံး နဲ့ ဘာသာပြန်ဆို ပြီးပါပြီ။ ပလူးတပ်ရဲ့ ဘဝများဆိုတဲ့ ကျမ်းဟာ စကားပြေ အရေးအဖွဲ့မှာ အလွန်ပြောင်မြောက်တဲ့ ကျမ်းဖြစ်ပါတယ်။ သူဟာ ခေါမ (ဂရိ) လူမျိုးဖြစ်သည့်တိုင် ခေါမတိုင်းအကြောင်းကိုသာမက ရောမ နိုင်ငံတော် ကြီး အကြောင်းကိုလည်း ရေးခဲ့ပါတယ်။ သူဟာ ခေါမ သူရဲကောင်းတွေနဲ့ ရောမ သူရဲကောင်းများကို နှိုင်းယှဉ်ရေးပြသွားတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် ခေါမ သူရဲကောင်း 'အလေဘီယိတ်' နဲ့ ရောမသူရဲကောင်း 'ကိုရီယို လေးနတ်စ်' တို့အကြောင်း၊ ခေါမသူရဲကောင်း 'ဒီမိုစသင်း' နဲ့ ရောမသူရဲကောင်း 'စီဇာရီ' တို့အကြောင်းကို နှိုင်းယှဉ်ရေးပြသွားပါတယ်။

ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျကျ

သူဟာ သူရဲကောင်းကို မျက်စိမှိတ် ကိုးကွယ်သူတစ်ယောက် မဟုတ်ပါဘူး။ ငါ့အမျိုးမှ ငါ့အမျိုး၊ တခြားလူမျိုးက ငါတို့ထက် နိမ့်ကျတယ်ဆိုတဲ့ မှားယွင်းတဲ့ မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်မျိုးလည်း မရှိဘူး။ သူဟာ လူသဘာဝကို ကောင်းကောင်းနားလည်ပြီး နှိုင်းနှိုင်းချိန်ချိန်၊ မျှမျှတတ ဝေဖန် စဉ်းစားတတ်သူဖြစ်တယ်။ လူပုဂ္ဂိုလ်များရဲ့ ဘဝကို သူ ရေးပြသွားရာမှာ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်များရဲ့ ဇာစ်မြစ်၊ လူမှုရေးနောက်ခံ၊ ပတ်ဝန်းကျင်တို့ကို နှံ့စပ်ကျွမ်းကျင်စွာ နားလည်ပြီး ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျကျ ရေးနိုင်သူဖြစ်တယ်။ နောက်ပိုင်း သုတေသနများ လုပ်တဲ့အခါမှာ ပလူးတပ်ရဲ့ အမှားအချို့ကို တွေ့ခဲ့ကြသော်လည်း အခြေခံအားဖြင့်တော့ သူ့ရေးသားချက်တွေဟာ မှန်ကန်ပြီး သမာသမတ်ကျတယ်ဆိုတာ တွေ့ခဲ့ကြရတယ်။ အချို့သော သူ့ရဲ့ ရုပ်ပုံလွှာ အရေးအသားများထဲမှာပါတဲ့ အချက်အလက်တွေဟာ ကျွန်တော်တို့ နှောင်းလူများ ခေတ်တိုင်အောင် လွှမ်းမိုးနေပြီး အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်များအကြောင်းကို သူ့ရေးပြတဲ့ အတိုင်း ကျွန်တော်တို့ သိခဲ့ရခြင်းဖြစ်တယ်။

ပြဇာတ်တွေ

ဥပမာအားဖြင့် အင်္ဂလိပ်စာပေမှာ ထင်ရှားတဲ့ ရှိတ်စပီးယားပြဇာတ်တွေဖြစ်တဲ့ 'ဂျူလီယတ်စ်ဆီဇာ' တို့၊ 'ကိုရိယိုလေးနတ်စ်' တို့၊ 'အန်ထော်နီနဲ့ ကလီယိုပါထရာ' တို့ဟာ သူ ရေးပြတဲ့ ရုပ်ပုံလွှာတွေထဲကနေပြီး ယူရေးရခြင်းဖြစ်တယ်။ ဥပမာအားဖြင့် ရှိတ်စပီးယားရဲ့ အန်ထော်နီနဲ့ ကလီယိုပါထရာ ပြဇာတ်ထဲမှာ တချို့ မိန့်ခွန်းတော်တော်များများဟာ ပလူးတပ်ရဲ့ ဘဝရုပ်ပုံလွှာ အရေးအသားတွေထဲက လုံးဝနီးပါး ကူးယူထားတာ ဖြစ်တယ်။ (ပလူးတပ်ကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာကို ပြန်ဆိုတဲ့သူကတော့ တောမတ်နေ့ ဖြစ်ပါတယ်။ နောင် နှစ်ပေါင်းတစ်ရာလောက်ကြာတော့ အင်္ဂလိပ်စာဆို 'ဒရိုင်ဒင်' က ပလူးတပ် စာတွေကို ဆက်ပြန်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ မပြီးဘူး။ ဒီခေတ်မှာတော့ သူ့စာတွေကို ကဗျာဆရာ 'အာသာဟူးကလော' က ဆက်ပြန်ပါတယ်။)

ခေါမစာပေနဲ့ ခေါမသမိုင်းဟာ အတန်ကြာ တိမ်မြုပ်နေခဲ့ပြီး အီတလီ

ရိနေဆွန်းခေတ်လောက်ကျမှ ပြန်လည် ခေတ်စားလာခဲ့ပါတယ်။ ဒီနေ့ခေတ်
 မှာတော့ အနောက်နိုင်ငံများမှာ ခေါ်မသမိုင်းနဲ့ ခေါ်မစာပေကို အထူးလေ့လာ
 လိုက်စားနေကြပါတယ်။ ထင်ရှားတဲ့ အင်္ဂလိပ်လူမျိုး ခေါ်မဗေဒ ပညာရှင်များ
 ကတော့ 'ဂျော့ဂရတ်'၊ 'ဘင်ဂျမင်ဂျိုးဝက်'၊ 'ဂျေဝီမာဟာဖီ'၊ 'ဂီးလ်ဗတ် မာရေး'
 နဲ့ 'ဂျေဘီဘယ်ရီ' တို့ ဖြစ်ပါတယ်။

မိုးကုန်း၊ ဧပြီ၊ ၁၉၉၂။

ခေါမ မဟာကဗျာကြီးများ

ခရစ်နှစ်မတိုင်မီ နှစ်ပေါင်း ၈၀၀၊ ၉၀၀ လောက်တုန်းက အေရှုမိုင်းနားမှာ ရှိတဲ့ ခေါမမြို့ကြီးတွေကို လှည့်ပတ်သွားလာနေတဲ့ မျက်မမြင် စာဆိုကြီးတစ်ယောက် ရှိခဲ့တယ်လို့ ယူဆရတယ်။ အဲဒီ မျက်မမြင် စာဆိုကြီးဟာ သူရောက်လေရာမှာ တောလက်တေးကဗျာတွေ၊ လင်္ကာနဲ့ စပ်ထားတဲ့ ဒဏ္ဍာရီပုံပြင်တွေကို ရွတ်ဆိုခဲ့လိမ့်မယ်။ သူ့အမည်ကတော့ ဟိုးမားလို့ ယူဆရတယ်။

သူဟာ ခုထိကျန်ရှိနေတဲ့ 'အိလီယဒ်' နဲ့ 'အိုဒက်ဆီ' ဆိုတဲ့ လင်္ကာကြီးတွေကို စပ်ဆိုခဲ့တယ်လို့လည်း ယူဆရတယ်။ ဟိုးမားဆိုတာ လူတစ်ယောက်တည်းကို ပြောတာလား။ အစုတစ်စုကို ပြောတာလား။ ဒါမှမဟုတ် အလင်္ကာ ဂိုဏ်းတစ်ဂိုဏ်းကို ပြောတာလားဆိုတာ ဘယ်သူမှ ရေရေရာရာ မပြောနိုင်ကြသေးဘူး။ မြို့ကြီးတချို့ကတော့ အဲဒီ ဒဏ္ဍာရီဆန်တဲ့ စာဆိုကြီး ဟိုးမားဟာ သူတို့မြို့မှာ မွေးခဲ့တယ်လို့ ဂုဏ်ယူပြောဆိုနေကြလေရဲ့။

တစ်ယောက်တည်းလား

ခုထိတော့ ဟိုးမားဟာ လူတစ်ယောက်တည်းကို ခေါ်တာဟုတ်ရဲ့လားဆိုတာ ကျွန်တော်တို့ သေသေချာချာ မသိရသေးဘူး။ ခရစ်တော်မပေါ်မီ ၅ ရာစုနဲ့ ၄ ရာစုလောက်မှာ ခေါမသမိုင်းနဲ့ ခေါမစာပေရယ်လို့ ပေါ်လာတဲ့အခါကျတော့ သမိုင်းဆရာတွေ၊ စာပေသမိုင်းဆရာတွေက

ဟိုးမားရဲ့ ဇာစ်မြစ်ကို စတင် ရှာဖွေခဲ့ကြပြီး အထောက်အထားတွေကို လေ့လာ ခဲ့ကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူတို့ဟာလည်း ဒီကနေ့ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ ဖြစ်နေ သလို ဟိုးမားနဲ့ ပတ်သက်လို့ ဘာကိုမှ ရေရေရာရာ မသိခဲ့ကြဘူး။ ဟိုးမား ဟာ သူတို့အဖို့ ဒဏ္ဍာရီတစ်ခု၊ ပုံပြင်တစ်ခုပဲ ဖြစ်နေသေးတယ်။

မှတ်တမ်း အထောက်အထားတွေကို ပြန်ကြည့်တဲ့အခါကျတော့ ပလေတိုနဲ့ အရစ္စတိုတယ်တို့ဟာလည်း ဒီနေ့ခေတ်မှာ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ ရှိတ်စပီးယားရဲ့ လင်္ကာတွေလောက်ကို သိသလောက်တောင် ဟိုးမားရဲ့ ကဗျာလင်္ကာတွေအကြောင်းကို ကောင်းကောင်းမသိကြဘူးဆိုတာ တွေ့နေရ တယ်။ ရှိတ်စပီးယား ပေါ်ထွန်းလာတဲ့အခါမှာ ပုံနှိပ်အတတ် ပေါ်ထွန်းလာပြီ ဖြစ်တဲ့အတွက် သူဟာ သူ့စာတွေကို ပုံနှိပ်စာလုံးအဖြစ် ကိုယ်တိုင်မြင်တွေ့ သွားခဲ့ရတယ်။ ရှိတ်စပီးယားခေတ် လူတွေကလည်း သူ့စာတွေကို ပုံနှိပ် စာလုံးအဖြစ် မြင်လိုက်ကြရတယ်။ ဒါပေမဲ့ ပီရီကလီ အုပ်စိုးတဲ့ ခေါမခေတ် တုန်းကတော့ စာတတ်တဲ့ အေသင်မြို့သားကြီးဟာ ဟိုးမားရဲ့ လင်္ကာတွေကို နှုတ်တိုက်သာရခဲ့၊ ကြားနာခဲ့ကြရပြီး စာနဲ့ရေးထားတာကို မတွေ့ခဲ့ဖူးကြ ဘူး။ ဟိုးမားရဲ့ မူရင်းလင်္ကာတွေဟာ ဘယ်လိုနေမလဲဆိုတာ ကျွန်တော်တို့ သိနိုင်ဖို့အကြောင်း မရှိတော့သလို ဖြစ်နေတယ်။

ဒါပေမဲ့ သိရသလောက်တော့ ခရစ်တော်မပေါ်မီ ၆ ရာစုလောက်မှာ တိုင်းပြုပြည်ပြုပုဂ္ဂိုလ် စာပေသမားတစ်ဦးဖြစ်တဲ့ ပီတာစထရားတပ်စ်က ဟိုးမားရဲ့ ကဗျာတွေကို စုဆောင်းပြီး ခု ကျွန်တော်တို့ တွေ့နေရတဲ့ ပုံသဏ္ဍာန်မျိုးဖြစ်အောင် ပထမဆုံး စတင်စုစည်းခဲ့တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ နောက်တော့မှသာလျှင် ပညာရှင်တွေက ပီတာစထရားတပ်စ် စုဆောင်းခဲ့တဲ့ လင်္ကာများကို အထပ်ထပ် တည်းဖြတ်ခဲ့ကြတာပါ။ ဟိုးမားဟာ ဘယ်သူလဲ။ ဟိုးမားဆိုတာ တစ်ယောက်တည်းကို ပြောတာလား။ လူတစ်စုကို ပြောတာ လားဆိုတဲ့ ပြဿနာကို စတင်ဖော်ထုတ်လာခဲ့သူကတော့ ဂျာမန်သုတေသန ပညာရှင် ဖရက်ဒရစ်ဝုဖ်ဖြစ်ပါတယ်။ ဝုဖ်ဟာ ဒီပြဿနာကို ၁၈ ရာစုနှစ် အကုန်မှာ တင်ပြလာခဲ့ပေမဲ့ ခုထက်ထိ အဖြေတော့ မထွက်သေးပါဘူး။

ထားပါတော့။ ဒီအချက်တွေကတော့ စာပေပညာရှင်၊ သမိုင်းပညာ ရှင်၊ သုတေသနပညာရှင်တွေရဲ့ အလုပ်ပါ။ ဒါပေမဲ့ ဒီနေရာမှာ သာမန်

mgjoe.com

လူထုတွေ စိတ်ဝင်စားစရာကောင်းတဲ့ အချက်နှစ်ချက် သုံးချက်တော့ ရှိပါတယ်။

ဒီအချက်ကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ကဗျာလင်္ကာဆိုတာ မူလတုန်းက နှုတ်နဲ့ပြောခဲ့တဲ့အရာ၊ ရွတ်ဆိုခဲ့တဲ့ အရာဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ အချက်ပါပဲ။ 'မူလတုန်းကဆိုတာ' လူရိုင်းခေတ်၊ ရှေးဦး လူ့အဖွဲ့အစည်းခေတ်ကိုသာ ဆိုလိုခြင်း မဟုတ်ဘဲ ခေါ်မခေတ်လို အဆင့်မြင့်တဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းတွေမှာလည်း ကဗျာလင်္ကာဆိုတာ နှုတ်နဲ့ ရွတ်ဆိုတဲ့အရာ ဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ အချက်ပါပဲ။ ဒဏ္ဍာရီတွေ၊ ပုံပြင်တွေ ပါသည့်တိုင် ဟိုးမားရစ်ကဗျာများလို့ ခေါ်တဲ့ ဟိုးမားခေတ် ကဗျာလင်္ကာများဟာ ကလေးဆန်တဲ့ ကဗျာတွေ မဟုတ်ဘဲ ဖွံ့ဖြိုးကြီးထွားနေတဲ့ ကဗျာတွေဖြစ်တယ်။ ဒန်တေတို့၊ မီလ်တန်တို့၊ တင်နီဆန်တို့၊ ဗရောင်းနင်းတို့ရဲ့ ကဗျာတွေလို လူလားမြောက် အရွယ်ရောက်နေတဲ့ ကဗျာတွေ ဖြစ်တယ်။

အနုပညာမြောက်

ကဗျာတွေရဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံဟာ သေသပ်ပြီး အနုပညာမြောက်လှတဲ့ အတွက် နှောင်းခေတ်ကဗျာစာဆိုတွေတောင် လိုက်လို့မမီနိုင်ဘူးလို့ အဆိုရှိတယ်။ တကယ်တော့ ဟိုးမားဟာ ရှေးဟောင်းပစ္စည်း ဖြစ်နေပါပြီ။ သူ့ကဗျာတွေထဲမှာပါတဲ့ နတ်ဘုရားများဟာလည်း ကောင်းကင်တွေမှာ ဆက်လက်ကြီးစိုးခြင်း မရှိတော့ပါဘူး။ ခေါ်မတိုင်းသား နောက်မျိုးဆက်တွေအဖို့ ဟိုးမားဟာ အတိတ်နှင်းမြူတွေထဲမှာ ဖုံးကွယ်လုမတတ်ဖြစ်လို့ တောင်နေပါပြီ။

ဒါပေမဲ့ အနည်းငယ်မျှသော ရာစုနှစ်များဟာ ဟိုးမားကိုတော့ လုံးဝပျောက်ကွယ်သွားအောင် မတတ်နိုင်သေးပါဘူး။ ဟိုးမားဟာ ရှေးဟောင်းပစ္စည်းတစ်ခုသာ ဖြစ်နေပေမဲ့ မှီတက်နေတဲ့ ရှေးဟောင်းပစ္စည်းတစ်ခုတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ အခုထက်တိုင် ရှင်သန်နေဆဲပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလို ရှင်သန်နေရတဲ့ အကြောင်းကတော့ အတွေးတွေကို ဖော်ပြရာမှာ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ အားလုံး နားလည်နိုင်အောင်၊ ခံစားနိုင်အောင် ဖော်ပြတတ်ခဲ့လို့ပါပဲ။ နောက်တစ်ကြောင်းကတော့ ဟိုးမားဟာ ပုံပြောကောင်းသူတစ်ယောက် ဖြစ်လို့ပါပဲ။

ဟိုးမားရဲ့ ကဗျာလင်္ကာများဟာ နှုတ်ဖြင့် ရွတ်ဆိုရပြီး နားကို ရည်ညွှန်းတဲ့ ကဗျာတွေဖြစ်တယ်ဆိုတာ ပြောခဲ့ပြီးပါပြီ။ သူ့ကဗျာများကို အဆိုတော်တွေ၊ သီချင်းသည်တွေက သီဆိုပြကြပြီး ပရိသတ်က နားထောင်ကြပါတယ်။ သူ့ကဗျာတွေဟာ အသံသာတယ်။ အသံလှတယ်လို့ ဆိုကြပါတယ်။ ဟိုးမားကဗျာတွေရဲ့ အသံအလှကို နှောင်းခေတ်စာဆိုတို့တောင် လိုက်လို့ မမိဘူးလို့ ဆိုနေကြဆဲ ရှိပါသေးတယ်။ ဒါကိုထောက်ရင် ဟိုးမားဟာ အဲဒီကဗျာတွေကို ရေးခဲ့၊ စပ်ခဲ့တုန်းက အသံကို အဓိကထားတယ်လို့ပဲ ယူဆနိုင်လိမ့်မယ် ထင်ပါတယ်။ ဒီနေ့ခေတ်တိုင်အောင် များစွာသော ကဗျာဆရာတွေ၊ စကားပြေဆရာတွေဟာ စာရေးတဲ့အခါမှာ နားနဲ့ ရေးနေကြတုန်းပဲ မဟုတ်လား။ စာပေရယ်လို့ ပေထက်အက္ခရာတင်ပြီးတဲ့နောက်မှာ အခြေအနေတွေ အများကြီး ပြောင်းခဲ့ပါပြီ။ ဒါပေမဲ့ စကားပြေနဲ့ လင်္ကာကို ထုတ်လုပ်ပေးခဲ့တဲ့လူရဲ့ အာရုံခံစားမှုနဲ့ စိတ်ကူးစိတ်သန်းကတော့ အခြေခံအားဖြင့် သိပ်ပြောင်းလဲခြင်း မရှိသေးပါဘူး။ ဝါစိဝပ်ဟာ တောတွေထဲကို လျှောက်လည်ရင်း ကဗျာလင်္ကာတွေကို ရွတ်ဆိုနေသတဲ့။ သူ့အိမ်နီးနားချင်းတွေက ပြောလေ့ရှိကြတယ်။ တင်နီဆန်ဟာလည်း သူ့ကဗျာတွေကို ရင်းနှီးတဲ့ မိတ်ဆွေ အသိုင်းအဝိုင်းမှာ ရွတ်ဆိုပြလေ့ရှိတယ်လို့ ပြောကြတယ်။ ဟိုးမားရဲ့ ကဗျာများဟာလည်း ဒီနည်းအတိုင်းပဲ ထင်ပါတယ်။ ဟိုးမားဟာ အဲဒီကဗျာလင်္ကာတွေ စပ်ခဲ့တုန်းက သူ့ကိုယ်တိုင်လည်း ရွတ်ဆိုနေမှာပါပဲ။ ဒါကြောင့်မို့သာလျှင် သူ့ကဗျာတွေဟာ ဒီလောက် အသံလှနေတာ ဖြစ်မှာပေါ့။

ဒီအဓိပ္ပာယ်နဲ့ ပြောရင် ဟိုးမားဟာ မော်ဒန်ကဗျာဆရာလို့ ဆိုသင့်တယ်။ တကယ်တော့ သူ့ ထွန်းကားခဲ့တဲ့ ခေတ်ကြီးဟာ ဘာကြာသေးလို့လဲ၊ အနှစ်သုံးထောင်ဆိုတာ လူ့လောကကြီးရဲ့ သမိုင်းတစ်ခုလုံးနဲ့ ခြုံငုံကြည့်လိုက်ရင် နှစ်ပေါင်းသုံးဆယ်လောက်ပဲ ကြာဦးမှာပေါ့။

ထူးခြားချက်တစ်ခု

ဟိုးမားကဗျာတွေရဲ့ နောက်ထူးခြားချက်တစ်ခုကတော့ အဲဒီကဗျာလင်္ကာကြီးများဟာ ဖွဲ့စည်းမှု သိပ်သည်းကျစ်လျစ်ခြင်း၊ ဇာတ်လမ်း ရှေ့

နောက် အဆက်အစပ် ညီညွတ်ခြင်းရှိတဲ့ အချက်ပါပဲ။ ဒီအကြောင်းတွေကို စာဆိုကြီး မက်သယူးနားနိုးက 'ဟိုးမားကို ဘာသာပြန်ဆိုမှုနှင့် ပတ်သက်၍' ဆိုတဲ့ ဆောင်းပါးမှာ အကျယ်တဝင့် ရေးခဲ့ပါတယ်။

ကောင်းပြီ။ ဒါဖြင့်ရင် 'အီလီယဒ်' မဟာကဗျာကြီးဟာ ဘာကို ဖွဲ့တာလဲ။

'အီလီယဒ်' မဟာကဗျာကြီးဟာ ခေါမလူမျိုးတွေက ထရွိုင်မြို့ကြီးကို ဝိုင်းဝန်းပိတ်ဆို့ တိုက်ခိုက်တဲ့အကြောင်းကို ဖွဲ့ထားတဲ့ မော်ကွန်းကဗျာကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ထရွိုင်မြို့ကို ဝိုင်းဝန်းပိတ်ဆို့ တိုက်ခိုက်တဲ့ စစ်ပွဲဟာ ဘာမျှ မကြာလိုက်ပါဘူး။ ရက်ပိုင်းလောက်ပဲ ကြာပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဇာတ်ကြောင်း ပြောတဲ့အထဲမှာ လွန်ခဲ့တဲ့ ကိုးနှစ်လုံးလုံး ဖြစ်ပွားခဲ့တဲ့ စစ်ပွဲတွေ၊ စစ်ပွဲတွေ ရဲ့ အကြောင်းရင်းတွေကို တော်တော်များများ ဖော်ပြထားပါတယ်။ အမှန်က တော့ အဲဒီကဗျာထဲမှာ ခေါမဒဏ္ဍာရီတွေရဲ့ အရိပ်ဟာ ထင်ထင်ရှားရှား ထိုးကျနေတာကို တွေ့ရပါတယ်။

လောလောဆယ် ဇာတ်ကြောင်းကတော့ ခေါမတို့ရဲ့ မဟာမိတ်ထံမှာ အတော်ဆုံး တိုက်ခိုက်ရေးသမား၊ အတော်ဆုံး စစ်သင်္ဃာတော်လှူ လူစွမ်းကောင်း အာခီလီရဲ့ အကြောင်းကို ဖွဲ့ထားတာပါ။ အဲဒီစစ်ပွဲမှာ ချောမောလှပတဲ့ မိန်းမပျိုကလေးတစ်ယောက်ကို အာခီလီ ဖမ်းဆီးရမိခဲ့ပါတယ်။ စစ်ပွဲက ရုလာတဲ့ သို့ပန်းဖြစ်တဲ့အတွက် အဲဒီ မိန်းမချောကို အာခီလီ ပိုင်ပါတယ်။ သူမကို အာခီလီရဲ့ ခေါင်းဆောင် အာဂါမီနန်က လွှတ်ပစ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒီလို လွှတ်လိုက်ရမလားဆိုပြီး အာခီလီက သူ့ခေါင်းဆောင် အာဂါမီနန်ကို အကြီးအကျယ် စိတ်ဆိုးပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ အာခီလီဟာ စစ်ပွဲကို တိုက်ခိုက်ခြင်း မပြုတော့ဘဲ သူ့ရွက်ဖျင်တဲထဲမှာ ထိုင်နေပါတယ်။ ဒီတုန်းမှာ ခေါမတို့ဟာ အရေးနိမ့်လာပြီး အဲဒီတိုက်ပွဲမှာ သူ့ရဲ့ ရောင်းရင်းကြီးတစ်ဦးဖြစ်တဲ့ သူ့ရဲ့ ကောင်း ပီထရိုကလစ် ကျဆုံးသွားခဲ့ပါတယ်။ ဒီတွင် အာခီလီဟာ ပိုစိတ်ဆိုးလာပြီး သူ့ရောင်းရင်းအတွက် လက်စားချေဖို့ဆိုကာ စစ်မြေပြင်ကို ထွက်လာခဲ့ပြန်ပါတယ်။ အဲဒီတိုက်ပွဲမှာ အာခီလီဟာ ထရိုဂျင်မင်းသားတစ်ပါး ဖြစ်တဲ့ ဟက်တာကို သတ်ပစ်ခဲ့ပါတယ်။

နောက်ခံအကျဉ်း

ဒါဟာ 'အီလီယဒ်' မဟာကဗျာကြီးရဲ့ ဇာတ်ကြောင်း နောက်ခံ အကျဉ်း ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီအထဲက သို့ပန်းအဖြစ် အဖမ်းခံရတဲ့ မိန်းမပျိုကလေး ဘယ် လောက်ချောတယ်ဆိုတာတွေကို သိဖို့ကတော့ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ ခေါ်မ စာပေကို တတ်ဖို့ မလိုပါဘူး။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်တွေ ရှိနေပါပြီ။ 'အီလီယဒ်' မဟာကဗျာကြီးကို ရှိတ်စပီးယားနဲ့ ခေတ်ပြိုင်ဖြစ်တဲ့ ကဗျာဆရာ ဂျော့ချက်ပမင်းက အင်္ဂလိပ်ဘာသာကို ပြန်ဆိုခဲ့ပြီးပါပြီ။ အီလီယဒ် မဟာ ကဗျာကြီးကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်ဆိုရာမှာ ချက်ပမင်းဟာ လွတ်လပ်မှု ယူ လွန်းတယ်။ ဟိုးမားရဲ့ မူရင်းကဗျာထဲမှာ မပါတဲ့ စကားလုံးအချို့ကို ထပ်မံဖြည့်စွက်တယ်လို့ ဝေဖန်ကြပေမဲ့ သူ့ဘာသာပြန်ဟာ ခံစားချက်ပါပြီး အလွန်ကဗျာဆန်တယ်လို့ ပညာရှင်တို့က ဆိုကြပါတယ်။

အဲဒီဘာသာပြန်ကို ထုတ်ဝေပြီးလို့ နောင်နှစ်ပေါင်း နှစ်ရာလောက် ကြာတဲ့အခါမှာ အင်္ဂလိပ်စာဆို ဂျွန်ကိက 'ချက်ပမင်း၏ ဟိုးမား မဟာကဗျာ ကို ဘာသာပြန်အား ဖတ်မိခြင်း' ဆိုတဲ့ ကဗျာတစ်ပုဒ်ကို ရေးခဲ့ပါတယ်။ သူ့ဘာသာပြန်နဲ့ ပတ်သက်လို့ ဂျွန်ကိက ...

“ကောင်းကင်တစ်ခွင်၊
အာကာပြင်၌၊
စန်းယုဉ်ထွန်းလှစ်၊
နက္ခတ် သစ်ကို၊
စင်စစ်ကြုံလိုက်၊
ပေါ်လာခိုက်သို့”

လို့ဆိုပြီး အဲဒီ ဘာသာပြန်ဟာ ကောင်းကင်မှာ နက္ခတ်သစ်ကြီး တစ်ခု ပေါ်ထွန်းလာတာနဲ့ အတူတူပဲလို့ ဖွဲ့ခဲ့ပါတယ်။ ဘာသာပြန်သူ ချက်ပမင်းကလည်း သူ့နိဒါန်းမှာ 'စာအုပ်စာပေ အမျိုးမျိုးတို့အနက် ဟိုးမား ၏ မဟာကဗျာကြီးများသည် ပထမတန်း အကောင်းဆုံး ဖြစ်ပေ၏' လို့ ရေးခဲ့ပါတယ်။

ချက်ပမင်း ဘာသာပြန်ပြီးတဲ့နောက် နှစ်ပေါင်း နှစ်ရာလောက်အကြာ

မှာ အင်္ဂလိပ်စာဆို အယ်လီဇဘက်ဒါးပတ်ကလည်း အဲဒီကဗျာကြီးကို ဘာသာ
 ပြန်ခဲ့ပါသေးတယ်။ ပုတ်ရဲ့ ဘာသာပြန်ဟာ ကဗျာလို ပြန်ထားတာ ဖြစ်တဲ့
 အတွက် တချို့နေရာတွေမှာ ထောင့်နေပြီး ဟိုးမားရဲ့ မူရင်းအသံကို မမိဘူးလို့
 ဆိုကြပါတယ်။ အဲဒီ မဟာကဗျာကြီးကိုပဲ လိမ်၊ လင်းနဲ့ မေယာတို့က
 အင်္ဂလိပ်ဘာသာနဲ့ စကားပြေ ပြန်ဆိုရေးသားခဲ့ပါတယ်။

သာမန် စာဖတ်သူများအဖို့တော့ အဲဒီ စကားပြေ ဘာသာပြန်ကို
 ဖတ်ဖို့ကောင်းတယ်လို့ ပညာရှင်တွေက ထောက်ခံကြပါတယ်။

ပိုးကျာနယ်၊ ပေ၊ ၁၉၉၂။

ခေါမ 'အက်ပစ်' နဲ့ 'လဲရစ်' ကဗျာများ

'အိုဒက်ဆီ' မဟာကဗျာကြီးဟာ 'အီလီယဒ်' ကဗျာကြီးနဲ့လည်း ဆက်စပ်နေပါတယ်။ အမှန်ကတော့ အဲဒီ မဟာကဗျာကြီး နှစ်ပုဒ်စလုံးဟာ ခေါမ နတ်ဘုရားတွေ၊ သူရဲကောင်းတွေအကြောင်းကို ဖွဲ့ဆိုထားတဲ့ ရှည်လျားတဲ့ ဒဏ္ဍာရီ မဟာကဗျာကြီးတစ်ပုဒ်ရဲ့ အစိတ်အပိုင်းတွေ ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုနိုင်တယ်။ 'အိုဒက်ဆီ' နဲ့ 'အီလီယဒ်' မဟာကဗျာကြီးနှစ်ပုဒ်ဟာ အဖွဲ့အနွဲ့အားဖြင့် ပြောရရင် တစ်ပုဒ်နဲ့တစ်ပုဒ် တော်တော်ဆင်တူကြတယ်။ ဒါ့ကြောင့် မို့ သူတို့နှစ်ပုဒ်ဟာ ပါရမီရှိတဲ့ စာဆိုတစ်ဦးဦးရဲ့ လက်ရာမဟုတ်တောင်မှ ပါရမီရှိတဲ့ လူမျိုးတစ်မျိုးရဲ့ လက်ရာဆိုတာကတော့ အသေအချာ ပြောနိုင်တယ်။

'အိုဒက်ဆီ' မဟာကဗျာကြီးဟာ ထရွိုင်မြို့ကြီးကို ရန်သူတွေ ဝိုင်းဝန်းပိတ်ဆို့ထားပုံ၊ ထရီဂျင် သစ်သားမြင်းရုပ်တွေရဲ့ ဝမ်းဗိုက်ထဲကို စစ်သားတွေ ဝင်ပြီး ထရွိုင်မြို့ကြီးကို သိမ်းပိုက်ခဲ့ပုံတို့ကို ဖော်ပြပြီးတဲ့နောက် သူရဲကောင်းအိုဒက်ဆီယတ်စ် (လက်တင်ဘာသာနဲ့ ဆိုရင်တော့ သူ့ကို ယူလီဆီးလို့ ရေးကြတယ်) ရဲ့ စွန့်စားခန်းတွေ၊ ခရီးလှည့်လည်သွားလာပုံတွေကို ရေးပြထားပါတယ်။ အိုဒက်ဆီယတ်စ် ဒီလို လှည့်ပတ်ပြီး ခရီးရှည်ကြီးတစ်ခုကို သွားနေတုန်း အိမ်မှာ ကျန်ရစ်ခဲ့တဲ့ သူ့ချစ်ဇနီးသည် ပင်နီလော့ကို ယောက်ျားတွေက ဝိုင်းဝန်း ပိုးပန်းကြပြီး လင်အပေါ်မှာ သစ္စာဖောက်ဖို့ အမျိုးမျိုး သွေးဆောင်ဖြားယောင်းကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဇနီးသည် ပင်နီလော့ဟာ သူ့ယောက်ျားအပေါ်မှာ သစ္စာစောင့်ခဲ့တယ်။ အိုဒက်ဆီယတ်စ်ဟာ ခရီးရှည်

ကြီးက ပြန်ရောက်လာတဲ့အခါမှာ သူ့ဇနီးကို ဝိုင်းပြီး သွေးဆောင်ဖြားယောင်း ကြတဲ့သူတွေကို သတ်ဖြတ်ပြီး အနိုင်ရခဲ့ပါတယ်။

သည်းထိတ်ရင်ဖိုဇာတ်လမ်း

ကမ္ဘာစာပေမှာဖြင့် ဒီလောက် သည်းထိတ်ရင်ဖိုဖြစ်ရတဲ့ ဇာတ်လမ်း ရယ်လို့ အင်မတန် ရှားပါးလှတယ်လို့ ပညာရှင်တွေက ဆိုကြပါတယ်။ ဇာတ်လမ်းဇာတ်ကွက် တည်ဆောက်ပုံမှာ 'အိုဒက်ဆီ' ဟာ 'အီလီယဒ်' ထက် ခိုင်မာပြီး လှပသေသပ်တယ်လို့ ဆိုကြပါတယ်။ 'အီလီယဒ်' ကဗျာ ကြီးမှာ ဇာတ်လမ်းဟာ မည်မည်ရရ သိပ်မရှိလှဘဲ ကောင်းကင်က နတ်တွေ စစ်ခင်းကြတာ၊ တန်ခိုးပြိုင်ကြတာ၊ နတ်တစ်ပါးနဲ့တစ်ပါး စစ်ထိုးကြတာကို ထပ်ကာထပ်ကာ ဖော်ပြနေတာမျိုးဖြစ်ပြီး၊ အာသာဘုရင်နဲ့ သူ့ရဲ့ သူ့ရဲ့ကောင်း တွေ စစ်တိုက်ကြတာမျိုးတွေကို ထပ်ကာထပ်ကာ ဖတ်ရတာမျိုး ဖြစ်နေ တယ်။

ဒါပေမဲ့ အိုဒက်ဆီယတ်စ် (ယူလီဆီး) ရဲ့ ဘဝကတော့ ကမ္ဘာကြီး တစ်ခုလုံးနဲ့ သက်ဆိုင်ပြီး လူတွေရဲ့ အခြေခံကျတဲ့ ခံစားချက်တွေ၊ လှုပ်ရှား မှုတွေကို သင်ပြပေးသွားပါတယ်။ ပြီးတော့ ယူလီဆီးဟာ 'အီလီယဒ်' မဲဟာ ကဗျာကြီးထဲမှာပါတဲ့ အာခီလီထက် ပိုပြီး ပြောင်မြောက်တဲ့ သူ့ရဲ့ကောင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ကျင့်ဝတ်အရကြည့်ရင် အာခီလီဟာ မိမိရဲ့ အပေါင်းအဖော် များအပေါ်မှာ သစ္စာမဲ့ပြီး နောက်ဆုံးမှာ ကိုယ့်ထက် အကျင့်သိက္ခာအရ သာလွန်ကောင်းမွန်တဲ့ လူတစ်ယောက်ကို အောင်နိုင်တာမျိုး ဖြစ်တဲ့အတွက် စံယူလောက်တဲ့ သူ့ရဲ့ကောင်းလို့ ပြောဖို့ တော်တော်ခက်ပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ ယူလီဆီးရဲ့ အောင်မြင်မှုကတော့ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေ အားရကျေနပ်စရာပါပဲ။ ယူလီဆီးဟာ ဉာဏ်အမြော်အမြင် ရှိတယ်။ စိတ် ရှည်တယ်။ ဒီအချက်တွေကဖြင့် သူ့ရဲ့ ညာလက်ရုံးသန်တယ်လို့ ပြောစမှတ် ပြုရတဲ့အဖြစ်ထက် ပိုပြီး အရေးပါတဲ့အချက်တွေ ဖြစ်ပါတယ်။

သူ့ရဲ့ အောင်မြင်မှုတွေ၊ စွန့်စားခန်းတွေ၊ စွမ်းစွမ်းတမံ ဆောင်ရွက် ချက်တွေဟာလည်း တစ်မျိုးပြီး တစ်မျိုး စိတ်ဝင်စားစရာ ကောင်းလှပါတယ်။ သူဟာ 'စူပါမင်း' ဖြစ်ပြီး ကမ္ဘာဝတ္ထုတွေထဲက ဇာတ်ကောင်တွေထဲမှာဖြင့်

အထူးခြား အပြောင်မြောက်ဆုံး ဇာတ်ဆောင်တစ်ဦးလို့ ဆိုရမှာပါပဲ။

ဒဏ္ဍာရီထဲက ဇာတ်ဆောင်

ဒဏ္ဍာရီထဲက ဇာတ်ကောင်ဆိုတာ အဓိပ္ပာယ်နှစ်မျိုးကို ဆောင်တတ်တယ်။ ဒဏ္ဍာရီထဲက အစိုင်းဆိုရင် ယူလီဆီး (အိုဒက်ဆီးယတ်စ်) ဟာ နေဘုရားရဲ့ သားတော်တစ်ပါးကို ကိုယ်စားပြုတယ်။ သူ့ဇနီး ပင်နီလော့ကတော့ နွေဦးကို ကိုယ်စားပြုတယ်။ နေနတ်သားဟာ သူ့ကြင်ရာတော် နွေဦး (ပင်နီလော့) ထံ ပြန်လာပြီး သူ့ကို ဝိုင်းဝန်း ပိုးပန်းနေကြတဲ့ ရန်သူ အပေါင်းဖြစ်တဲ့ ဆောင်းရာသီ (သူ့ကို ဝိုင်းဝန်း ပိုးပန်းနေကြတဲ့ တခြားသော ယောက်ျားများ) ကို နှိမ်နင်းအောင်မြင်ခဲ့တယ်။ အိုဒက်ဆီးယတ်စ်ဟာ မအို၊ မနာ၊ မသေနိုင်တဲ့ မြကျွန်းသာမှာ ဘယ်တော့မှ မအိုဘဲ အမြဲတမ်း နုပျိုနေတဲ့ နတ်မိမယ်ကို စွန့်ခွာပြီး ဆံဖြူသွားကြော့ ပါးရေနားရေ တွန့်နေတဲ့ သူ့ဇနီးသည် ပင်နီလော့ထံကို ပြန်လာခဲ့တယ်။ ဇနီးက လင့်အပေါ်မှာ သစ္စာရှိသလို လင်ကလည်း ဇနီးအပေါ်မှာ သစ္စာရှိတဲ့သဘောကိုပြတဲ့ ဥဒါဟရုဏ်ပါပဲ။ ဒီလို အနက်တစ်မျိုး ထွက်တယ်။

နောက်တစ်မျိုးကတော့ ပင်နီလော့ဟာ လနတ်သမီးတစ်ပါး ဖြစ်ပြီး နေနတ်သားနဲ့ ကွဲကွာနေကြတယ်။ နောက်တော့မှ နေနတ်သားဟာ သူ့ကြင်ရာဖြစ်တဲ့ လနတ်သမီးထံကို ပြန်လာခဲ့တယ်လို့လည်း အနက်ဖွင့်ကြပြန်တယ်။ ဒဏ္ဍာရီများ၊ သင်္ကေတများကို အနက်ဖွင့်တဲ့ အလုပ်ဟာ ပညာရှင်များသာ တတ်စွမ်းနိုင်တဲ့ အလုပ်ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ ဒဏ္ဍာရီတွေကို အနက်ဖွင့်တာမျိုးကို သိချင်ရင် ပါမောက္ခဖရေဇာရဲ့ 'ရွှေသစ်ကိုင်း' စာအုပ်ကိုဖတ်ရင် သိနိုင်ပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ ဟိုးမားရဲ့ မဟာကဗျာကြီးများကို ကျွန်တော်တို့ဖတ်တဲ့အခါမှာ အနက်အဓိပ္ပာယ်တွေကို ခက်ခက်ခဲခဲ ရှာကြံစူးစမ်းခြင်းမပြုဘဲ ရိုးရိုးဝတ္ထုဖတ်သွားသလို ဖတ်သွားရင်လည်း အလွန်စိတ်ဝင်စားစရာ ကောင်းပါတယ်။ စွန့်စားခန်းတွေ၊ တိုက်ပွဲတွေ၊ အချစ်ဇာတ်လမ်းတွေ အများကြီး တွေ့ရပါတယ်။ အိုဒက်ဆီးယတ်စ်ဟာ ကျွန်တော်တို့ခေတ်က ရော်ဘင်ဟုဒ်လိုပဲ စိတ်ဝင်စားစရာ ကောင်းနေတာကို တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ အိုဒက်ဆီးယတ်စ်

ဟာ နှောင်းခေတ်စာဆိုတွေအပေါ်မှာ တော်တော်တော့ သြဇာကြီးခဲ့ပုံရပါတယ်။ စာဆို 'ဗာဂျီး' ကတော့ ယူလီဆီးကို ပြောင်းပြန်ဇာတ်ဆောင် လုပ်ထားပါတယ်။ ဗာဂျီးက သူ့ရဲ့ 'ယူလီဆီး' ကဗျာထဲမှာ ယူလီဆီးကို ကောက်ကျစ်တဲ့ ဗီလိန် တစ်ဦးလုပ်ထားပြီး မူရင်း ဟိုးမားကဗျာထဲက ဗီလိန် ဖြစ်တဲ့ ထရီဂျင်ကိုတော့ ဇာတ်လိုက် သူ့ရဲ့ကောင်း လုပ်ထားပါတယ်။ 'ဒန်တေ' ကလည်း သူ့ရဲ့ 'ငရဲခန်း' ပျို့ထဲမှာ ယူလီဆီး သေဆုံးရပုံကို အကြီးအကျယ် ဖွဲ့ထားပါတယ်။ 'တင်နီဆန်' ကတော့ သူ့ရဲ့ 'ယူလီဆီး' ကဗျာထဲမှာ ယူလီဆီးကို သူ့ရဲ့ကောင်းအဖြစ် ဖွဲ့ဆိုထားပါတယ်။ 'ယူလီဆီး' ကဗျာဟာ တင်နီဆန်ရဲ့ စောစောပိုင်း ကဗျာတွေထဲမှာ တော်တော်လှတဲ့ ကဗျာတစ်ပုဒ် ဖြစ်ပါတယ်။

ရှေ့ပြေးပဏာမ ကဗျာတွေ

အက်ပစ်ပိုထရီခေါ်တဲ့ (ခေါမ) မဟာကဗျာကြီးတွေထဲမှာ ထင်ရှားတဲ့ ကဗျာကြီးနှစ်ပုဒ်ကတော့ အထက်မှာ ပြောခဲ့တဲ့ 'အိုဒက်ဆီ' မဟာကဗျာကြီးနဲ့ 'အီလီယဒ်' မဟာကဗျာကြီးတွေပါပဲ။ ဒီနောက်မှာ 'ဟိုးမားရစ်ဟင်းစ်' လို့ ခေါ်တဲ့ ဟိုးမားခေတ် ဓမ္မသီချင်းတွေ ရှိသေးတယ်။ အများအားဖြင့်တော့ မဟာကဗျာကြီးတွေကို မိတ်ဆက်တဲ့ ရှေ့ပြေးပဏာမ ကဗျာတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီသီချင်းတွေကို ဘယ်သူဘယ်ဝါ ရေးစာယ်ဆိုတာကိုတော့ ခုထိ မပြောနိုင်ကြသေးပါဘူး။

ဟိုးမားရဲ့ မဟာကဗျာဆရာကြီးတွေလောက် အရေးမကြီးသော်လည်း ဒုတိယအဆင့်လောက်မှာ ထားနိုင်တဲ့ ခေါမခေတ် ကဗျာဆရာတွေ ရှိသေးတယ်။ အဲဒီထဲမှာ အထင်ရှားဆုံးကတော့ 'ဟဲဆီယော့' ဆိုတဲ့ ကဗျာဆရာကြီးဖြစ်ပါတယ်။ သူက 'အလုပ်နဲ့ နေ့ရက်များ' ဆိုတဲ့ ကြောင်းရေ ရှစ်ရာလောက်ရှိတဲ့ ကဗျာရှည်ကြီးတစ်ပုဒ်၊ 'ဘုရားသခင်တို့ ဆင်းသက်တော်မူခြင်း' အမည်ရှိတဲ့ ကြောင်းရေ တစ်ထောင်ကျော်လောက်ရှိတဲ့ ကဗျာရှည်ကြီး တစ်ပုဒ်ကို စပ်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီ ကဗျာတွေဟာလည်း ခေါမ ဒဏ္ဍာရီတွေကို အခြေခံတာပါပဲ။

အက်ပစ်ပိုထရီလို့ခေါ်တဲ့ (ခေါမ) မဟာကဗျာကြီးတွေ အကြောင်းကို

ပြောပြီးတဲ့နောက် 'လဲရစ်ပိုထရီ' လို့ ခေါ်တဲ့ (ခေါ်မ) တေးကဗျာအကြောင်းကို နည်းနည်းပြောချင်သေးတယ်။

ဇာတ်လမ်းကဗျာတွေ

အခြားသော စာပေမှာလိုပဲ ခေါ်မစာပေမှာလည်း တေးသီချင်း တစ်မျိုးရှိတယ်။ ဂီတသံနဲ့အညီ ရွတ်ဆိုလို့ရတဲ့ စာသားအချို့လို့ ပြောပါ တော့။ အဲဒီ အနုပညာ ပုံသဏ္ဍာန်ဟာ အစောဆုံးသော ပုံသဏ္ဍာန်ဖြစ်တယ်။ ဟိုးမားရဲ့ မဟာကဗျာကြီးတွေ ပေါ်ပြီးတဲ့နောက်မှာ ဘောလက်လို့ ခေါ်တဲ့ ဇာတ်လမ်း ကဗျာတွေ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ကြတယ်လို့ ယူဆရတယ်။ ဒါပေမဲ့ အထောက်အထား ရှာလို့တော့ မတွေ့ရသေးဘူးလို့ ဆိုတယ်။ အဲဒီနောက် မှာ ပေါ်ပေါက်လာတဲ့ ကဗျာပုံသဏ္ဍာန် တစ်မျိုးကတော့ လဲရစ်ပိုထရီလို့ခေါ် တဲ့ တေးကဗျာ ပုံသဏ္ဍာန်ပဲ။ လဲရစ်ကဗျာ ပုံသဏ္ဍာန်ဟာ မဟာကဗျာကြီး တွေထက် နောက်ကျပြီး ပေါ်လာတာလို့ ယူဆရတယ်။

ဒီလို နောက်ကျပေါ်ပေါက်လာခဲ့ရတာဟာ လူ့စိတ်ရဲ့ ဖြစ်စဉ်နဲ့ ဆိုင်တယ်လို့ ပြောနိုင်တယ်။ လူဟာ ပထမတော့ သူ့ဘေးပတ်ဝန်းကျင်၊ သူ့ရဲ့ ပြင်ပက အရာဝတ္ထုတွေ၊ အဖြစ်အပျက်တွေအကြောင်းကို ပြောကြ တယ်။ သူတို့ဟာ နတ်တွေအကြောင်း၊ ပတ်ဝန်းကျင်အကြောင်း၊ သူ့ရဲ့ ကောင်းတွေအကြောင်းကို ပြောကြတယ်။ ဆိုလိုတာက လူ့ရဲ့ကဗျာဟာ အံ့စပထမမှာ ဆုပ်ကိုင်လို့ရတဲ့၊ လက်တွေ့ကျတဲ့၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မကျတဲ့ အကြောင်း တွေကိုသာ ရေးဖွဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ လူဟာ ယဉ်ကျေးလာတာနဲ့အမျှ တစ်နည်း ပြောရရင် ခံစားချက်တွေဟာ ထွေပြားဆန်းကြယ်လာတာနဲ့အမျှ လူဟာ သူ့စိတ်ထဲမှာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ အကြောင်းတွေကို စတင်ဖွဲ့ဆိုစ ပြုလာတယ်။ တစ်နည်းပြောရရင် ကဗျာဟာ စိတ္တဇဆန်လာတယ်။ ရုပ်ဒြပ် အကောင် အထည်မဲ့တဲ့ သဘောကို ဆောင်လာတယ်။ ရယ်စရာအကြောင်းပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ငိုစရာအကြောင်းပဲဖြစ်ဖြစ်၊ လဲရစ်ပိုထရီလို့ခေါ်တဲ့ တေးကဗျာဟာ လူပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးတစ်ယောက်ရဲ့ အသံပဲဖြစ်တယ်။ လဲရစ်ကဗျာရဲ့ သရုပ်သကန်နဲ့ ပတ်သက်လို့ 'ရှယ်လီ' က သူ့ရဲ့ 'အနောက်လေသို့ တမ်းချင်း' ကဗျာမှာ ဒီလိုရေးခဲ့တယ်။

‘တောအုပ်အပေါင်း၊

သင်စောင်းခတ်သည့်ပမာ၊

ငါ့ကိုလည်း၊

သင် စောင်းညှင်းပါ”

လဲရစ်ဆိုတာ လိုင်ယာက လာတာ။ လိုင်ယာဆိုတာ ခေါမတိုင်းသား တို့က သူတို့ထက် အဦးကျတဲ့ လူတွေဆီက အတုယူပြီး လုပ်ထားတဲ့ တူရိယာ ပစ္စည်းတစ်မျိုးပဲ။ ကြိုးနဲ့ တပ်ထားပြီး တီးရတဲ့အတွက် စောင်းပြားလို့ လွယ်လွယ်ခေါ်နိုင်တယ်။ ကဗျာလင်္ကာတွေကို ရွတ်ဆိုတဲ့အခါမှာ၊ သီဆိုတဲ့ အခါမှာ အဲဒီစောင်းပြားကို လိုက်ပြီး တီးခတ်လေ့ရှိတယ်။ တကယ်ကတော့ အဲဒီစောင်းပြားဟာ အလွန်ရှေးကျတဲ့ တူရိယာပစ္စည်းတစ်မျိုးပါပဲ။ ခေါမ ကဗျာကတော့ အလွန်ခမ်းနားပြီး အသံလည်း အလွန်စုံတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဒီလောက် အသံစုံတဲ့ ခေါမကဗျာကို ဒီလောက် ရှေးကျတဲ့ တူရိယာပစ္စည်းနဲ့ ဘယ်လိုများ လိုက်ပြီး တီးလေသလဲလို့ တွေးမိကောင်း တွေးမိမှာပဲ။

အမှန်ကတော့ ခေါမ ကဗျာတွေဟာ အဲဒီစောင်းပြားထက်တော့ အသံ စုံမှာပဲလို့ ထင်တယ်။ စောင်းနဲ့တီးရင် ဘယ်လို သုတိသာယာဖြစ်မယ် ဆိုတာ ကိုတော့ မပြောနိုင်ဘူး။ ရှယ်လီရဲ့ စောစောက ပြောခဲ့တဲ့ “အနောက်လေသို့ တမ်းချင်း” ကဗျာကို မယ်ဒိုလင်နဲ့ တီးရင် ဘယ်လိုနေလဲဆိုတာ ခန့်မှန်းလို့ မရနိုင်သလိုပဲပေါ့။ ခေါမ လဲရစ်ကဗျာနဲ့ ပတ်သက်လို့ အသံတွေကို ဘယ်လို ထည့်သလဲ။ အဲဒီ ကဗျာတွေရဲ့ သံစဉ်က ဘာတွေလဲ ဆိုတာကိုတော့ ဂီတ သင်္ကေတတွေ မကျန်ခဲ့တဲ့အတွက် ဘယ်သူမှ သေသေချာချာ မပြောနိုင်ဘူး ပေါ့။ ကျောက်ဖြူသားတွေကို ကျောက်ဆစ်ပညာနဲ့ ဆစ်နိုင်ခဲ့တဲ့ ခေါမလူမျိုး၊ စကားလုံးတွေကို ရွေးပြီး ကဗျာသီနိုင်တဲ့ ခေါမလူမျိုးဟာ ဂီတမှာလည်း အဆင့်အတန်း မြင့်လိမ့်မယ်လို့ ယူဆရတာပဲ။ စကားလုံးတွေ၊ ကျောက်ဆစ် ရုပ်တွေနဲ့ တူရိယာပစ္စည်းတွေကတော့ ကျန်ရစ်ခဲ့ပါရဲ့။ ဒါပေမဲ့ ဂီတသံစဉ် သင်္ကေတတွေကတော့ မကျန်ရစ်ခဲ့တဲ့အတွက် ဘယ်လိုဂီတလဲ ဆိုတာကို တော့ မပြောနိုင်ပေဘူးပေါ့။

လဲရစ်ကဗျာဟာ ခေါမကဗျာလင်္ကာရဲ့ ထင်ရှားပြီး အရေးကြီးတဲ့ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်တယ်။ ကာလ ရွေ့လျော့တဲ့အခါမှာတော့ လဲရစ်

m g y o e . c o m

နိုင်ငံတကာစာပေရှုခင်း

ကဗျာဆိုတာ ဂီတနဲ့၊ စောင်းနဲ့ တီးလို့ရတဲ့ ကဗျာရယ်လို့ မဟုတ်တော့ဘဲ အသံသာတဲ့ ကဗျာကို လဲရစ်ကဗျာလို့ ခေါ်လာကြတော့တာပါပဲ။ တစ်နည်း ပြောရရင် မဟာကဗျာ၊ ပြဇာတ်ကဗျာတို့နဲ့ ကွဲလွဲတဲ့ ကဗျာမျိုးကို ခေါ်လာကြ တော့တာ ဖြစ်ပါတယ်။

မိုးကျနယ်၊ ၄၄၊ ၁၉၉၂။

ခေါမ အလွမ်းဇာတ်များ

ဤကမ္ဘာတွင် ထူးဆန်းထွေလာ အံ့ဖွယ်ရာတို့၊ ထောင်ရာမက များပြားလှလှလည်း၊ ဤလူသားထက် ထူးခြားဆန်းကြယ်၊ အံ့ဖွယ်အရာ ဘာမျှမရှိ။

ဆိုဖိုကလိစ်

ကမ္ဘာပေါ်မှာ ထူးခြားဆန်းကြယ်ပြီး အံ့ဩစရာတွေ ဘယ်လောက်ပဲ ရှိရှိ လူသားထက် ထူးခြားဆန်းကြယ်ပြီး အံ့ဩဖွယ်ကောင်းတဲ့ အရာရယ်လို့ တော့ တစ်ခုမှ မရှိဘူးလို့ ခေါမစာဆိုကြီး ဆိုဖိုကလိစ်က ပြောခဲ့ဖူးပါတယ်။

လောကမှာ စစ်ပွဲတွေ ဖြစ်ကြတယ်။ လူသတ်မှုတွေ ဖြစ်ကြတယ်။ မထင်မှတ်ဘဲ ရုတ်တရက် သေဆုံးသွားကြတယ်။ ကြောက်မက်ဖွယ် အဖြစ် အပျက်တွေ ဖြစ်ကြတယ်။ ဒါကို ကျွန်တော်တို့က 'ထရက်ဂျဒီ' လို့ ခေါ်လိုက်ကြတယ်။ ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ဟာ 'စိတ်ညစ်စရာ' နဲ့ အဆုံးသတ်သွားခဲ့ရင် အဲဒီ ဝတ္ထု၊ အဲဒီပြဇာတ်ဟာ ထရက်ဂျဒီပဲ။

နေစမ်းပါဦး။ 'ထရက်ဂျဒီ' ဆိုတဲ့ ခေါမစကားရဲ့ အဓိပ္ပာယ် 'ဆိတ်' ကို ပြောတာ မဟုတ်လား။ ဆိတ်ကနေပြီး ဘယ်နှယ် အလွမ်းဇာတ် ဖြစ် သွားရတာလဲ။ ဆိတ်ဆိုတာ ကျွန်တော်တို့အမြင်မှာ ရယ်စရာကောင်းတဲ့ သတ္တဝါလေ။ မြည်တော့လည်း 'တပဲပဲ' နဲ့။ ဆိတ်မှတ်ဆိတ်မွေးကလည်း ကျိုးတိုးကျဲတဲ့၊ မလှမပနဲ့။ ခေါမအလွမ်းဇာတ်၊ ဂရိထရက်ဂျဒီဆိုတာ တကယ့် ကြီးကျယ်ခမ်းနားတဲ့၊ လင်္ကာဆန်တဲ့ စာပေကြီး မဟုတ်လား။ ဘာဖြစ်လို့ ဒီထရက်ဂျဒီလို့ ခေါ်တဲ့ အလွမ်းဟာ ဆိတ်နဲ့ ပတ်သက်သွား ရတာလဲ...။

အလွမ်းဇာတ်

ဒီလိုပါ။ ဂရိထရက်ဂျဒီလို ခေါ်တဲ့ အလွမ်းဇာတ်ဟာ မူလအစတုန်းက ကျေးလက်ရိုးရာပြဇာတ်က ဆင်းသက်လာတာပါ။ တစ်နည်းပြောရရင် ဒိုင်အိုနီးဆပ်စ်ခေါ်တဲ့ သစ်သီးဝလံ၊ ကောက်ပဲသီးနှံ အထွက်ကောင်းစေတဲ့၊ နတ်ကို ပူဇော်ပသတဲ့ ပွဲတွေက ဆင်းသက်လာတာပါ။ ဒီဇာတ်ပွဲတွေမှာ ပါဝင်ကပြတဲ့ ဇာတ်ဆောင်တချို့ဟာ 'ဆေးတားရဲ' လို့ခေါ်တဲ့ လူတစ်ပိုင်း၊ ဆိတ်တစ်ပိုင်း သတ္တဝါအဖြစ် ဝတ်စားဆင်ယင်ထားကြတယ်။ အဲဒီ ရှေးဦးလူတစ်ပိုင်း၊ ဆိတ်တစ်ပိုင်း ဝတ်စားပြီး ကပြရတဲ့ ဇာတ်မျိုးကို နောက်ပိုင်းမှာ ကဗျာဆရာတွေက အဆင့်အတန်းမြင့်တဲ့ ပြဇာတ်များအဖြစ် တိုးချဲ့ရေးသားလာကြတယ်။ လူတစ်ပိုင်း၊ ဆိတ်တစ်ပိုင်းလို ဝတ်စားကပြရတဲ့ ပြဇာတ်မျိုးကနေပြီး အဆင့်မြင့်တဲ့ ပြဇာတ်မျိုးတွေအထိ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာအောင် ရာစုနှစ်ပေါင်း ဘယ်လောက်ကြာတယ်ဆိုတာကိုတော့ ဘယ်သူမှ မပြောနိုင်ကြသေးဘူး။ ရှေးအကျဆုံးဖြစ်တဲ့ ထရက်ဂျဒီကနေပြီး ရှိတ်စပီးယားရဲ့ ထရက်ဂျဒီမျိုး ဖွံ့ဖြိုးလာရသလောက်များ ကြာမလား မဆိုနိုင်ဘူး။

ခေါမ ကဗျာဆရာတွေထဲမှာ အလွမ်းအဆွေး ကဗျာဆရာလို့ ခေါ်လို့ရတဲ့ ကဗျာဆရာကြီး သုံးဦးရှိတယ်။ ပထမဆုံး ကဗျာဆရာကြီးကတော့ အက်စ်ဒီးလတ်စ် ဖြစ်ပါတယ်။ အက်စ်ဒီးလတ်စ်ဟာ အလွမ်းပြဇာတ်တွေ အများကြီး ရေးခဲ့တယ်။ သူ့ရဲ့ ပြဇာတ်ရှည်ကြီး ခုနစ်ပုဒ်အနက် သုံးပုဒ်ဟာ ဆက်တိုက် အတွဲတွေဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီပြဇာတ်ကတော့ 'အိုရက်စတေး' ဆိုတဲ့ ပြဇာတ်ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီပြဇာတ်ဟာ ခုကျန်ရှိတဲ့ တစ်ခုတည်းသော ခေါမအလွမ်းပြဇာတ် ဖြစ်ပါတယ်။ အက်စ်ဒီးလတ်စ်ဟာ အလွမ်းဇာတ်တွေကို အများကြီးရေးခဲ့ပါတယ်။ ပျောက်ဆုံးသွားတဲ့ သူ့အလွမ်းဇာတ်တွေဟာ အကောင်းဆုံး လက်ရာများ ဖြစ်လိမ့်မယ်လို့ ယူဆရပါတယ်။

အက်စ်ဒီးလတ်စ်ဟာ ပထမဆုံးသော အလွမ်းပြဇာတ်ရေး ဆရာကြီး ဖြစ်ပေမဲ့ အတွေးအခေါ်မှာရော၊ အရေးအဖွဲ့မှာပါ သူ့ကိုမိတဲ့ အလွမ်းပြဇာတ်ရေး ဆရာရယ်လို့ သိပ်မရှိတော့သလောက်ပါပဲ။ အခြားသော ခေါမပြဇာတ်များလိုပဲ သူ့ပြဇာတ်တွေမှာ ရေးတဲ့အကြောင်းအရာဟာ အများအားဖြင့် ဘာသာတရားနဲ့ရင်လည်း ဆက်နွယ်နေတတ်တယ်။ ဒါမှမဟုတ်ရင်

လည်း ဒဏ္ဍာရီပုံပြင်များနဲ့ရင်လည်း ဆက်နွယ်နေတတ်တယ်။ လူတွေဟာ ပြစ်မှုတွေကို ကျူးလွန်တတ်ကြတဲ့ လူသားတွေ၊ မာနထောင်လွှားကြတဲ့ အတွက် အပြစ်ရှိတဲ့ လူသားတွေဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် သူနတ်ဘုရားတွေက ပြစ်ဒဏ်ခတ်လေ့ရှိတယ် ဆိုတာတွေကို ရေးလေ့ရှိပါတယ်။ အဲဒီနတ်ဘုရား တွေ'အပြင် ဘယ်သူမှ ရှောင်ပြေးလို့ မလွတ်နိုင်တဲ့ ကံကြမ္မာဆိုတာကိုလည်း အလွမ်းပြဇာတ်တွေထဲမှာ အဓိကထား ရေးလေ့ရှိပါတယ်။

လောကအမြင်

အမှန်ကတော့ ခေါမတို့ရဲ့ ဘဝအမြင်၊ လောကအမြင်ဟာ ပျော်ရွှင် ကြည်နူးစရာတွေကို အသားပေးကြည့်လေ့ရှိတဲ့အမြင် ဖြစ်ပါတယ်။ ဥပမာ အားဖြင့် ခေါမပညာရှင်တွေထဲမှာ ကြီးကျယ်တဲ့ ပညာရှင်တစ်ဦး ဖြစ်တဲ့ ဆိုကရေးတီးဆိုရင် လူ့ဘဝကို အပျော်အမြူး၊ အရွှင်အသောတွေနဲ့ချည်း ကြည့်မြင်တာမဟုတ်သည့်တိုင် လောကကို အပြုံးနဲ့ ကြည့်လေ့ရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ခေါမအလွမ်းပြဇာတ်ဆရာ၊ အလွမ်းကဗျာဆရာတွေရဲ့ ဒဿနက တော့ ဓမ္မဟောင်းကျမ်းစာလို တော်တော်လေး နီတိဆိုင်ရာ သင်ခန်းစာတွေနဲ့ ပြည့်နှက်နေပြီး တော်တော်လေးလည်း နက်ရှိုင်းနေတတ်ပါတယ်။

ခေါမအလွမ်းပြဇာတ်တွေဟာ ခရစ်တော်မပေါ်မီ ၅ ရာစုလောက်က ပေါ်ပေါက်ခဲ့တာ ဖြစ်တဲ့အတွက် သူတို့ ပြဇာတ်တွေကို ဘယ်လို ဇာတ်ခုံမျိုး တွေနဲ့ ကပြခဲ့သလဲ။ သူတို့ရဲ့ ဇာတ်ခုံအတတ်ပညာဟာ ဘယ်လိုရှိသလဲ ဆိုတာကို ကျွန်တော်တို့ မသိနိုင်တော့ပါဘူး။ အထောက်အထားတွေမှ မရှိ တော့ဘဲကိုး။ ဒါပေမဲ့ ဇာတ်ခုံအတတ်ပညာဟာ တော်တော်လေး အဆင့်မြင့် တယ်လို့တော့ ခန့်မှန်းရပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ အက်စ်ဒီးလတ်စ်ရဲ့ ပြဇာတ်တစ်ပုဒ်ဖြစ်တဲ့ 'ပရိုမီးသတ်စ်ကို ချည်နှောင်ခြင်း' ဆိုတဲ့ ပြဇာတ်မှာ ပင်လယ်စောင့်နတ်သမီးတွေရဲ့ ဂါထာရွတ်ဆိုသံတွေဟာ လေထဲမှာ ပျံဝဲနေ ပြီး ပရိုမီးသတ်စ်ကိုယ်တိုင်က ပင်လယ်ထဲကို ဆင်းသက်လာဖို့ ခေါ်တဲ့အခါ မှာ အဲဒီအသံတွေဟာ မြေပြင်ကို ရောက်လာခဲ့ပုံကို ရေးထားတယ်။ အဲဒီတုန်း ကတော့ ပြဇာတ်တွေထဲမှာ အက်ရှင်လို့ခေါ်တဲ့ လှုပ်ရှားမှုတွေကို ခုခေတ် ကျွန်တော်တို့ ပြဇာတ်တွေထဲမှာ တွေ့ရသလောက်တော့ များမှာ မဟုတ်သေး

ဘူး ထင်တယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ပြဇာတ်တစ်ပုဒ်လုံးမှာ အပြုထက် အရွတ်အဆိုကို အဓိကထား ရေးထားတာ ဖြစ်လို့ပါပဲ။

အက်စ်ဗီးလတ်စ်ရဲ့ ပြဇာတ်တွေကို ဖတ်ချင်ရင် အကောင်းဆုံးက တော့ အင်္ဂလိပ်ကဗျာဆရာကြီး ရောဘတ်ဘရောင်းနင်း ပြန်ဆိုတဲ့ 'အဂ္ဂါမိနန်' ပြဇာတ်နဲ့ ရောဘတ်ဘရောင်းနင်းရဲ့ဇနီး ပြန်ဆိုတဲ့ 'ပရိုမီးသတ်စ်ကို ချည်နှောင်ခြင်း' ဆိုတဲ့ ပြဇာတ် အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်များ ဖြစ်ပါတယ်။

သူ့နောက်မှာ ဒုတိယအရေးကြီးတဲ့ ခေါ်မအလွမ်း ကဗျာဆရာကြီး ကတော့ ဆိုဖိုကလိစ် ဖြစ်ပါတယ်။ သူက အက်စ်ဗီးလတ်စ်ထက် မျိုးဆက် တစ်ဆက်လောက် နောက်ကျပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက စာဆိုတွေဟာ ဆုတံဆိပ်တွေအတွက် ပြိုင်ပွဲဝင်လေ့ရှိကြပါတယ်။ တစ်ခါတော့ ဆိုဖိုကလိစ် ဟာ အသက် ၂၈ နှစ်အရွယ်မှာ ပြိုင်ပွဲဝင်ပါတယ်။ အဲဒီပြိုင်ပွဲမှာ သူ့ထက် မျိုးဆက် တစ်ဆက်လောက် အသက်ကြီးတဲ့ စာဆိုကြီး အက်စ်ဗီးလတ်စ် လည်း ပြိုင်ပွဲဝင်ပါတယ်။ အဲဒီပြိုင်ပွဲမှာ အသက် ၂၈ နှစ်သာရှိသေးတဲ့ ဆိုဖိုကလိစ်က အနိုင်ရသွားခဲ့ပါတယ်။ ဆိုဖိုကလိစ်ဟာ အသက် ၉၀ အထိ နေသွားပြီး ခရစ်တော် မပေါ်မီ အနှစ် ၄၀၀ လောက်မှာ ကွယ်လွန်အနိစ္စ ရောက်သွားခဲ့ပါတယ်။ ဆုရပြီးစကတည်းက ဆိုဖိုကလိစ်ဟာ အောင်မြင်မှု တွေကို တစ်ခုပြီး တစ်ခုရခဲ့ပြီး ပြဇာတ်ပေါင်း ၁၀၀ ကျော် ရေးသွားခဲ့ပါ တယ်။ ခုထိ သူ့ရဲ့ ပြဇာတ် ခုနစ်ပုဒ်ကိုသာ တွေ့ရပါသေးတယ်။ သူ့ပြဇာတ် ရဲ့ ဦးတည်ရေးသားတဲ့ အကြောင်းအရာတွေဟာလည်း သမားရိုးကျဖြစ်ပြီး အက်စ်ဗီးလတ်စ်ရဲ့ ပြဇာတ်အကြောင်းအရာများနဲ့ တစ်သဘောတည်းပါပဲ။

ခေါ်မပြဇာတ်ဆရာများဟာလည်း ရှိတ်စပီးယားနဲ့ ဒီနေ့ ကျွန်တော်တို့ ခေတ် ပြဇာတ်ရေးဆရာကြီးများလို ဇာတ်လမ်း၊ ဇာတ်ကွက်များကို ကိုယ် ပိုင် တီထွင်ကြတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ရှေးတုန်းက ရှိပြီးသား ဇာတ်လမ်းတွေ ကို ပြန်ရေးကြတာပါပဲ။ သူတို့ အဓိကထားတာက အဖွဲ့အနွဲ့နဲ့ တင်ပြပုံ တင်ပြနည်းသာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဆိုဖိုကလိစ်ဟာ ခေါ်မပြဇာတ် အတတ်ပညာ မှာ အသစ်ထွင်သူတစ်ဦးလို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။ သူ့ပြဇာတ်တွေဟာ အိုင်ကျင်း (၄) ဖွဲ့ကို အသားပေးလာတာ၊ ဇာတ်သဘောဆန်လာတာ၊ ဇာတ်လမ်းကို ရိုးရိုးစင်းစင်း တင်ပြလာတာ၊ သည်းထိတ်ဖို သဘောမျိုးကလေးတွေ ထည့်

ပေးတာ၊ ဇာတ်လမ်းကို အထွတ်အထိပ်ရောက်အောင် ပို့ပေးတာတို့ ရှိလာပါတယ်။ ဆိုဖိုကလိစ်ရဲ့ ပြဇာတ် အတတ်ပညာဟာ ခုခေတ်အထိ ပရိသတ်ကို ဆွဲဆောင်နိုင်ခဲ့ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် သူ့ရဲ့ နာမည်ကျော် ပြဇာတ်ကြီးဖြစ်တဲ့ 'ဘုရင်အုတ်ဒီပ' ပြဇာတ်၊ 'ဗိုလ်ချုပ်အုတ်ဒီပ' ပြဇာတ်နဲ့ 'အန္တီဂုန်' ပြဇာတ်တို့ဟာ အင်္ဂလန်တို့၊ ဂျာမနီတို့၊ ပြင်သစ်တို့ စတဲ့ ဥရောပတိုင်းပြည်များမှာ ယခုတိုင် လူကြိုက်များနေကြဆဲ ဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ဇာတ်တွေကို ယခု ပြန်တင်တဲ့အခါမှာ တေးဂီတဆရာကြီး မင်ဒယ်ဆွန်က တေးသီချင်းတွေ ရေးပြီး ရောဘတ်စထရော့စ်ကလည်း ဆရာကြီးရေးတဲ့ 'အီလက်ထရာ' ပြဇာတ်ကို အခြေခံပြီး အော်ပရာတစ်ပုဒ် ရေးခဲ့ပါသေးတယ်။

ကြောက်စရာဇာတ်လမ်း

ဆိုဖိုကလိစ်ဟာ အုတ်ဒီပနဲ့ သူ့အမေအကြောင်းကို ရေးရာမှာ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာတယ်လို့ ဆိုရမယ်။ တကယ်တော့ အုတ်ဒီပနဲ့ သူ့အမေရဲ့ ဇာတ်လမ်းဟာ တော်တော်ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ ဇာတ်လမ်းဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလောက် ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ ဇာတ်လမ်းကြီးကို ခေါ်မပရိသတ်မှာ အမေနဲ့ မှောက်မှားတဲ့ အုတ်ဒီပရဲ့ ဇာတ်ကြောင်းကို သိကြပြီးသားပါ။ အုတ်ဒီပဟာ ဒီပြစ်မှုကြောင့် ဆေးဒုက္ခလှလှကြီး ရောက်တော့မယ်ဆိုတာကိုလည်း ပရိသတ်က သိပြီးသားပါ။ ဒါပေမဲ့ အုတ်ဒီပကတော့ အမေမှန်း မသိတဲ့ အတွက် သူ့ပြစ်မှုကြီးကို သူ သဘောမပေါက်နိုင်ဘဲ ပြစ်မှုကျူးလွန်တာကို မသိနိုင်ဘဲ ဂုဏ်ယူဝင့်ကြွားခဲ့ပါတယ်။ ဒီအချက်ဟာဖြင့်ရင် ကြေကွဲစရာလည်းကောင်း၊ ရင်နာစရာလည်း ကောင်းပါတယ်။ ကမ္ဘာစာပေမှာ ဒီလောက် ရင်နှင့်စရာ ဇာတ်လမ်းမျိုး မရှိဘူးလို့တောင် ဆိုနိုင်ပါလိမ့်မယ်။

ခေါ်မ အလွမ်းပြဇာတ် စာရေးဆရာတွေထဲမှာ တတိယလိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ ယူရီပီးဒီးစ် ဖြစ်ပါတယ်။ သူကတော့ ဆိုဖိုကလိစ်ထက် နည်းနည်းငယ်ပါတယ်။ သူတို့နှစ်ဦးဟာ အေသင်မြို့က ရွှေပွဲလာ ပရိသတ်ရဲ့ ရှေ့မှောက်မှာ ပြိုင်ဘက်စာဆိုတွေ ဖြစ်ခဲ့ကြပါတယ်။ ခေါ်မတွေရဲ့ အတွေးအခေါ်မှာ အမြဲတမ်းလိုလို မိုးနေတဲ့ ကံကြမ္မာဆိုတဲ့ အရိပ်ကြီးဟာ စာဆို

ယူရိပီးဒီးစ်ကိုတော့ အခြားစာဆိုတွေထက် မျက်နှာသာပေးတယ်လို့ ဆိုရလိမ့် မယ် ထင်ပါတယ်။ တခြားကြောင့်တော့ မဟုတ်ပါဘူး။ သူ့ပြဇာတ်ပေါင်း (၈၀) အနက် ပြဇာတ်ပေါင်း (၁၈) စောင် ကျန်ခဲ့လို့ဖြစ်ပါတယ်။ ယူရိပီး ဒီးစ်ဟာ စိတ်ကူးယဉ် ပြဇာတ်ရေးဆရာကြီး၊ စိတ်ကူးယဉ်ဆရာကြီး တစ်ယောက်လို့ ပြောရင်ရမယ်ထင်ပါတယ်။ အကြောင်းကတော့ သူ့ပြဇာတ် များ အားလုံးလောက်ဟာ အချစ်အကြောင်းကို ဖွဲ့နွဲ့ထားတဲ့ ပြဇာတ်တွေ ဖြစ်လို့ပါပဲ။

အချစ်ဟာ အခြားသော ခေါမပြဇာတ်တွေထဲမှာလည်း ပါရှိတာ မှန်ပါတယ်။ တခြားကို မကြည့်ပါနဲ့။ ပါရီနဲ့ ဟယ်လင်မင်းသမီးတို့ ထွက်ပြေး ကြတဲ့အတွက် ရွက်သင်္ဘောတစ်ထောင် ပါဝင်ပြီး တိုက်ခိုက်တဲ့ ထရီဂျင်စစ် ပွဲကြီး ဖြစ်ခဲ့ရတယ် မဟုတ်လား။ ဒါပေမဲ့ ယူရိပီးဒီးစ်ကတော့ လောကမှာ အရေးအကြီးဆုံးအရာဟာ တခြားခေါမပြဇာတ်တွေထဲမှာ ပါသလို နတ် ဘုရားတွေ မဟုတ်ဘဲ လူတွေသာဖြစ်ကြောင်း၊ အချစ်အပါအဝင် လူတွေရဲ့ ခံစားချက်သာလျှင် လောကအတွက် အရေးကြီးကြောင်းကို ထင်ထင်ရှားရှား၊ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ရေးခဲ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပါတယ်။

ပိုမို ရှုပ်ထွေးဆန်းကြယ်

အေသင် လူ့အဖွဲ့အစည်းဟာ ပိုမို ရှုပ်ထွေး ဆန်းကြယ်လာတယ်။ ပိုမို ခေတ်မီလာတယ်။ နတ်ဘုရားတွေအပေါ်မှာ ပိုမို အယုံအကြည် ကင်းမဲ့စ ပြုလာတယ်ဆိုတာကို ယူရိပီးဒီးစ် ကောင်းကောင်း သဘောပေါက်ပါတယ်။ ဒီတော့ ကိုယ့်ပရိသတ်ကို စွဲမြဲအောင် ထိန်းထားချင်ရင် လူတွေအားလုံးမှာ ရှိတဲ့ လူတွေရဲ့ ရင်ထဲ သွေးကြောထဲမှာရှိတဲ့ ခံစားချက်တွေကို ကိုယ်စားပြု နိုင်မှ ဖြစ်တယ်ဆိုတာကို သူ သဘောပေါက်ပုံ ရပါတယ်။ သူ့ပြဇာတ်ထဲက ကဝေမ မီးဒတ်စ်ဟာ သူ့ယောက်ျား ဂျေဆန်ကို လက်စားချေဖို့အတွက် သူ့ကလေးတွေကို သတ်ပြီးတဲ့နောက် ပဉ္စလက်အတတ်နဲ့ ရထားပျံကြီးကို စီးပြီး ထွက်ပြေးသွားပါတယ်။ လွတ်မြောက်သွားလို့ သူ့ကိုယ်သူ ဂုဏ်ယူ ခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ မီးဒတ်စ်ရဲ့ နှလုံးသားမှာတော့ ကိုယ့်ကလေးကို ကိုယ် သတ်ခဲ့မိတဲ့အတွက် ယူကျုံးမရ၊ နောင်တရလို့ မဆုံးနိုင်ဘဲ ကြိမ်မိအုံးသလို

အပူမီးတောက်လောင်ပြီး နောက်ဆုံးတော့ အဲဒီသံဝေဂရဲ့ ဖိစီးမှုကို ခံစားရတဲ့ မိန်းမတစ်ယောက်အဖြစ် ရေးပြထားပါတယ်။

သူရေးတဲ့ ပြဇာတ်တစ်ပုဒ်ဖြစ်တဲ့ 'ဟိပိုလီးတပ်စ်' ပြဇာတ်မှာ ဇာတ်ဆောင် ဖိဒြဟာ သူ့ရဲ့လင်ပါသားကို တစ်ဖက်သတ်ကြိုက်ပြီး တုံ့ပြန်မှုကို မရတော့ သူ့ကိုယ်သူ အဆုံးစီရင်သွားပါတယ်။ ဒီပြဇာတ်ဟာ ခုခေတ်သစ် ပြဇာတ်အနေနဲ့ ပြန်ပြီး ဝင်ပြရရင် တော်တော်ရင်နှင့်ရမယ့် ဇာတ်လမ်းမျိုးပါပဲ။ ယူရိပီးဒီးစ်ဟာ ဂန္ထဝင်စိတ်ကူးယဉ် အချစ်ပြဇာတ်များကို ရေးခဲ့သူ ဖြစ်လေတော့ သူ့ဩဇာဟာ နောက်ပိုင်း ပြင်သစ်နဲ့ ဂျာမန် ဝတ္ထုရေးဆရာတွေ အပေါ်မှာ အတော်လွှမ်းမိုးခဲ့တယ်လို့ ပညာရှင်တို့က ယူဆကြပါတယ်။

ခေါမပြဇာတ်စာပေမှာ ထရက်ဂျဒီလိုခေါ်တဲ့ အလွမ်းဇာတ်တွေသာ ရှိတာ မဟုတ်ပါဘူး။ အသောပြဇာတ် ရှိပါသေးတယ်။ အဲဒီလို ဇာတ်မျိုးကို ရေးခဲ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ ခရစ်မပေါ်မီ ၅ ရာစု နောက်ပိုင်းမှာ ပေါ်ပေါက်ခဲ့တဲ့ ပြဇာတ်ဆရာကြီး အရစ္စတိုဖိန်း ဖြစ်ပါတယ်။ ခေါမ ဂန္ထဝင် အသောပြဇာတ်ဟာ အသောသက်သက် မဟုတ်ပါဘူး။ နိုင်ငံရေးနဲ့ လူမှုရေး မညီမျှမှုတွေကို ပြောင်လှောင်သရော်တဲ့ ကန့်ကွက်ဆန့်ကျင်တဲ့ ပြဇာတ်တွေလည်း ဖြစ်ပါတယ်။

မိုးဂျာနယ်၊ ဇူလိုင်၊ ၁၉၉၂။

ခေါမတို့၏ မဟာဉာဏ်ရည်

‘ပင်ကိုအားဖြင့် လူတိုင်းဟာ ပညာဗဟုသုတကို ရှာဖွေလိုတဲ့ စိတ်နဲ့လှုပ်ရှား အသက်ရှင်နေကြခြင်းဖြစ်တယ်’ လို့ ခေါမပညာရှိ အရစ္စတိုတယ်က ပြောခဲ့ဖူးတယ်။

ကမ္ဘာပေါ်မှာရှိတဲ့ စာကြည့်တိုက်တွေထဲမှာ အလေးနက်ဆုံး ကျမ်းတွေကို ပြပါဆိုရင် ခေါမဒဿနရဲ့ ဖြစ်စဉ်သမိုင်းကို ရေးထားတဲ့ ကျမ်းတွေကိုပဲ ပြရမှာပဲ။ ခေါမလူမျိုးများဟာ တွေးခေါ်မှုမှာ ဝါသနာထုံကြတယ်။ စူးစမ်းလေ့လာမှု တိမ်းညွတ်ကြတယ်။ အရာဝတ္ထုတို့ရဲ့ ကြောင်းကျိုး ဆက်စပ်မှုကို ရှာဖွေတတ်တယ်။ လူ့စိတ်ရဲ့ဖြစ်စဉ်ကို လေ့လာတတ်ကြတယ်။ စာတတ်ကျမ်းတတ် ခေါမလူမျိုးတွေဟာ ဒဿနကို လေ့လာလိုက်စားကြပြီး သူတို့ကိုယ်တိုင်ကလည်း ဒဿနတရားတွေကို ဟောလေ့ပြောလေ့ရှိကြတယ်။ ဒဿနတရားကို ဟောပြောရာမှာ စာသင်ခန်းတွေ၊ ပို့ချချက်တွေမှာသာမကဘဲ နေ့စဉ်နေ့တိုင်းပြောတဲ့ စကားတွေထဲမှာလည်း ဟောလေ့ပြောလေ့ရှိကြတယ်လို့ အဆိုရှိတယ်။

ခေတ်သစ်ဒဿန အတွေးအခေါ်

ခေါမလူမျိုးရဲ့စိတ်ဟာ အမြဲလိုလို အဓိကကျတဲ့ ဒဿနတွေကို စဉ်းစားတွေးခေါ်နေတတ်တယ်လို့ ဆိုကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့ တစ်တွေဟာ ခုနှစ်ပေါင်း နှစ်ထောင်လောက် ကြာလာတဲ့အခါမှာလည်း ခေါမလူမျိုးတို့ရဲ့ ဒဿနဟာ ပျောက်ကွယ်တိမ်ကော မသွားရုံမျှသာမက

m g y o e . c o m

ခေတ်သစ် ဒဿနဆိုင်ရာ တွေးခေါ်မှုတွေအပေါ်မှာ အများကြီး ဩဇာလွှမ်း
 နေတာကို တွေ့နေရတယ်။ တခြားကိုမကြည့်ပါနဲ့။ ပလေတိုနဲ့ အရစ္စတိုတယ်
 တို့ရဲ့ ကျမ်းတွေကို ဖတ်ကြည့်လိုက်ရင် ခေတ်သစ် ဒဿနဆိုင်ရာ အတွေး၊
 အခေါ်များဟာ သူတို့ရှေ့ကို ကျော်တက်ဖို့ မပြောနဲ့၊ သူတို့ကို မိအောင်တောင်
 မနည်းလိုက်ယူရမယ့် အခြေအနေမျိုးမှာ ရှိနေတာကို တွေ့နိုင်တယ်။

ပလေတိုနဲ့ အရစ္စတိုတယ်တို့ဟာ သူတို့ရှေ့က သွားနှင့်ကြတဲ့ တွေး
 ခေါ်ရှင်များ၊ ဒဿနတရားများရဲ့ အတွေးအခေါ်တွေကို ပေါင်းချုပ်ပြခဲ့ကြ
 တယ်။ နောက်ထပ် ကိုယ်ပိုင်ဖြစ်တဲ့ အတွေးအခေါ်တွေကို ဖြည့်ပေးခဲ့ကြ
 တယ်။ သူတို့နှစ်ဦးရဲ့ အတွေးအခေါ်များဟာ ဒီနေ့ခေတ်အထိ ကမ္ဘာမှာရှိခဲ့တဲ့
 အရေးကြီးတဲ့ ဒဿနဆိုင်ရာ တွေးတောမှုများအားလုံးရဲ့ အခြေခံတွေ
 ဖြစ်လာခဲ့ကြတယ်။ တကယ်တော့ ဒဿန ဆိုတာဟာ စကားလုံးတွေ ကြီး
 နေသော်လည်း ပညာရှိ ကဝိတို့ရဲ့ တစ်ဦးတည်းပိုင်ပစ္စည်း မဟုတ်ပါဘူး။

လူ့ဘဝပုစ္ဆာ

လူတိုင်းလူတိုင်းရဲ့ပစ္စည်း၊ လူတိုင်းလူတိုင်းရဲ့ အတွေးအခေါ်ဆိုင်ရာ
 ကိစ္စတစ်ရပ်သာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေဟာ အသိပညာ နုနဲ့နဲ့
 ချင် နုနဲ့နဲ့မယ်။ တွေးခေါ်နိုင်တဲ့စွမ်းအား နည်းချင်နည်းမယ်။ ဒါပေမဲ့
 ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် ကျွန်တော်တို့အားလုံးဟာ ဒဿနဆရာတွေချည်း ဖြစ်
 တယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ကျွန်တော်တို့အားလုံးဟာ လူ့လောကကြီး
 အကြောင်း၊ လူတွေရဲ့ ဆက်ဆံရေးအကြောင်း၊ လူနဲ့ ကမ္ဘာလောကကြီးရဲ့
 ဆက်ဆံရေးအကြောင်းတွေကို ကိုယ့်နည်းနဲ့ကိုယ်၊ ကိုယ့်အတိုင်းအတာနဲ့
 ကိုယ် တွေးတောစဉ်းစားနေကြလို့ပါပဲ။ တကယ်ဒဿနပညာရှင်ကတော့
 ကျွန်တော်တို့ တွေးနိုင်တာ၊ စဉ်းစားနိုင်စွမ်းတာထက် ပိုပြီး လေးနက်စွာ၊
 ရှေ့နောက်ညီညွတ်စွာ၊ ကျိုးကြောင်းညီညွတ်စွာ တွေးခေါ်နိုင်တဲ့ ပညာရှိကဝိ
 ဖြစ်ပါတယ်။ သူဟာ ရှုပ်နေတဲ့ ကျွန်တော်တို့ အတွေးတွေကို ရှင်းပေးပါ
 တယ်။ ကောက်နေတဲ့ ကျွန်တော်တို့ အတွေးတွေကို ဖြောင့်ပေးပါတယ်။
 ရုတ်တရက်ကြည့်လိုက်ရင်တော့ ဒဿနပညာဟာ ရှုပ်ထွေးခက်ခဲနက်နဲတဲ့
 စကားလုံးတွေနဲ့ ကျွန်တော်တို့ကို ဝေဝါးအောင် လုပ်နေတယ်လို့ ထင်ရမှာပဲ။

ကျွန်တော်တို့ကို ရှင်းလင်းပေးတာထက် ပိုပြီး ရှုပ်ထွေးအောင် လုပ်နေတယ် လို့ ထင်ရမှာပဲ။ ဒါကလည်း တခြားကြောင့် မဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ လောကကြီးရဲ့ ပြဿနာ၊ လူ့ဘဝကြီးရဲ့ ပုစ္ဆာတွေကိုယ်တိုင်က ရှုပ်ထွေး နေတာကိုး။

ဒီတော့ ဒဿနဆရာရဲ့ အဖြေ၊ သူ့ရဲ့ စကားလုံးတွေဟာလည်း ရှုပ်ထွေးရမှာပဲပေါ့။ ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် ဒဿနဆရာဟာ လူတွေကို လမ်း ညွှန်တယ်၊ ကူညီတယ် ဆိုတာကတော့ မငြင်းနိုင်တဲ့ အချက်ပါပဲ။ ကျွန်တော် တို့ ကြိုက်သည်ဖြစ်စေ၊ မကြိုက်သည်ဖြစ်စေ လူမှန်ရင် ဒဿန တစ်ခုခုတော့ ရှိရမှာပါပဲ။ စာပေတွေထဲမှာ ဒဿနမပါတဲ့ စာပေရယ်လို့လည်း မရှိသ လောက်ပါပဲ။ ဒီနေ့ခေတ်မှာ ထင်ရှားတဲ့ ဒဿနဆရာတစ်ဦးဖြစ်တဲ့ ဂျော့ ဆန်တာယနက ဒဿနတရားဟာ ပညာရှင် ဒဿနဆရာတွေရဲ့ ကျမ်းတွေ ထဲမှာထက် စာရေးဆရာတွေရဲ့ ဝတ္ထုတွေ၊ ကဗျာဆရာတွေရဲ့ ကဗျာတွေထဲမှာ ပိုပြီး တွေ့ရတတ်တယ်လို့ ပြောခဲ့ဖူးပါတယ်။

လူ့ဘဝပြောင်းလဲ

ထားပါတော့။ ဒီတော့ ကျွန်တော်တို့ ခေါ်မ ဒဿနသမိုင်းကိုပဲ ပြန်ကောက်ကြည့်ကြပါစို့။ ပလေတို မပေါ်ခင်တုန်းက ကြီးကျယ်တဲ့ ခေါ်မ တွေးခေါ်ရှင်ဆိုလို့ များများစားစား မရှိပါဘူး။ နှစ်ယောက်၊ သုံးယောက် လောက်ပဲ ရှိလိမ့်မယ် ထင်ပါတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် ဟီရာကလိစ် ဆိုပါ တော့။ သူက လူ့ဘဝဆိုတာ အစဉ်အမြဲ ပြောင်းလဲနေတဲ့ အရာတစ်ခုဖြစ် တယ်။ အနိစ္စသဘောကို ဆောင်တဲ့ အရာတစ်ခုဖြစ်တယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့ တဒဂံ လောက်က ဖြစ်ခဲ့တဲ့ အရာဟာလည်း ဘာမှမဟုတ်တော့ဘူး။ ခုတစ်ခဏမှာ ဖြစ်နေတဲ့ အရာဟာလည်း နောင်မှာ ဘာမှမဟုတ်တော့ဘူးဆိုတဲ့သဘောကို ပြောခဲ့တယ်။

လူတစ်ယောက်ဟာ မြစ်တစ်မြစ်ထဲကို နှစ်ခါမဆင်းနိုင်ဆိုတဲ့ စကားနဲ့ သူ့ဒဿနကို အနှစ်ချုပ် ပြောသွားခဲ့တယ်။ လူတစ်ယောက်ဟာ မြစ်တစ် မြစ်ထဲ ဆင်းတယ်။ နောက်တစ်ခါ ပြန်ဆင်းတဲ့အခါကျတော့ အဲဒီလူဟာ စောစောကလူ မဟုတ်တော့ဘူး၊ ပြောင်းသွားပြီ။ မြစ်ဟာလည်း စောစောက

mgjoe.com

မြစ် မဟုတ်တော့ဘူး။ စီးဆင်းသွားပြီ။ လောကမှာ ဘာမှ အမြဲမရှိ၊ ပြောင်းလဲခြင်း တရားသာလျှင် အမြဲရှိတယ်ဆိုတဲ့သဘောကို အဲဒီစကားနဲ့ ပြောခဲ့တယ်။ သူက ကမ္ဘာကြီးရဲ့ မူလဘူတ ဓာတ်ကြီးဟာ မီးဖြစ်တယ်။ တေဇော ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ တေဇောဟာ နောက်တော့ အာပေါ (ရေ) အဖြစ် ဖွဲ့စည်းသွားတယ်။ ပြီးတော့ ပထဝီ (အစိုင်အခဲ) ဖြစ်သွားတယ်။ ပြီးတော့ မီးအဖြစ် ပြန်ပြီး ပြောင်းလဲသွားတယ်လို့ ယူဆတယ်။ နောက် ဆရာတစ်ဦးဖြစ်တဲ့ အင်မီဒိုကလိစ်ကတော့ မူလဘူတ ဓာတ်ကြီးလေးပါး ရှိတယ်။ အဲဒါတွေက တော့ ရေ၊ မြေ၊ လေ၊ မီး (ပထဝီ၊ တေဇော၊ အာပေါ၊ ဝါယော) စသည်တို့ ဖြစ်တယ်လို့ ပြောခဲ့တယ်။

အဲဒီ အယူဝါဒဟာ ခေတ်သစ် ရူပဗေဒ မပေါ်ခင်အထိ ခေတ်စားခဲ့တယ်။ သူဟာ ပြောင်းလဲမှု ဖြစ်စဉ်တရားကိုလည်း ရေးရေးသိမြင်ခဲ့သူ ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုနိုင်တယ်။ နောက် ခေါမဒဿနဆရာတစ်ဦးကတော့ ပိုက်သာဂိုးရတ်စ်ဖြစ်တယ်။ ပိုက်သာဂိုးရတ်စ်ကတော့ သင်္ချာနဲ့ နက္ခတ္တဗေဒ စတဲ့ သိပ္ပံပညာရပ်တွေကို ဖွံ့ဖြိုးအောင် လုပ်ခဲ့ပါတယ်။ ' အရာဝတ္ထု အချင်းချင်းတို့၏ ကြားတွင်ရှိသော ခြားနားချက်ကား အခြားမဟုတ်။ ဂဏန်းများ၊ အရေအတွက်များသာ ဖြစ်ကြကုန်၏ ' လို့ သူက ပြောပါတယ်။ ' အရာဝတ္ထု အသီးသီးတို့၏ ခြားနားချက်သည် အခြားမဟုတ်၊ ထိုအရာဝတ္ထုတို့ကို ဖွဲ့စည်းထားသော အီလက်ထရွန်တို့၏ တုန်ခါမှုနှုန်း ကွာခြားခြင်းသာ ဖြစ်၏။ ထိုနှုန်းကွာခြားချက်ကို လိုက်၍ အရာဝတ္ထုတို့သည်လည်း ကွာခြားကြကုန်၏ ' လို့ ခေတ်သစ်ရူပဗေဒက တွေ့ရှိလာခဲ့တာဟာ ဘာများကြာသေးလို့လဲ။ မနေ့တစ်နေ့ကလို့တောင် ပြောလို့ရပါတယ်။

ခေါမ တွေးခေါ်ရှင်ကြီး

ခေါမခေတ် ဒဿနပညာဟာ သိပ်ထွန်းကားလာခဲ့တဲ့အတွက် နောက်မှာ အဲဒီ ဒဿနပညာကို ခေါမလူမျိုးတွေကို အကြွေးငွေယူပြီး သင်ကြားပေးခဲ့ကြပါတယ်။ အဲဒီလို ဒဿနပညာကို သင်ကြားပေးသူများကို ' ဆိုးဖစ် ' လို့ ခေါ်ခဲ့ကြတယ်။ နောက် ခရစ်မပေါ်မီ ၅ ရာစုလောက်ကျတော့ ခေါမ ဒဿနပညာရှင် ဆိုးကလိစ်နဲ့ ယူရီပီဒိစ်တို့နဲ့ ခေတ်တစ်ခေတ်တည်း

လောက်မှာ အလွန်အရေးကြီးပြီး ထင်ရှားတဲ့ ခေါ်မ တွေးခေါ်ရှင်ကြီးတစ်ဦး ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ပါတယ်။ သူဟာ ကျမ်းစာဆိုလို့လည်း တစ်အုပ်မှ မရေးခဲ့ ဖူးပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ အလွန်ထက်မြက်တဲ့ တွေးခေါ်ရှင်ကြီးတစ်ဦး ဖြစ်ပါတယ်။ သူကတော့ ဆိုကရေးတီးပါ။ သူဟာ သူ့ဘဝတစ်လျှောက်လုံးမှာ လမ်းမတကာ လျှောက်သွားပြီး လူထုတွေနဲ့ စကားပြောခဲ့၊ ဆွေးနွေးခဲ့ပါတယ်။ သူက ပညာရှိဟန်ဆောင်သူတွေကို လှောင်ပြောင်တိုက်ခိုက်ပါတယ်။ လူငယ်တွေ ကိုလည်း အမှန်တရားကို ကိုယ်တိုင်ရှာဖွေ အားထုတ်ကြဖို့ သွန်သင်ပါတယ်။ ဆိုကရေးတီးရဲ့ နည်းနာဟာ လှောင်ပြောင်သရော်တဲ့နည်းဖြစ်ပါတယ်။

တစ်ခါတလေမှာ သူဟာ သူ့ဩဝါဒများကို သွယ်ဝိုက်ခြင်းမရှိဘဲ လိုရင်းကို ပြောဆိုပို့ချသော်လည်း အများအားဖြင့်တော့ ပုစ္ဆာထုတ်ခြင်းဖြင့် သူလိုချင်တဲ့ ကောက်ချက်တွေကို ဆွဲယူတတ်ပါတယ်။ ဆိုကရေးတီးဟာ လှောင်ပြောင်တဲ့သဘောနဲ့ ပြောဆိုလေ့ရှိသော်လည်း အခြေခံအားဖြင့်တော့ လေးနက်သူ ဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ကို လမ်းညွှန်နေတဲ့ အရာဟာ သူ့ကိုယ်တွင်း မှာရှိတဲ့ အသံ၊ အဇ္ဈတ္တရဲ့ အသံဖြစ်တယ်လို့ သူ ယူဆပြီး ဒီအသံဟာလည်း မကောင်းဆိုးဝါးကောင် ဖြစ်တယ်လို့ သူ ယူဆပါတယ်။ သူ့ကို နားလည်သူ များက သူ့ကို ချစ်ခင်ကြသော်လည်း သူ့ရဲ့ ခေတ်ပြိုင် အယူအဆတွေ၊ နိုင်ငံတော်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ သူ့ရဲ့ နိုင်ငံသားမပီသတဲ့ သဘောထားတွေ၊ အစဉ်အလာကို ပစ်ပယ်တဲ့ သဘောထားတွေ၊ ငြင်းခုံတဲ့ နေရာမှာ တစ်ဖက် သားကို မခံချင်အောင် ပြောဆိုတတ်တဲ့ အလေ့တွေကြောင့် သူ့မှာ ရန်သူတွေ များပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ နောက်ဆုံးမှာ သူဟာ လူငယ်တွေကို ပျက်စီး အောင် လုပ်တယ်၊ နတ်ဘုရားသစ်တွေကို ဖန်တီးတယ်ဆိုပြီး ရုံးတော်မှာ တင်ပြီး တရားစွဲခံရပါတယ်။ တကယ်ကတော့ ဒီစွပ်စွဲချက်တွေဟာ လုပ်ကြံ ဖန်တီးတဲ့ စွပ်စွဲချက်များသာ ဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ကို စစ်ဆေးတဲ့ အမှုဟာလည်း နိုင်ငံရေးအရ လုပ်ကြံဖန်တီးတဲ့အမှုသာ ဖြစ်ပါတယ်။

အရွဲ့တိုက်မြင်တတ်သူ

ဆိုကရေးတီးဟာ ဒဿနဆရာတစ်ယောက် ပီသစွာ ပေးတဲ့ပြစ်ဒဏ် ကို တည်ငြိမ်စွာ ခံယူပြီး သူ့ရဲ့ နောက်ဆုံးနေ့များကို မိတ်ဆွေများနဲ့ စကား

ပြောဆို ဆွေးနွေးခြင်းဖြင့် ကုန်လွန်စေခဲ့ပါတယ်။ အများအားဖြင့် အဲဒီ အချိန်အတွင်းမှာ ဆိုကရေးတီး ပြောဆိုဆွေးနွေးတဲ့ အကြောင်းအရာကတော့ ဆိုကရေးတီးဟာ လောကကြီးကို အရွံ့တိုက်မြင်တတ်သူ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ သူပြောခဲ့တဲ့ အရွံ့တိုက်တဲ့ စကားတစ်ခွန်းထဲမှာ ဆိုရင် “ကောင်း သူနဲ့ ရဲရင့်သူကို သတ်ပစ်ရမယ်” လို့ ပြောခဲ့ပါတယ်။ လောကကြီးမှာ ဘူးတောင်းနစ်လို့ စောင်ချမ်းပေါ် ဆိုသလို အဲသလို ကမောက်ကမဖြစ်ပြီး ကောင်းတဲ့သူ၊ တော်တဲ့သူ၊ ရဲရင့်သူတွေက မအောင်မြင်ဘဲ ညံ့တဲ့သူ၊ မကောင်း သူ၊ သတ္တိကြောင်တဲ့သူတွေက အောင်မြင်ကြီးပွားတယ်ဆိုရင် ဆိုကရေးတီး ရဲ့ ဒီစကားကို ကိုးကားလေ့ရှိကြပါတယ်။ ဆိုကရေးတီးဟာ အသက် (၇၀) ကျော်မှာ ကွယ်လွန်သွားခဲ့ပါတယ်။

မဟာဉာဏ်ရည်

ဆိုကရေးတီးရဲ့ အတွေးအခေါ်တွေကို နားလည်ချင်ရင် ကျွန်တော်တို့ အတွက် နောက်ထပ် လေ့လာရမယ့်သူတစ်ဦး ရှိသေးတယ်။ သူကတော့ ပလေတိုပါ။ ပလေတိုဟာ သူ့အတွေးအခေါ်တွေကို ပြောရာမှာ ဆိုကရေးတီး ကို ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် အသုံးပြုပြီး ပြောသွားတတ်ပါတယ်။ ပလေတိုရဲ့ ဒိုင်ယာလော့တွေထဲမှာ ဘယ်အချက်တွေဟာ ဆိုကရေးတီးရဲ့ အမြင်တွေဖြစ် ပြီး ဘယ်အချက်တွေဟာ ပလေတိုရဲ့ ကိုယ်ပိုင်အမြင်တွေ ဖြစ်တယ်ဆိုတာကို တော့ ပြောဖို့ တော်တော်ခက်ပါတယ်။ ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် ဆိုကရေးတီး၊ ပလေတို ပူးတွဲပေါင်းစပ်မှုဟာ ရှေးဟောင်း ခေါ်မတိုင်းရဲ့ မဟာဉာဏ်ရည်လို့ တော့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။ ပလေတို ဒိုင်ယာလော့များရဲ့ ရေးဟန်ဟာ နှစ်သက် စဖွယ် ကောင်းလှပါတယ်။ တစ်ဦးနဲ့ တစ်ဦး အပြန်အလှန် အချီအချပြောတဲ့ ပုံသဏ္ဍာန်နဲ့ ရေးထားခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ တစ်ခါတလေမှာ တစ်ဦးက မေးပြီး တစ်ဦးက ဖြေပါတယ်။ စကားပြောခန်းများဟာ လှုပ်ရှားအသက်ဝင်ပြီး သဘာဝကျပါတယ်။

တစ်ပြိုင်နက်တည်းမှာ ဇာတ်သဘောကိုလည်း ဆောင်ပါတယ်။ ပလေတိုရဲ့ ဒိုင်ယာလော့ပေါင်း နှစ်ဆယ်လောက်ရှိပြီး သူတို့အားလုံးဟာ အတွေးအခေါ်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အကြောင်းအရာတွေချည်းပါပဲ။ အဲဒီ ဒိုင်ယာ

လော့များ အားလုံးထဲမှာ ဆိုကရေးတီးဟာ ပင်တိုင်ဇာတ်ဆောင်ဖြစ်ပြီး သူ ပြောချင်တဲ့ အတွေးအခေါ် မှန်သမျှကို ဆိုကရေးတီးရဲ့ ပါးစပ်က တစ်ဆင့် အပြောခိုင်းထားပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဆိုကရေးတီးဟာ သူ ပြောချင်ရာတွေကို သူတစ်ယောက်တည်း စိတ်ကြိုက်ပြောခွင့်ရတာ မဟုတ်ပါဘူး။ သူ့ကို ကန့်ကွက်ချေပတဲ့သူ၊ သူ့ကို ဆန့်ကျင်ပြောဆိုတဲ့သူတွေလည်း ရှိပါသေး တယ်။ သူတို့ဟာ ပလေတိုရဲ့ ဒိုင်ယာလော့ထဲမှာ ပါတဲ့ အခြားဇာတ်ဆောင် များ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလို ငြင်းခုံရင်း၊ အနုလုံ ပဋိလုံ သုံးသပ်ကြရင်း အပြန် အလှန် ဆွေးနွေးကြခြင်းဖြင့် စိတ်ကူးဉာဏ်ရည် ရင့်သန်သူတို့ စဉ်းစားနိုင် အောင် ချန်ထားပစ်ခဲ့ပါတယ်။ ပလေတိုရဲ့ ဒိုင်ယာလော့တွေကို အင်္ဂလိပ် ဘာသာကို ပြန်ဆိုခဲ့တဲ့ ဘင်ဂျာမင်ဂျိုးဝက်က 'အချို့သော အတွေးအခေါ် များနှင့်အတူ ခရစ်ယာန်ဘာသာတရား၏ ရှေ့ပြေး မျိုးစေ့များကိုပင် ပလေတို ၏ ဒိုင်ယာလော့ထဲတွင် တွေ့ရှိနိုင်ပေသည်' လို့ မှတ်ချက်ချခဲ့ပါတယ်။

အယူအဆနဲ့ ဒဿန

ပလေတိုရဲ့ အယူအဆနဲ့ ဒဿနတွေအကြောင်းကို ဒီဆောင်းပါးတို ကလေးတစ်စောင်ထဲမှာ ပြောဖို့ဆိုတာ တော်တော်ကို ခက်ခဲတဲ့ကိစ္စဖြစ်ပါ တယ်။

ဖိုးကျနယ်၊ ဩဂုတ်၊ ၁၉၉၂။

ပလေတိုနစ် အချစ်ဒဿန

ဒဿနပညာကို ဝါသနာပါတဲ့ သူတွေအတွက် စိတ်ဝင်စားစရာ အကောင်းဆုံးဖြစ်တဲ့ ပလေတိုရဲ့ ကျမ်းတွေကတော့ 'သမ္မတနိုင်ငံကျမ်း'၊ 'မျက်ဖြေကျမ်း' နဲ့ 'ဆွေးနွေးခန်းကျမ်း' တို့ ဖြစ်တယ်။

'သမ္မတနိုင်ငံကျမ်း' ဟာ ပလေတိုရဲ့ စိတ်ကူးနဲ့ တည်ဆောက်ထားတဲ့ စံပြုခနသဟာယ နိုင်ငံတော် အကြောင်းမျှသာမကဘဲ လူ့ရဲ့ ဝိညာဉ်နဲ့ တရားမျှတမှုတို့အကြောင်းကို ဆန်းစစ်တင်ပြထားတဲ့ ကျမ်းလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ သူ တည်ဆောက်ပြတဲ့ ခနသဟာယ နိုင်ငံတော်မှာ အုပ်ချုပ်သူ ဘုရင်ဟာ နိုင်ငံရေးသမား မဟုတ်ဘူး။ သူဌေးသူကြွယ် မဟုတ်ဘူး။ သူ စံပြုနိုင်ငံ ဘုရင်ဟာ တွေးခေါ်ရှင်ဖြစ်ရမယ်။ ဒဿနဆရာ ဖြစ်ရမယ်။ ဒဿနပညာရှင် ဘုရင်ဖြစ်ရမယ်လို့ ဆိုထားတာပဲ။

ဒဿနပညာရှင်တွေက ဘုရင်လို အုပ်စိုးခြင်း မပြုကြရင်၊ ဒါမှ မဟုတ် ဘုရင်လို အခေါ်ခံသူတွေက ဒဿနပညာရှင်တွေ မဟုတ်ခဲ့ကြရင် လောကကြီးဟာ ဆိုးယုတ်မှု အပေါင်းတွေနဲ့ ပြည့်နှက်နေမှာပဲလို့ သူက ရေးခဲ့ဖူးတယ်။ 'မျက်ဖြေကျမ်း' ကတော့ ဆိုကရေးတီးရဲ့ အမှုစစ်ဆေးပုံနဲ့ သူ့ရဲ့ နောက်ဆုံးနေ့များကို လှပတဲ့ စကားပြောနဲ့ ရေးထားတဲ့ ကျမ်းပဲ။ အဲဒီကျမ်းမှာဆိုတဲ့ ဆိုကရေးတီးရဲ့ လျှောက်လဲချက်ဟာ ကိုယ်တိုင် ပြောခဲ့တဲ့ စကားတွေလား။ ပလေတိုက တီထွင်ရေးထားတာလား ဆိုတာကိုတော့ မပြောဝတ်ဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဒီကျမ်းက စကားပြောကတော့ စကားပြေလို့ ဆိုကြတယ်။ အဲဒီကျမ်းက ပြောချင်တဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ 'အသက်ရှင်စဉ်

mgyoe.com

ဖြစ်စေ၊ သေလွန်သည်၏ အခြားမဲ့မှာဖြစ်စေ လူကောင်းတစ်ယောက်မှာ ဘယ်ဆိုးယုတ်မှုမျိုးမှ မရှိနိုင်' ဆိုတဲ့သဘောဖြစ်တယ်။

ဆွေးနွေးခန်းကျမ်း

'ဆွေးနွေးခန်း' ကျမ်းကတော့ ပလေတိုရဲ့ အကောင်းဆုံးသော စာပေ လက်ရာလို့ ပညာရှင်တွေက ဆိုကြတယ်။ အဲဒီကျမ်းရဲ့ အဓိက အကြောင်း အရာကတော့ ဇာတ်ဆောင်အမျိုးမျိုး၊ ပုဂ္ဂိုလ်အသီးသီးက မေတ္တာ (အချစ်) နဲ့ ပတ်သက်လို့ မြင်တဲ့ အမြင်တွေကို ရေးပြထားတဲ့ ကျမ်းပဲ။ အဲဒီကျမ်းမှာ ဆိုကရေးတီးရဲ့ အချစ်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့အမြင်၊ အေသင်မြို့သား နိုင်ငံရေး သုခမိန်တစ်ဦးဖြစ်တဲ့ အယ်စီးဘီးယားဒီစ်ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ အချစ်နဲ့ ပတ်သက် တဲ့ အမြင်တွေကို ဖော်ပြထားတယ်။ ခုခေတ်မှာ သုံးစွဲနေကြတဲ့ ပလေတိုနစ် အချစ်ဆိုတာ အဲဒီကျမ်းက ပေါ်ထွက်လာတဲ့ အယူအဆဖြစ်တယ်။

ဒီခေတ်မှာတော့ ပလေတိုနစ် အချစ်ဆိုတာကို လွဲမှားစွာ နားလည်နေ ကြတယ်။ ပလေတိုနစ် အချစ်ရဲ့ အချုပ်ကတော့ အချစ်ဟာ အလှကို ချစ် တယ်။ ဒါပေမဲ့ အချစ်ဟာ အရာဝတ္ထုရဲ့ ရုပ်ပုံ၊ ထင်ဟပ်ချက် စသည်တို့ကို ချစ်တာမဟုတ်ဘဲ အဲဒီ ချစ်စရာကောင်းတယ်ဆိုတဲ့ သဘောကလေးကို ချစ်နေတာဖြစ်တယ်လို့ ဆိုလိုတာဖြစ်တယ်။ ဒါကို လွယ်အောင် ပြောရရင် ကောင်မလေးတစ်ယောက်ကို ချစ်နေတယ်ဆိုတာ အဲဒီ ကောင်မလေးရဲ့ ကိုယ်စားပြုရာ ထင်ဟပ်တဲ့ ခန္ဓာကိုယ် စတာတွေကို ချစ်တာ မဟုတ်ဘဲ၊ အဲဒီကောင်မလေးရဲ့ ချစ်စရာကောင်းခြင်းဆိုတဲ့ သဘောကို ချစ်နေတာ ဖြစ်တယ်လို့ ပြောရင် ရမယ်ထင်တယ်။ ပလေတိုက သူ့ရဲ့ ဆွေးနွေးခန်းထဲမှာ အရိပ်အမြွက်လောက်ပဲ ဆိုခဲ့လေတော့ ဒီလိုပဲ အဓိပ္ပာယ်ကောက်ခဲ့ကြတယ်။ ပလေတိုနစ် အချစ်ရဲ့ သဘောမျိုးတွေကို ရှိတ်စပီးယားနဲ့ ဆွန်းနက်ကဗျာတွေ ထဲမှာ တော်တော်များများ တွေ့နိုင်တယ်။

အရစ္စတိုတယ်

ပလေတိုရဲ့ သာဝကတစ်ဦးဖြစ်တဲ့ အရစ္စတိုတယ်ကတော့ ဥရောပ ဒဿနကို အနှစ်နှစ်ထောင်လောက် လွှမ်းမိုးခဲ့တယ်။ ၁၇ ရာစုနှစ်အထိ

သူဟာ တုပြိုင်လို့ မရနိုင်တဲ့ တစ်ဦးတည်းသော ဒဿနဆရာကြီးပါပဲ။ သူ့ သြဝါဒတွေဟာ သူ့ကွယ်လွန်ပြီး အနှစ်လေးရာကြာမှ ပေါ်ထွန်းလာခဲ့တဲ့ ခရစ်ယာန်သာသနာပိုင်တို့ရဲ့ တရားဝင် ဒဿနပေါ်မှာ တော်တော်လေးလွှမ်းမိုးခဲ့ပါတယ်။ ဒဿနဆရာ ဖရန်းစစ်ဘောကွန် ပေါ်လာတဲ့ အခါမှာ တော့ ဘောကွန်ဟာ အဲဒီဩဇာကို ဆန့်ကျင်ခဲ့ပါတယ်။

အရစ္စတိုတယ်ဟာ စိတ်ရဲ့ လွတ်လပ်မှုကို ယုံကြည်သူ ဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ဆရာ ပလေတိုကို လေးစားကြည်ညိုရင်းစွဲ ရှိသည့်တိုင် အရေးကြီးတဲ့ ဒဿနဆိုင်ရာ ပြဿနာတစ်ခုမှာတော့ သူနဲ့ လမ်းခွဲခဲ့ပါတယ်။ ပလေတိုက စိတ်ကူးယဉ်သမား၊ ဂမ္ဘီရပုဂ္ဂိုလ်၊ အနုပညာရှင်၊ ကဗျာဆရာ ဖြစ်ပါတယ်။ အစစ်အမှန်တရားဆိုတာ အဆင်ခြင်မဲ့တဲ့ တွေးခေါ်မှုတစ်ခုဖြစ်တယ်။ ရုပ်ဝတ္ထုများဟာ အဲဒီတွေးခေါ်မှုရဲ့ ရုပ်ပုံများသာ ဖြစ်ကြတယ်လို့ ပလေတိုက ယူဆတယ်။ တစ်နည်းပြောရရင် ပလေတိုရဲ့ ဒဿနဟာ စိတ်ကို အလေးပေးပြီး အရစ္စတိုတယ်ရဲ့ ဒဿနကတော့ ရုပ်ကို အလေးပေးတယ်လို့ ပြောနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ကမ္ဘာကြီးကို ရှုမြင်ပုံနဲ့ ပတ်သက်လို့ သူတို့နှစ်ဦးကြားမှာ ရှိခဲ့တဲ့ အခြေခံ ကွာခြားချက်ဟာ ဒီနေ့တိုင်အောင် ဒဿနပညာရပ်ရဲ့ အကြီးဆုံးသော ပြဿနာကြီးတစ်ရပ် ဖြစ်နေပါသေးတယ်။ ရုပ်နဲ့ စိတ် ပြဿနာဟာ နောင်မှာလည်း ကျေနပ်လောက်အောင် ဖြေရှင်းနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူးလို့ ထင်ပါတယ်။ ရုပ်စိတ် ပြဿနာဟာ ဒဿနပညာရဲ့ သမိုင်းတစ်လျှောက်လုံးမှာ အရင်တုန်းကလည်း ဖြေရှင်းလို့ မရခဲ့ဘူး။ ခုလည်း ဖြေရှင်းလို့ မရသေးဘူး။ နောက်လည်း ဒဿနဆရာများ ကျေနပ်လောက်အောင် ဖြေရှင်းနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူးလို့ ထင်ပါတယ်။

အခြေခံမူများ

ဒဿနပညာမှာ တက္ကဗေဒ (Metaphysics) ဆိုတဲ့ စကားတစ်ရပ် ရှိတယ်။ ဒဿနပညာရဲ့ အခြေခံမူတွေကို ခေါ်တဲ့စကားပဲ။ အရစ္စတိုတယ်က သူ့ဘာသာရပ်ကို ရှေးဦးဒဿန ပညာရပ်များလို့ ခေါ်လိုက်တယ်။ ပြီးတော့ အရစ္စတိုတယ်ဟာ ရူပဗေဒနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ကျမ်းတစ်စောင် ရေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ အရစ္စတိုတယ်ရဲ့ကျမ်းကို တည်းဖြတ်တဲ့ ဆရာများက

နိုင်ငံတကာစာပေရှုခင်း

ဒဿနပညာကျမ်းကို ရူပဗေဒပညာကျမ်းရဲ့ နောက်က ထုတ်လိုက်တဲ့ အတွက် အဲဒီကျမ်းအမည်ကို (Metaphysics) လို့ အမည်ပေးလိုက်တယ်။ ဂရိဘာသာမှာ (Meta) ဆိုတာ နောက်လို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။ ဒီနည်းအားဖြင့် ဒဿနပညာမှာ အကျုံးဝင်တဲ့ ပညာရပ်ဟာ (Metaphysics) လို့ မတော်တဆ ပေါ်ပေါက်လာခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

အရစ္စတိုတယ်ဟာ သူ့ခေတ်မှာ ပေါ်ပေါက်ခဲ့တဲ့ ပညာရပ်များ အားလုံးလိုလိုမှာပဲ စိတ်ဝင်စားပြီး လေ့လာလိုက်စားခဲ့တယ်။ ကျမ်းတွေကိုလည်း အစောင်စောင် ရေးခဲ့တယ်။ သူ စိတ်ဝင်စားပြီး လေ့လာလိုက်စားတဲ့ ပညာရပ်တွေကလည်း ကုန်သလောက်ပါပဲ။ ဒဿနပညာ၊ သဘာဝသမိုင်း၊ နိုင်ငံရေး၊ စာပေဝေဖန်ရေး စုံလို့ပါပဲ။ နောက်တော့ ပညာအရပ်ရပ်တို့ရဲ့ နယ်ပယ်ဟာ တဖြည်းဖြည်း ကျယ်ဝန်းလာပြီး အထူး လေ့လာလိုက်စားရတဲ့ ဘာသာရပ်တွေ ဖြစ်လာခဲ့ကြတဲ့အတွက် ခေတ်သစ် ဒဿနပညာရှင်တွေ ထဲမှာ ဒီလို ဘက်ပေါင်းစုံက လေ့လာနိုင်သူရယ်လို့ မရှိသလောက်ပါဘဲ။ စပင်ဆာရော၊ ဟီဂယ်ရော၊ ကန့်ရော သူ့လောက် မစုံခဲ့ကြပါဘူး။ သူရေးခဲ့တဲ့ 'ကျင့်ဝတ်ဋီကာကျမ်း'၊ 'နိုင်ငံရေး ဋီကာကျမ်း' နဲ့ 'ကဗျာဗန္ဓုသာရကျမ်း' တို့ကို ဖတ်ရင် အရစ္စတိုတယ်ရဲ့ ဉာဏ် နက်ရှိုင်းပုံကို သဘောပေါက်နိုင်ပါတယ်။

ဂိုဏ်းနှစ်ဂိုဏ်း

ခေါမနဲ့ ရောမခေတ်ကို ဩဇာလွှမ်းမိုးခဲ့တဲ့ ဂိုဏ်းနှစ်ဂိုဏ်း ရှိပါသေးတယ်။ အဲဒီဂိုဏ်းနှစ်ခုကတော့ စတိုးအစ်ဂိုဏ်းနဲ့ အက်ပီကျူးရတ်စ်ဂိုဏ်းတို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဂိုဏ်းနှစ်ဂိုဏ်းဟာ ပလေတိုနဲ့ အရစ္စတိုတယ်တို့ရဲ့ ဒဿနကို တော့ အစားမထိုးနိုင်ခဲ့ကြပါဘူး။ အစားမထိုးနိုင်တဲ့အပြင် သူတို့ဟာ ပလေတိုနဲ့ အရစ္စတိုတယ်ရဲ့ အယူအဆများကို ဆက်ခံပြီး နောက်ထပ် တိုးချဲ့လာခဲ့ကြတဲ့ ဂိုဏ်းများ ဖြစ်ပါတယ်။ အက်ပီကျူးရတ်စ်ရဲ့ နောက်လိုက် တစ်ဦးဖြစ်တဲ့ ဂရိဘုရင်ကြီး အယ်လိပ်ဇန္ဒားသဂရိတ်ဟာ ဥရောပနဲ့ အာရှ အနောက် တစ်လွှားကို အောင်မြင်ခဲ့ပြီးတဲ့နောက် အီဂျစ်ပြည်မှာ အယ်လိပ်ဇန္ဒားမြို့ကြီးကို တည်ထောင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒီလိုနဲ့ အယ်လိပ်ဇန္ဒားမြို့တော်ကြီး